

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

1932

Αρ 431

9^α

1932

Ερωτική
για τις γυναίκες
από Ευκλείδους

ΡΩΣΣΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ο ήλιος φαίνεται σαν να λυώνει πάνω στο μπλόκο μεσημεριάντικο ουρανό, καθώς σκορπάζει ολόθερμες τις πολυχόμες αχτίδες του στα νερά και στη γη. Η μωσκομιμένη θάλασσα σκεπάζεται από μιάν δαήλην ομίχλη. Τα γαλάζια κύματα λάμπουν σαν γάντια απ' άσπασμα. Μιά δυνατή μυρωδιά άμμου φτάνει ως το ξεροίνο άερογιάλι.

Τα κύματα προχωρούν σιγά-σιγά και ξεφυγούν βαρυστοιμένα άπάνω σε σωρούς από σταχτιές πέτρες. Κυλιούνται άγρυπνά προς το γαλάδι, παίζουν με τα χαλίκια και τα κόνινα ν' αναδίνουν άπαιτους ήχους. Είνε κύματα ήμερα, καθαρά σαν το γαλάδι, χωρίς άφρους άπάνω τους.

Πάνω απ' το βουνό άπλώνεται μιά γαλαζοπράσινη καταχνιά. Τα πρώτα φύλλα των έληών λάμπουν άντικρυ στον ήλιο σαν παλινό άσπρη.

Πάνω στις σκοτεινές βελουδέριες φυλλωσιές των κήπων που άπλώνονται στις βουνοπλαγιές λαμπαλάει το χρυσάφι των πορτοκαλιών και των λεμονιών. Τα κόκκινα λουλούδια στις ρωδιές ξεχωρίζουν φανταχτερά, και παντού υπάρχουν άνθη.

Πόσο φαίνεται ν' αγαπά ο ήλιος τη γη! Πάνω στις πέτρες στέκουν δυο ψαράδες. Ο ένας είνε γέρος και φοράει μεγάλο γάιδαρο κοπέλλο. Έχει πρόσωπο τραχυνό που στα μάγουλα, στο πηγούνι και πάνω από τα χείλη είνε σκεπασμένο μ' άρηδες ψωρές τρίχες. Η μύτη του είνε κόκκινη και τα χέρια του καμμένα από τον ήλιο.

Ο γέρος ψαράς έχει ρίξει την πετονιά του μέσα στη θάλασσα, μακριά, και ο ίδιος κάθεται σ' ένα βόξο με τα τριχωτά του πόδια φράνιζε τότε-τότε και τα βρέχει, και τότε καθάρες, χοντρές στάλες νερού ξεναφτούν στη θάλασσα.

Πίσω από το γέρο, άνοιχτώντας με τον άγκωνα του σ' ένα βόξο, στέκει ένας νέος, ένα ψηλόμυνο παλληκάρι με μαύρα μάτια. Φορεί κόκκινο σκούφο στο κεφάλι του και έχει σκεπασμένο το εφώστο κορμί του με μιάν άσπρη φανέλλα. Το παντελόνι του είνε άνασχημένο ως τα γόνατα. Στριβεί το μαύρο μουστάκι του με το δεξί του χέρι και κυττάζει σκεπτικά τη θάλασσα.

Πέρα στο πέλαγο, στ' άνοιχτά, σαλεύουν μαύρες σιρρές από ψαρονάκια. Και πιο μακριά, μόλις διακρίνεται ένα λευκό πανί στον ορίζοντα. Το λευκό πανί μένει άκίνητο και φαίνεται να λυώνει σαν σύννεφο κάτω από τον ήλιο.

Είνε καμιά πλούσια κυρία; ρωτάει ο γέρος με βραχνή φωνή, προσπαθώντας του κάρου να σταυρώσει τα πόδια του.

Κι' ο νέος άποκρίνεται σιγά: — Έτσι μου φαίνεται. Φορεί μιά διαμαντένια κορδέλα και σκουλαρίκια με μεγάλες πέτρες, μπλάδες σαν τη θάλασσα. Έχει άκρια πολλά δαχτυλίδια και ένα ρολόι. Θαρρώ πως είνε Άμερικάνος...

Κι' είνε άμορφη; — Ό, ναι! Είνε πολύ άδύνατη, άλήθεια, μιά έχει κατι μάτια απαράλλαχτα σαν λουλούδια και ένα στόμα τόσο μικρό, που και όταν άκούει μιλάει, φαίνεται κλειστό...

Είνε το στόμα των γυναικών που δεν άγατούν, παρά μιά φορά στη ζωή τους.

Έτσι θαρρώ και εγώ... Ο γέρος τράβηξε την πετονιά, κυττάζε μορφάζοντας τ' άδειαν άγκιστρο του και έλεγε με γέλιο:

Τά ψάρια είνε γνωστά. Νά μην έχω καμιά άμφιβολία γι' αυτό...

Ο γέρος έβαλε καινούργιο δόλωμα και έφριξε την πετονιά του μακριά στη θάλασσα.

Είλες πως την πήγες περίπατο με τη βάρκα το πρωί; ρώτησε. Την ώρα που γυρίζουμε έδωκε ο ήλιος! άπάντησε ο νέος άναστενάζοντας βαθιά.

Και σουδωσε είκοσι λίρες; — Ναι.

Μπορούσε να σου δώσει και περισσότερες.

Βέβαια, μπορούσε να σου δώσει και πιο πολλά.

Και τί της έλεγες άπάνω-κάτω;

Ο νέος τράβηξε και χαμήλωσε περίλυτα το κεφάλι.

Ο συγγραφέας του διηγήματος Μάξιμ Γκόρκυ.

— Δεν ξέρει παρά καμιά δεκαριά ιταλικές λέξεις, είπε, και γι' αυτό μείναι σιωπηλοί...

— Νά άληθινή άγάπη! είπε ο γέρος, γυρίζοντας το πρόσωπό του προς το σύντροφό του και χαμογελώντας σε τρόπο που φάνηκαν τα γερά του δόντια. Χτυπά στην καρδιά σαν άστραπη και μένει βουτή, όπως εκείνη...

Το παλληκάρι σήκωσε μιά μεγάλη πέτρα και ήταν έτοιμο να την πετάξει στη θάλασσα. Την έφριξε όμως πίσω απ' τον ώμο του, λέγοντας:

— Πολλές φορές δεν μπορεί να καταλάβει κανείς τι θέλουν οι άνθρωποι όταν μιλούν άλλες γλώσσες...

— Είνε πως μιά μέρα θάνα άλλοιώτικα, είπε ο γέρος, ύστερ' από μικρή σιέψη.

Πάνω από την μπλάβα επαφάνεια της θάλασσας, πέρα μέσ' στην άνταρα την πηχτή σαν γάλα, γλιστρώνει άθρόονα ένα καράβι, άμω με σύννεφου σιά.

— Πάει για τη Σικελία! είπε ο γέρος, δείχνοντας το καράβι.

Έπειτα έβγαλε ένα μακρύ παραξένο ταγιάρο, τίκωσε σε δυο και άφου πρόσφερε στο σύντροφό του το μισό, των ρώτησε:

— Τι συλλογίζονται όταν καθόσουν μαζί της μέσ' στη βάρκα;

— Ο άνθρωπος πάντα συλλογίζεται την ευτυχία...

— Γι' αυτό είνε πάντα άμωλύσι! είπε ο γέρος σιγαλά.

Κετόπιν άρχισαν και οι δυο τους να καπνίζουν. Τα γαλάνα δαχτυλίδια του καπνού πετούσαν στον άσάλευτον άέρα που ήταν γεμάτος από την πλούσια μυρωδιά της άμορφης γης και της ήσυχης θάλασσας.

— Έγώ της τραγουδούσα, είπε ο νέος, και αυτή χαμογέλουσε...

— Άλήθεια;

— Μιά ξέρες πως τραγουδού άσχημα...

— Ναι, το ξέρω.

— Έπειτα τράβηξε πάνω τα κουτιά και την κυττάζει στα μάτια...

— Ό, ναι, την εκτίμαλα, λέγοντας με το νοή μου: «Νά, είμαι μπροστά σου, νέος και δυνατός, ενώ σου φάνεσαι μελαγχολική. Άγάπησε με και κάνε με ευτυχισμένο...»

— Ήταν άληθινή θλίψη;

— Και ποιος πλούσιος πηγαίνει σε ξένα μέρη όταν είνε ευτυχισμένος;

— Δίχρη έχεις, παιδί μου. Και τι άλλο είλες;

— «Όρκίζομαι σε' δίνω της Παναγιάς — έλεγα μέσα μου — πως θάμω καλό; μαζί σου και δίω δοσι θα ζουν κοντά μου θάνα ευτυχισμένοι...»

— Ό, ναι, όρα! φώναξε ο γέρος οίχοντας προς τα πίσω το μεγάλο του κεφάλι και ξεσηκώνοντας σ' ένα γέλιο ήχηρό.

— Θά σου είμαι πάντα πιστός, συλλογίζομαι...

— Σωστά.

— Όθλω να ζήσουμε μαζί λίγον καιρό, έλεγα μέσα μου. Θά σ' αγαπάω όσο έπιθυμεί η καρδιά σου και θα σου μένω πάντα πιστός...

— Έπειτα;

— Μπορείς, αν θέλεις, να μου δώσεις καμψοα χρήματα για ν' αγοράσω μ' αυτά μιά βάρκα...

— Μου φαίνεται, μακάρινα Πέτρο, ξεκαλοούθησε ο νέος, πως είνε πιο τίμιος απ' τους άλλους εκείνος που ζητά μονάχα λίγη ευτυχία...

Ο γέρος εσώπαινε. Τα παχειά κόκκινα χείλη του έμεναν άσάλευτα. Το βαθύ του βλέμμα είχε χαφρωθεί στα πράσινα νερά.

Τότε ο νέος, σιγά και θλιβερά, άρχισε να τραγουδά:

— Ω σάλε μίο! (Ω ήλιε μου).

— Ναι, ναι, είνε ο γέρος ξαφνικά, κοιτώντας το κεφάλι του. Η μικρή ευτυχία είνε άνεμο των τίμων ανθρώπων, μιά ή μεγάλη ευτυχία είνε καλύτερη. Οι φτωχοί είνε άρωότεροι, μιά οι πλούσιοι άνατώτεροι. Έτσι συμβαίνει πάντα...

Τα κύματα κυλίζουνται πιο άγρυ τώρα προτού ξεφυγούν. Γαλάζια σύννεφα καπνού πετούν άπάνω απ' τα κεφάλια των ψαράδων.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟ ΟΥΚΕΡ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΟΛΑΤΑΥΤΑ πρέπει να υπάρχει στον πόρο κάποιου τέτοιου μυστικού διαμερίσματος. Πού βρίσκεται όμως;

Χτες τη νύχτα ή μικρή έγγονή του καθηγητού έδειξε πάλι σημεία άνησυχίας. Μισοσηκώθηκε έξω από το κρεβάτι της και άρχισε να κυττάζει άφηρημένα γύρω, σαν κάτι να ζήτησε. Σπνήσαμε άμέσως τον καθηγητή. Μας έγενε να μην κάνουμε τον ελάχιστο θόρυβο και τη φέρομε στον έαυτό της ή την τρυμάζουμε, και στάθηκε πλάι της, με το βλέμμα καρφωμένο άπάνω της.

Η νέα σηκώθηκε απ' το κρεβάτι της, φόρεσε πρόχειρα και ντυσαμένη το φόρεμά της και σαν να μην μάζ έβλεπε, σαν να μην ή κήρυκε καθόλου γι' αυτή, τράβηξε με τα πόδια γυμνά προς την πόρτα.

Μαντείνοντας τον σκοπό της ο καθηγητής, πρόλαβε και πήρε το κλειδί απ' την κλειδονιά.

Η νέα δεν κατάλαβε τίποτα. Πλησίασε στην πόρτα και προσπάθησε ν' άνοιξη. Μάταια βασανιζόταν επί άρκετή ώρα. Στο τέλος άπώκαμ, άναστήθηκε λιγνιμένα και ξεαναγύρισε στο κρεβάτι της.

Γύρισα και κυττάζω τον καθηγητή Βάν Έλσιγγ. Τα μάτια του άσπαρταν. Φανόταν έξαιρετικά ευχαριστημένος. Άλλά γιατί;

Μας πήρε σε μιά γωνία και μάζ έλεγε:

— Ο Θεός μας βοηθάει! Ο θά βρούμε το μέρος που κρύβεται ο βρυκόλακας. Είμαι άπολύτως βέβαιος πειά γι' αυτό.

— Πώς; ρωτήσαμε.

— Άκούστατα, ο βρυκόλακας έπηρεάζει τη μικρή μου έγγονή.

Όπως ο μαγνήτης τραβάει το σίδερο, έτσι και αυτός ο καταραμένος την τραβάει κοντά του. Θά μπορούσα να σταματήσω το κακό αυτό, τη σατανική αυτή έπηρεα. Μά έχουμε καιρό γι' αυτό άργότερα, όταν έ-ξοτιώσουμε το βδελυκό τέρας. Προς το παρόν, πρέπει να γίνη το έ-ξος: Θά λάβουμε έλα μας τα μέτρα, θά δολιοσύμε καλά και άγριο τη νύχτα, όταν ή έγγονή μου σηκωθεί πάλι απ' το κρεβάτι της και θέλουμε να βγη έξω απ' την αίθουσα αυτή, δεν θά την έμποδίσουμε. Θά την άφησουμε να προχωρήσει έλευθερα, παρακολουθώντας την βήμα προς βήμα. Κι' είμαι βέβαιος πως θά μάζ φέρη στη φωλιά το τέρας.

— Τη νύχτα; ρωτήσαμε με τρόμο.

— Φυσικά. Γιατί διαστύζετε;

— Γιατί τη νύχτα ο βρυκόλακας είνε πανίσχυρος. Θ' άντιληφθή τα πάντα. Μπορεί να μάζ κινή κακό.

— Έχετε δίχρη, αλλά τί πρό-

πει να γίνη;

— Αν ήταν δυνατόν να γίνουν όλ' αυτά την ήμερα;

— Μακάρι να μπορούσε να γίνη αυτό, μιά δεν το πιστεύω. Πάντως θά δοκιμάσουμε...

Εμείναμε άφωνοι ως το πρωί.

Τότε το έκτακτο δεν συνέβη ως πού βγήκε ο ήλιος.

(Απ' το 'Ημερολόγιο της Μίνας Άρκερ).

Το μεσημέρι σήμερα ο καθηγητής Βάν Έλσιγγ ύπνωσης την έγγονή του και της ζήτησε να μάζ άδηγήσει στην κρύπτη του βρυκόλακα.

Η νέα σηκώθηκε έπάνω και προχώρησε έξω από την αίθουσα. Έβαδίζουμε ξοπίως της συνημμένοι, με τις καρδιές σφιγμένες.

Θά τελειώνει άραγε ή τραγική ιστορία μας;

Θά κατορθώνουμε την ήμερα αυτή να στείλουμε στον Άδη τον άπιστο γυό του κόμητος Δράκουλα;

Ημιαστε άναπνοή.

Η έγγονή του καθηγητού προχώρησε στο διάδρομο, πέρασε από

Ο νέος σηκώνεται δέθως πειά και τραγουδεί σιγά, με το ταγιάρο κολιμημένο στην άκρη του στόματός του. Γέρνει λίγο προς τα πίσω, σταυρώνει τα χέρια μπροστά στο στήθος του και κυττάζει τη θάλασσα με μάτια άνευροπλά.

Ο γέρος στέκει πάντα άσάλευτος. Το κεφάλι του είνε πεσμένο άπάνω στο στήθος του και φαίνεται σαν να κοιμάται.

Η γαλάζια σκιά που άπλώνονται στα βουνά, γίνηκαν τώρα πιο σκοτεινές και άπαλές.

Κι' ο νέος τραγουδά:

— Ω σάλε μίο!

Ο ήλιος είν' άμορφος, γλυκιά μου, πιο άμορφος και απ' το πρόσωπό σου.

Δώσε με τώρα με το φώς σου!

Και γέμισέ μου την καρδιά μου!

Τα πράσινα κύματα γελούν άδιάκοπα, είδωλα και πεταχτά, στην άβυσσος θάλασσα που τη φωτίζει ο δολιχακρός ήλιος...

ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΥ

διάφορες αίθουσες και έξω από στάθηκε άκίνητη μπροστά στη σκάλα που άδηγούσε στο έπάνω πάτωμα. Έπενέθη τότε ο καθηγητής και της φώναξε έπιτακτικά:

— Προχώρησε!

— Η νέα δεν κουνήθηκε απ' τη θέση της.

— Προχώρησε! Ξαναφώναξε ο Βάν Έλσιγγ.

— Η δύστυχη μικρούλα ύπνωσε.

— Άρχισε ν' ανεβαίνει τα σκαλιά σιγά-σιγά, σαν να διατάζε, σαν να μην ήθελε να προχωρήσει.

Φτάσαμε στο έπάνω πάτωμα του πόρου. Η νέα ξεαναστάρθηκε έκει.

Ο καθηγητής έπενέθη και πάλιν. Μιά αυτή τη φορά μάταια την πρόσταζε να προχωρήσει.

Η νέα άντιστεκόταν. Έμενε πεισματικά καρφωμένη στη θέση της.

Κι' όταν ο καθηγητής της φώναξε συγκεντρώνοντας όλη του την έπιβολή στη φωνή του, να συνεχίσει τον δρόμο της, ή μικρούλα άφησε μιά κραυγή πόνου και σωοδότηκε κάτω στο πάτωμα, θρηνηντάς άπελπισμένα και τραυλίζοντας:

— Όχι, όχι, δεν το θέλω, δεν πρέπει, δεν μπορώ... δεν μπορώ!...

Θέλετε να το κάνετε κακό... Θέλετε να τον σκοτώσετε... Γιατί;... Γιατί;...

Ενώ μιλούσε έτσι, σταφτάριζε σαν το ψάρι.

Γύρισα και κυττάζω τον καθηγητή. Ήταν κατάχλωμος.

— Φάνει! ψιθύρισε. Υπάρχει κίνδυνος να πάθη ή άγαπημένη μου έγγονή κανένα άνεπανόρθωτο κακό. Άν και ύπνωσιμένη, καταλαβαίνει τους σκοπούς μας και άντιδρά. Άς μη χάνουμε καιρό...

Συγχρόνως ο Βάν Έλσιγγ έσπινε, άρπασε στην άγκυλιά του τη νέα και κατέβηκε τρέχοντας στο διαμέριμά μας. Έκει την έστήριξε, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. Η μικρούλα δεν κατάλαβε, δεν μάντεψε τίποτα απ' ότι συνέβη. Φανόταν όμως ύπερβολικά κουρασμένη και ο καθηγητής την συμβούλευσε να πλαγιάσει.

— Και τώρα, μάζ είπε ο Βάν Έλσιγγ όταν μείναμε μόνοι μας, δεν μάζ μένει παρά να κάνουμε τη νύχτα εκείνο που προσπαθήσαμε να κάνουμε προ όλίγου. Άν ο βρυκόλακας θέλσει να τραβήξει κοντά του άποψη την έγγονή μου, θά την άφύσουμε να βγη από την αίθουσα και θά την παρακολουθήσουμε. Οι κίνδυνοι είνε μεγάλοι, μιά δεν μπορεί να γίνη άλλοιως.

(Απ' το 'Ημερολόγιο του Έλσιγγ Άρκερ).

Μας καταράστηκε ο Θεός φράνεται.

Τα σχέδιά μας άνετράπησαν.

Τρομερή συμφορά μάζ έπληξε. Ο καθηγητής είνε τοις μέσιν απελευσμένος. Τι θά γίνη πλέον;

Βρισκόμαστε το άπόγευμα στην αίθουσα του πόρου και μιλούσαμε.

Επ'άνω είχαν μείνει τα δυο κορμίσια. Ο Πιστός ήταν μαύρο μας.

Πάνω στη συτήρη, δεν κατάλαβα, αλλόμονο, πως ο ήλιος είχε δύσει πού τέταρτου. Στα πανύψηλα αυτά βουνά άπατάται κανείς εύκολα απ' το άντιφάσμα της δύσεως.

Πρώτος ο καθηγητής άντελήθη τί είχε συμβεί, άπορήσε και έ-ρωτες ν' άνέθε στον πόρο. Προηγείτο μερικά βήματα. Έγώ και ή Μίνα τον άκολουθούσαμε.

Έξαφνα τον άκούσαμε να φωνάζει άπελπισμένα:

— Κατάρα! Κατάρα!... Το παιδί μου!... Πού είνε το παιδί μου!...

Τρέξαμε άμέσως κοντά του και με την πρώτη ματιά πού είχαμε στο δώματό, κατάλαβα τί είχε συμβεί, τί έκανε τον καθηγητή να κραυγάζει άπελπισμένα.

Μέσα στην κήρυση δεν βρισκόταν παρά μονάχα ή κόρη μας. Καθισμένη σε μιά πολυθρόνα, μωσκοπιασμένη στα βελούδινα χρυσόκεντητα πορσεφάλα, κοιμόταν.

Η έγγονή του καθηγητού Βάν Έλσιγγ έλειπε.

Η κόρη μας πετάχτηκε τρομαγμένη άκούοντας τις κοινές του καθηγητού και μάζ κυττάζε σαστισμένη.

Ο Βάν Έλσιγγ έτρεξε άμέσως κοντά της και τη ρώτησε με φωνή που την έπνιγε και την έκανε ύποκοψη ή μεγάλη του άσπασμα:

— Το παιδί μου, ή έγγονή μου, πού είνε το παιδί μου;

— Η κόρη μας κυττάζε άγρυπνα γύρω της, χωρίς να δώσει άπάντηση. Φανόταν άκρια έλκεμένη απ' το ξαφνικό της ξύπνημα. Σιγά-σιγά όμως ή έλξη της πέτασε, άρχισε να καταλαβαίνει, έμάνεψε την τρομερή άλήθεια και ξεσπασε σε δυνατά κλάματα.

Η Μίνα κούνησε πλάι της και την πήρε στην άγκυλιά της.

Ο καθηγητής έτρεμε ολόκληρος.

Προσπάθησε να κινή άπαλή τη φωνή του και έλεε στην κόρη μας, κλινώντας της το χέρι:

— Συγχώρη, μικρούλα μου, αν σ' έτόλμαξα. Μιά πέστε μας, πέστε μας γρήγορα, πού είνε ή φίλη σας, πού είνε ή έγγονή μου;

(Άκολουθεί)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΑΓΙΩΝ ΚΑΛΔΙΕΡΓΕΙΑ

Τό είχε ελπί ο Λιάσκος, ο πρώτος του χωριού μπικρής, και άνοιξε δέν έβαινε καμιά. Την είδε δλοζόντανη τη Χάρι της, τη νύχτα που κοιμότανε! Η ίδια ή μελαγχολική Παναγία του έγκαταλελειμμένου μοναστηριού του "Αη-Γιάννη. Χλωμή σαν άρρωστη, με τα κατόμναρα τα μεγάλα της μάτια και τη γαλάζια της κουκούλα στο κεφάλι. Τόν είχε πλησιάσει και του έδειξε με τα λιανά της δάχτυλα, τα χλωμά και αδύνατα σαν κεριά δεκάρινα!

— Εκεί, στη ρίζα της σκυιάς, 'Ηλία, του είπε, δέκα τοσιές θα σκάψετε και θα με βρείτε... Έχω χρόνια που περιμένω εκεί... 'Η έγγρασία του σάπιου κουφαριού της σκυιάς με δούζει, κεριά μου ή ρίζες του κλαριού και τα μολύματα και τα μαμουδια του με προσκυνάνε. Χρόνια έχω εκεί περιμένοντας τον άνθρωπο τον καθαρό για να με βγάλει...

— Καί είσαι, Λιάσκο, καθαρός εσύ; τόν ρώτησαν.

— Ό κόσμος κάτι θα ήξερε για να ρωτά. — Αλλά όταν ο Θεός το λέει, πώς δύναται να εισέλθει εις τās βουλās του Παντοδυνάμου!

Τους ήσυχασε εξ άλλου κ' ο Παπαφάνης, του χωριού ο έφημέριος, και

ερωτοσυμβουλίοντα:

— Άνεξέστητοι αί βουλαι του 'Υψίστου και θαυμαστά τα έργα του! τούς είπε.

Κι' έτσι, αφού η Παναγία εδιάλυσε τον Λιάσκο για να τη βγάλει από εκεί, μεγάλο και θαυμαστό το θέλημά της!

Η παλιά σκυιά του χωριού, ένας κορμός άσπρος σαν φοιλιωτό μεγάλο φειδιού κορμί, έφερε στραβολαμιασμένη, γεμάτη κόμπους και ζευκείες, μισόξερη και ξεαπισμένη, με κάτι κλαδιά γυμνά σαν πεθμμένοι κόκκαλα, που τα ξέπλωνε ή βροχή και τα ξέφανε ο αέρας, έφερε στο παλιού σπιτιού του Φωτομάρα τα στοιχειώμενα χαλάσματα.

Τών Τουρκών κατοικία ήταν το σπίτι μια φορά, μαυρός τόν ραγιδών τάφος και καταραμένη ανάμνηση σήμερα. Κανένας από το χωριό δεν τολμούσε να πατήσει εκεί μέσα στών φαντασμάτων αυτό το άνακτορο και τών τρελλών το άκοκκωμα. Έκει λοιπόν στη ρίζα της σκυιάς της γέρινης και της ξεροής κονδότην η Παναγία...

Την άλλη μέρα που ο ήλιος ζέσταινε τη φύση κ' ανάδραζε τούς χιμούς κ' ελάμπρυνε την πλάση, το χωριό γονατισμένο προσκυνούσε το άγιο εικόνημα που το τσάι του Παπαφάνη έβγαζε.

Ήταν παλιά εικόνα και μελαγχρινή, σαν καπνισμένη. Μιά Παναγία μόλις διακρινόταν με το γυμνό της κεφάλι άπάνω στο σώμα του παιδιού της.

Όλοι πέσανε σωστισμένοι και προσκυνούσαν. Μεγάλο το θαύμα για το χωριό και έξαιρετική της Θεομήτορος ή είνονα!

Η πομπή έκίνησε. Καμωστά ο Λιάσκος την πήγαινε στην εκκλησία, πρώτος-πρώτος από το τρομαγμένο πλήθος που σαν μελίσι βούιζε.

— Κύριε έλέησον! Κύριε έλέησον! Κύνυριε έλέησσοσον!...

Ξαφνιασμένες ή γρηούδες έδγαναν στις αυλές κρατώντας κεραμίδα με λιβάνι και άνοσμένα κεριά. Παρθένης προσκυνούσαν στους δρόμους...

— Θάμμα έκανε! Μεγάλη ή χάρι της! Θάμμα!...

Θά καθαρίση το χωριό ή Μεγαλόχαρη!...

Την άλλη μέρα στην εκκλησία βροχή τα ξάματα της Παναγίας και του Λιάσκου το χατζάκι!

Άρχετες ημέρες ή ταβέρες του χωριού βούξαν από τόν αντίτυπο του μεγάλου της εικόνας θαύματος.

Ο Λιάσκος, γεμάτος χαίματα, βύζαννε κρασί, σαν τόν ρουμπινι κόκκινο, από το βράδυ ως το πρωί και από το πρωί ως το βράδυ...

Πέρας καιρός, το θαύμα άρχι-

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

σε να λησμονείται, όταν άλλος μπικρής, ο Μπάης ο Χαράλαμπος, νεοφύτηκε νέον άγιο θαμμένο: τόν "Άγιο Πολύκαρπο που προστατεύει τα δωρικά και εύλογα τ' άμπελια.

Τό χωριό δλο, από φτωχούς κτηματίες άποτελούμενο, συνεταράχθη πάλι. Ό παπς Ξαναφώρεσε τα πετραχίλια του. Και ή γυνακούδες ανατρίχισαν από βίγος ιερο.

Και τη φορά αυτή ή ταβέρες βούξαν από τόν Μπάη του Χαράλαμπος τα βαθεύ άνατολίτικα τραγούδια:

— Ως πότε άχ, ως πότε βάχ, ως πότε κασαβέτι, ως πότε θα με τυραννεί το δικό σου ντέγτι...

Δέν έπέρωσε ένας μήνας και νέος άγιος, επειδή στενοχωρήθηκε στα έγκατα της γής όπου κονδύταν, άποφάσισε να φανερωθή και παρουσιάστηκε στών Σμολέντζο.

Μόλις ήσυχασε τόν σόισσορο αυτό, ο Λιάσκος δνειρεύτηκε και τέταστον άγιο. Ήταν καιρός νάρθη κι' αυτός, γιατί ή συγκομιδή της Παναγίας είχε στραγγισθεί μέχρι πεντάρας στα ταδερίνια.

Η εθφορία όμως αυτή τών άγιών άρχισε να ένοχλη πιά το χωριό. Σχόλια και συζητήσεις έγίνοντο παντού. Έπικρίσεις και κατακρίσεις άνηλάσσοντο, όργα και εκδικήσεις διεβλέποντο, όταν και πέμπτος άγιος άνέφανε. "Η μάλλον άγιοι, γιατί δώδεκα Άπόστολοι ζητούσαν να φανερωθούν με μιά από ένα χωράφι, που είχε να σπαρή εάτο το Τούρκο τόν καιρός, καθώς έλεγε ο και πάλιν έντυπιασθείς θεοπρόδότης Μπάης ο Χαράλαμπος.

Τρομαγμένο το χωριό απήρξε στην σφάγια αυτή μετανάστευσε, έτρεξε στού Τόλια το χωράφι, όπου ο "Άγιος Άπόστολος έφάνετο να βρούν.

Σύροντας τα στραβά και τα καταρασμένα πόδια της, ακολουθούσε το άλλο πλήθος και ή Ποστόλινα ή Παρεδρινα, πόνεση και πάμπωξη χήρα που ζούσε ζητιανεύοντας άπ' το χωριό. Έρεπινο αυτή μέσα σ' ένα σαραβαλισμένο σπιτάκι, άλλο έρεπινο κι' αυτό, γυνικό και έρημο, που πάντα το άφινε άνοχτό:

— Ό φτωχός κ' ο έρημος, κλέφτη δεν φοβάται!...

Έπηρε λοιπόν κ' αυτή να προσκλήση τη νύχτα κρατούσαν οι χωρικοί:

— Ωχού, Χριστιανόι! Οι "Άγιοι μου Άπόστολοι! Τό κόνισμα που πέρουνι που κλέβανε άπ' το φτωχικό μου!... φώναζε ή Ποστόλινα μόλις αντίκρισε τόν κόνισμα.

Τό πλήθος συνεταράχθη:

— Την τρελλή! την παλινόγηρα! Γροντοζιά θα κάνει!...

Αλλά ή Ράφτανα, της γειτονιάς ή γλώσσα ή μοναδική, και ή καρά Μαρίνα ή γειτόνισσα, τó έβεβαίωσαν. Τό θνητήσαν κ' ο άλλος πώς ή Παναγία που βρέθηκε πέρι, μεγάλη είχε διοσιότητα με τόν εικόνημα του έρημοκλήσιου του "Αγιου Σωτήρα, που μυστηριωδώς έφάνε κ' αυτό.

— Ω, της άνομιές τών άγώνων και τών άσεβών! έφώναζε ο παπς και ζήτησε τούς μπικρήςδες.

Όλο το χωριό ρίχτηκε έξαλλο να βοη τούς άπατεώνας που είχαν γίνει ξαφνικά άφαντοι... Άνοιξε ή γή και τούς κατάπιε.

— Όποιος θέλει να πιη κρασί, να ιδρώση σπέρνοντας σιτάρι κ' όρνι άγίες εικόνες!... φώναζαν οι χωρικοί καταθνημένοι.

Αλλά οι μπικρήςδες πουθενά δέν βρέθηκαν.

Από τότε στο χωριό ούτε όρνι, άλλ' ούτε και διαδόλοι ξαναβήγαν. Ό Λιάσκος, ο Μπάης, ο Βολός και ο Σμολέντζος και τών λοιπών μπικρήςδων ο χορός στο χωριό, δέν ξανακάινχαν.

Κι' έτσι οι άγιοι τó έκαναν τó θαύμα τους. Καθάρισαν το χωριό...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Τό βεβαίωσε και ή κυρά Μαρίνα.

— Κύνυριε Έλέησσοσον...

— Ωχού, Χριστιανόι!... Τό κόνισμα που κλέβαν!

Η Ράφτανα, της γειτονιάς ή γλώσσα ή μοναδική.

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΓΟΗΤΟΣ ΝΤΕ ΡΙΣΕΛΙΕ

Δ'.

ΕΤΑ τó έπεισδίο του δούκος ντέ Ρισελιέ με τη σύζυγό του, τó όποιο δηγηθήκαμε στο προηγούμενο φύλλο, ή φυλάκισι του στη Βασιτίλλη έγινε ακόμα πιο άσπρη. Ούτε έπικρίσεις που έπέρεσαν να δέχεται, ούτε και ν' άλλολογαφί με τούς φίλους του. Έπιζαν πως έτσι θα τόν έκαναν να συμμορφωθεί έπί τέλους.

Έξαφνα όμως τότε ο ήρωας μας άρρώστησε βαρεια. Πρωτός δυνατός τού παρουσιάστηκε κ' ή γατρός της φυλακής διάταξε να τού κάνουν άφραμύξεις. Η γυναίκα του, ο πατέρας του και πολλοί φίλοι του έτρεξαν άμέσως κοντά τού προσκεφάλου του. Μα όταν, έλειπ' από τρεις μέρες, ο γατρός έκανε διάγνωση της άρρώστειας του κ' είπε πως ήταν εύλογα, συγγε-

νείς και φίλοι τόν έγκατέλειψαν γρήγορα-γρήγορα κ' ούτε ξαναφάνηκαν πιά. Δέν έμειναν μέσα στο κελί του παρά ο φίλος του Σαιν-Ρεν κ' ένας καμαριέρος.

Εντομεταξύ ο Ρισελιέ έτρεψε μήπως πεθάνει και προσευχόταν άδιάκοπα, επικαλούμενος τη θεία πρόνοια για να τόν σώσει. Όταν όμως ήταν καλά στην ύγεια του, τó μόνο που δέν συλλογιζόταν ποτέ ήταν ο Θεός κ' ή θρησκεία.

Αλλά, καθώς φαίνεται, ο Θεός εισακούει και τις προσευχές τών άμαρτωλών, γιατί ο νεαρός δούξ έγινε έξαφνα έντελος κ' άφνης, άπ' να τού μείνι τó παραμυθικό σημάδι από την τρομερή άρρώστια του.

Μά ούτε κ' ή άρρώστεια του ανείληψε τόν βασιλέα Λουδοβίκο 14ο, ο όποιος κράτησε τόν Ρισελιέ άλλους έφτα μήνες στη Βασιτίλλη. Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ Τέλος διάταξε την άποφυλάκισι του, αφού προηγουμένως ο Φρονσάκ

αίωνιάς πίστώς του, για τούς όποιους, αλλοίμονο! ήξερε πόσο ψεύτικο ήσαν...

Όταν σε λίγο τόν είδε ν' άνεβαίνει πάλι στ' άλόγο του και τόν άκουσε να της λέη ότι θάφυγε για τόν πόλεμο της Φλάνδρας, έγινε κατάλωμη και φάνηκε έτοιμη να λιποθυμή.

— Αλλοίμονο! είπε στεναζόντας. Σας αγαπώ τόσο πολύ κ' ένδιαφέρωμαι τόσο για τη δόξα σας, ώστε δέν μπορώ να σας συστήσω ν' άποφύγετε τούς κινδύνους.

Έπειτα άνέβηκε κ' αυτή στ' άμάξι της που την περίμενε έξω άπ' τó πανδοχείο και σωφίστηκε μισολιποθυμημένη στα μεταξωτά μαζιλάρια της.

Ο Ρισελιέ τη χαρέτισε για τελευταία φορά, διαγράφοντας ένα μεγάλο κύκλο στών άέρα με τó καπέλλο του κ' άπομακρύνθηκε καλπάζοντας... Έπειτ' από μερικά λεπτά την είχε ξεχάσει κώλας... Δέν συλλογιζόταν πιά παρά τις πολεμικές άφνες που θά κέρδιζε σε λίγο στα πεδία τών μαχών...

Έπειτ' από λίγες μέρες, ο Φρονσάκ βρισκόταν στο μέτωπο της Φλάνδρας, όπου, δέκα χρόνια τώρα, διακρίσε ο μόνοντος και τρομερός πόλεμος της διαδοχής της Ιαπωνίας. Έφτασε άκριβώς την έπομένη μιάς μεγάλης νίκης τών γαλλικών στρατευμάτων που τó διοικούσε ο περίφημος στρατάρχης Βιλλάρ. Η συμπεριφορά τού νεαρού δούκος στών πόλεμο, ήταν άνταξία πραγματικού ήρωος. Όλη την ήμέρα εξετίθετο στους μεγαλειτέρους κινδύνους, μα τó βράδυ γλεντούσε κ' έπαιζε μαζί με τούς άλλους ένγενείς άξιωματικούς χαρτιά στη σπηγή του στρατάρχου.

Κατά την πολύνεκρη μάχη του Φομπουόγκ, ο Ρισελιέ τραυματίστηκε σοβαρά στο μέτωπο, μα παρ' όλη την πληγή του, που τó σημάδι της τού έμεινε σ' όλη τη ζωή του, εξακολουθούσε να πολεμά μέχρις ότου τά γαλλικά στρατεύματα κατατρόπωσαν τούς έχθρους τόν.

Μετά τη νίκη, ο στρατάρχης Βιλλάρ άποφάσισε να στείλ ηέναν άξιωματικό για ν' αναγγείλ η την ενόργιστη είδησι στο βασιλέα και δάδαζε για τόν σκοπό αυτό τόν Ρισελιέ.

Ο ήρωας μας ήταν μόλις δεκαεφτά έτών τότε, μα είχε γνωρίσει δέν έρωτα, τις διασκεδάσεις και τόν πόλεμο, όσο λίγοι όρμοι άνδρες. Η γοητεία του τώρα ήταν ακόμα μεγαλειότερη κ' ή όμορφιά του συνάρταζε...

Γυρίζοντας στο Παρίσι, συλλογιζόταν κώλας καινούργιους έρωτικούς θηαύματα. Και δέν είχε άδικο...

Όταν παρουσιάστηκε μπροστά στο βασιλέα, τού δηγηθήκαμε με τόν πιο μετριοπαθή τόνο τά κατορθώματά του, ένός δη ή άλλη τόν άκούσε με θαυμασμό. Τέλος, ο Λουδοβίκος 14ος, βλέποντας τόν έλαιομο της πληγής τού μετώπου του, τού είπε:

— Η πληγή σας αυτή σβήνει δλο τó παρελθόν σας... Τώρα ντρέπεται κ' έγω γιατί υπέγραφα ώλατε τη διαταγή της φυλακισέως σας. Συμπεριφερόσθε στο εξής καλά, γιατί σας προσέχω για μεγάλα πράγματα...

Και συγχρόνως τού έδωσε μια έπιχορήγηση δώδεκα χιλιάδων σκούδων και μια μεγαλοπρεπή κατοικία στο Μαρλί...

Εντομεταξύ, ή σύζυγος τού ήρωος μας, ξεγροντάς την πρώτη της αθωότητα και χάνοντας την απομνημόνη, παρηγορούσε μέσα στην άγκαλιά ένός άρσενιου έπαικόμου για τις περιφρονήσεις και τις άπισίες τού σύζυγου της.

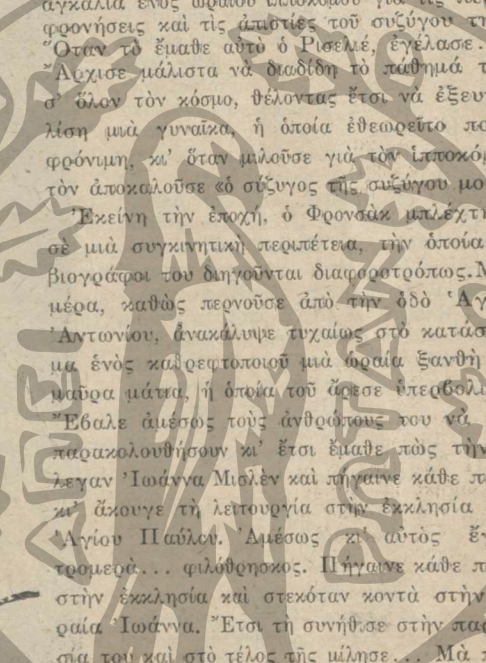
Όταν τó έμαθε αυτό ο Ρισελιέ, έγκλωσε... Άρχισε μάλιστα να διαδίδη τó παθημά του σ' όλην τόν κόσμο, θέλοντας έτσι να έξευτελίση μια γυναίκα, ή όποια έδεικναιε πολύ φρόνιμη, κ' όταν μάλούσε για τόν έπαικόμο, τόν άποκαλούσε εό σύζυγος της σύζυγος μου.

Εκείνη την έχρη, ο Φρονσάκ μιλέχτηκε σε μια συγκινητική περιπέτεια, την όποια διβιογράφου του δηγηθόμ η διαφωτιστόπως. Μια μέρα, καθώς περνούσε από την δόδ "Αγιου

Αντωνίου, άνακάλυψε τυχαίως στο κατάστημα ένός κάρεπτοισού μια όμοια ξανθή με τούρα μάτια, ή όποια τού άρεσε υπερβολικά.

Έβαλε άμέσως τούς άνδράδες που να την παρακολουθήσουν κ' έτσι έμαθε πως την έλεγαν "Ιωάννα Μιλέν και ήτανε κάθε πρωί κ' άκουγε τη λειτουργία στην εκκλησία τού "Αγιου Παύλου. Άμέσως κ' αυτός έγινε τρομερά... φιλόθεος. Πήγαινε κάθε πρωί στην εκκλησία και στέκοταν κοντά στην όμοια "Ιωάννα. Έτσι τη συνήθεσε στην παρουσία τού και στο τέλος της μήνης... Μα πρίν της μήνης άκόμα, εκείνη τόν είχε ερωτευθεί.

Μα τη συνέχεια τού ειδυλλίου αυτού τού Ρισελιέ θα τη δηγηθώμε στο προσεχές.

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Η Άρτεμις ντ' Πουατιέ μετέβησε τις διαταγές αυτές στον ακόλουθο, ο οποίος βγήκε άμέσως έξω.

— Για νάρχεται ο υποκόμης ντ' Έξμς σε σας, εξακολούθησε ο κοντόσταυλος Μονγκορνού, αυτό σημαίνει ότι απροσδόκητες δυσκολίες παρουσιάζονται στον γάμο του με την κόρη σας. Ακούστε, Άρτεμις... "Ο,τι κι αν σας ζητήσει ο υποκόμης, άρνηθήτε το... Φερθήτε τον περιφρονητικά και περήφανα... Με κατάλαβες, Άρτεμις;... Θα κάνεις ό,τι σου ελικά;...

— Μάλιστα, κοντόσταυλε μου...

Τότε ο Άννας φίλησε την Άρτεμιδα στο μέτωπο και βγήκε έξω. Σχεδόν άμέσως ο ακόλουθος εισήγαγε τον Γαβριήλ από μία άλλη πόρτα.

Ο υποκόμης ντ' Έξμς χαϊρέθηκε με τον μεγαλείτερο σεβασμό την εύνοια του βασιλέως, η οποία τον αντιχαϊρέθηκε με ψυχρότητα. Μά ο Γαβριήλ, χωρίς να χάσει το θάρρος του, άρχισε να λέει τα εξής:

— Κυρία, το διαβήμα μου αυτό σε σας εινε, χωρίς άλλο, πολύ τολμηρό. Μά παρουσιάζονται, μερικές φορές στη ζωή περιστάσεις τόσο σπουδαίες και τρομερές, ώστε να κάνουν τον άνθρωπο να ρησαιοδυνεύει τα πάντα. Σε μία απ' τις περιπτώσεις αυτές βρισκόμαι τώρα κι εγώ... Έρχομαι να έμπιστευτώ στα χέρια σας τη ζωή μου και την ευτυχία μου...

Η Άρτεμις ντ' Πουατιέ τόν άκουγε αδιάφορα. Με το κορμί γεμάτο μισοστό, άκουμπώντας το πηγούνι της στο χέρι της, κίτταζε κατάματα τον Γαβριήλ, μ' έκφραση δυσανεξίας κι' έκπληξης.

— Κυρία, συνεχέστε ο Γαβριήλ, ξέρετε ίσως ότι άγατώ την κόρη σας Άρτεμιδα. Την άγατώ μ' έναν έρωτα βαθύ, φίλογερό, άκατανίκητο...

Η Άρτεμις ντ' Πουατιέ χαμογέλασε ράθυμα και το χαμόγελό της αυτό φανόταν σαν να λέει: «Και τί μ' ενδιαφέρουν έμένα όλ' αυτά;»

Ο Γαβριήλ μάντεψε τη σκέψη της και της έλεγε:

— Σας μιλάω γι' αυτή την άγάπη απ' την οποία ξεχειλίζει η ψυχή μου, κυρία, για να σας δείξω ότι κατάλαβα, δικαιολόγω και θανατώ μάλιστα το πάθος του έρωτος. Αντί να το έμπαρξίνω, όπως κάνει ο άλλος, και να το καταδικάζω όπως οι ιερείς, γονατίζω μπροστά του και το δοξάζω... Ο έρωας κάνει την καρδιά πιο άγνη, πιο μεγάλη, πιο θεία... Μήπως ο ίδιος ο Χριστός δεν έλπε στη Μαγδαληνή που εινε ελκωμένη γιατί άγάπησε περισσότερο απ' όλες τις γυναίκες;

Η Άρτεμις τόν Πουατιέ άλλολε στάσι και, με τα μάτια μισοκλειστά, ξεπλώθηκε με νωχέλεια στην πολυθρόνα της.

— Ποι θέλει να καταλήξει μ' αυτό τον λόγο του; σκεφτόταν...

— Καθώς λοιπόν βλέπετε, κυρία, εξακολούθησε ο Γαβριήλ, ο έρωας εινε το πιο ιερό πράγμα για μένα. Εινε ιερός και παντοδύναμος... Γι' αυτό και σεις, κυρία, που σας λάτρευσε ο μεγαλείτερος βασιλεύς του κόσμου, δεν μπορούσατε να παραμείνετε άρρωτη στα βέλη του. Αγαπήσατε, δεν ειν' έτσι;... Οχι όμως τον βασιλέα... Κάποιον άλλο...

Η δούκισσα τόν Βαλεντινού άδως έμεινε σιωπηλή. Έκπληξες κι' ειρωνία ζωγραφίζονταν στο πρόσωπό της. Ο Γαβριήλ έν τούτοις εξακολούθησε:

— Μπορεί να σας ελάτρευσε και να σας λάτρευη ο βασιλεύς, μά σεις έδώσατε άλλο την καρδιά σας... Σ' έναν ευγενή φραίο, άνδρείο κι' άφοσιωμένο! Ναι... Ναι... Ένώ σας λάτρευε ο Έρρίκος Β', έσεις αγαπούσατε τον κόμητα Ίάκωβο ντ' Μονγκορνού...

Η Άρτεμις έκανε μια κίνηση, άνοσηκώθηκε κι' άνοιξε διάπλατα τα φτερινά και γαλάζια μάτια της. Έλάχιστοι μέσα στην αήκη ήξεραν το μυστικό της και γι' αυτό τα λόγια τόν Γαβριήλ την ξεφάνταζαν.

— Μήπως έχετε ύλικές άποδείξεις του έρωτος αυτού; ρώτησε όχι χωρίς κάποια άνησυχία.

— Δεν έχω παρά μία ήθική άπόδειξη, άπάντησε ο Γαβριήλ, μά την έχω.

— Α! έκανε η Άρτεμις ξαναπαί-

νοντας το προκλητικό της έ- φος, Άφου ειν' έτσι, δεν με νοιάζει να σας άμολογήσω την αλήθεια. Ναι, άγάπησα τον κόμητα Μονγκορνού. Κι' έπειτα;

— Ναι, εινε κι' ο Γαβριήλ, αγαπήσατε τον κόμητα Μονγκορνού και τολμώ να πω ότι αγαπάτε ακόμα την άνιμνησί του. Γιατί, αν εξαφανίστηκε από του προσώπου της γής, χάθηκε γι' ας. Έ, λοιπόν, έρχομαι έν όνόματί του να σας έξορκίσω, κυρία, και να σας κάνω μά έρωτήρη που θα σας φανή πολύ θρασύς... Μά από την άπάντησή σας, αν μου άπαντήσετε, εξαφάνεται η αινιότητα μου λατρεία κι' εύγνωμοσύνη γι' ας, γιατί από την άπάντησή σας κρέμεται η ζωή μου κι' η ευτυχία μου...

— Λοιπόν, έλπε η δούκισσα, άς έρθουμε σ' αυτή την τρομερή έ-ρώτηση.

— Πρέπει να γονατίσω μπροστά σας, κυρία, για να σας την άπει- θύνω, έλπε ο Γαβριήλ και γονάτισε μπροστά της.

Τότε, ενώ η καρδιά του χτυπούσε δυνατά και η φωνή του έρε- με, έλεγε:

— Κυρία, τον κόμητα ντ' Μονγκορνού τον αγαπήσατε κατά τη διάρκεια του έτους 1588, δεν ειν' έτσι;

— Έτσι εινε, έλπε η Άρτεμις ντ' Πουατιέ. Έπειτα;

— Ο κόμης εξαφανίστηκε τον Ιανουάριο του 1589 και τον Μάιο του ίδιου έτους γεννήθηκε η κόρη σας Άρτεμις ντ' Κάστρο.

— Έ, λοιπόν; έκανε η Άρτεμις.

— Έ, λοιπόν, εξακολούθησε ο Γαβριήλ, με φωνή τόσο σιγανή, ώ- στε μόλις άκουγόταν, έδω εινε το μυστικό που γονατιστός μπροστά σας σας έκτενω να μου άποκαλύψετε, το μυστικό απ' το οποίο έξω- γάται η τύχη μου και το όποιο, μόλις το μάθω, θα το θάψω για πάντα μέσα στα τριόβαθα τόν έαντού μου... Σας δοκίμασα, κυρία, στον Έσταυρωμένο ότι θα προτιμήσω να πεθάνω με τον πιο βασανιστικό θάνατο, παρά ν' άποκαλύψω το μυστικό σας...

— Δοκίμα, κυρία, άκού- στε με... Πέστε μου πούος εινε ο πατέρας της Άρτεμιδος ντ' Κά- στρο; ο βασιλεύς ή ο κόμης Ίάκωβος Μονγκορνού;

— Α! Α! έκανε η Πουατιέ γελόντας περιφρονητικά. Η έρω- τήσή σας εινε τρομερή βέβαια και έλατε δική να κάνετε τόσους ρο- λόγους. Ωστόσο, ήσυχάστε, αγαπητέ μου κύριε, δεν είμαι θυμωμένη μαζί σας... Μά τί σας ενδιαφέρει εσάς, κύριε ντ' Έξμς, πούος εινε ο πατέρας της Άρτεμιδος; Ο βασιλεύς θεωρείται απ' όλους ως πα- τέρας της κι' αυτό φτάνει στις φιλοδοξίες σας, αν ειντε φιλόδοξος...

— άνακαλίζουμε το παρελθόν... Πρέπει να έχετε κάποιο λόγο...

— Έχω πραγματικά ένα λόγο, κυρία, άπάντησε ο Γαβριήλ, μά σας έκτενω, μη ζητήσετε να τον μάθετε.

— Όχι δά! έλπε η Άρτεμις. Θέλετε τα μυστικά μου και κρύβετε τα δικά σας. Αυτό δεν εινε σοστό...

Τότε ο Γαβριήλ ξεκρίμασε απ' τον τοίχο έναν φίλησένο Έσταυρωμένο και, παρουσιάζοντάς τον στην Άρτεμι- δα, της έλεγε:

— Όρκοστήτη στην αινιότητα σας σωτη- ρία, κυρία, ότι θα θάψετε βαθειά μέσα σας το μυστικό που δά σας άποκαλύψω κι' ότι δεν θα το χρησιμοποιήσετε με κα- νέναν τρόπο έναντίον μου.

— Πολύ μεγάλο όρκo μου ζητάτε, έλπε η Άρτεμις.

— Ναι, κυρία, σας τόν ζητώ, γιατί ξέρω πώς ειντε ενδοεθής χριστιανή κι' αν όρκιστήτε στην αινιότητα σας σωτηρία, τότε μόνο θα βεβαιωθώ πως θα φυλάξετε το μυστικό μου.

— Και αν άρνηθώ να όρκιστώ;

— Τότε κι' εγώ θα σωθώ, κυρία.

— Ξέρετε, κύριε, έλπε η Άρτεμις, πώς έχετε έρεθιστεί απ' τη στιγμή τρομερά τη γυναίκα μου περιέργεια... Ναι, ο- μολογώ πως με τραβάει το μυστήριό σας... Ποτέ δεν περίμενα να με κάμπετε να ενδιαφερθώ τόσο πολύ...

— Αν θα ή- όρκιστώ, σας προειδοποιώ ότι θα το κά- νω για να μάθω περισσότερα γι' ας...

Πρόκειται για μία καθαρή περιέργεια.

— Κι' εγώ, κυρία, άπάντησε ο Γα- βριήλ, θέλω να μάθω... Μοναχά που η περιέργειά μου μοιάζει με του κατηγο-

Η Αικατερίνη τών Μεδίκων εις ηλικίαν 30 ετών.

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

(ΤΟΥ BATTY CORNWALY)

Η θάλασσά μου, ή θάλασσα ή πεντάπλοη, γαλάζια πάντα, ελευθερή, δροσάτη, παντοεινά της άσπλη κι' ατέλειωτη, σε κόσμους τρέχει δίχως μοναχά, σε σχηματίζει χώρες, παίζει με τα νέφη, σε' άσπείνει τα αλδέρια να κατέβουν γνέφει, λινίζοντας στα σπλάχνα της τα σπτεφένα πλάσματα τόσο άλλόκοτα, με μάνες έννοια.

Στη θάλασσα είμαι, βρισκόμαι στη θάλασσα, παντοεινά διου θέλω ήμεροσύνη, παντοεινά με ή γλαυκότη της.

— Ουδέν περιζώνει με ή γλαυκότη της.

— Κι' ή άποκοσμία άρμενίζω μέσ' στη σιγαλιά της.

— ή σίφονας χυμίζει, ένώ στην άρραλιά της ναυνοιστά κοιμάμενος ήμτε με γνιάζει.

— πούος εινε ο μαύρος ο καυρός που την τρώζει.

— Πώς λαχταρώ κι' άχ, πάντα πόσο έπύθησα τις άνερούδες να καθαλιένω, πριν πνίσουν το φεγγάρι στο κιμάσιμα τ' άλλοφρένο τους να τις πλυσάσουν.

— Κι' ή με βοήθα ψηλάβε εκείνες σουραλίζουν ή κάποια μυστικά τόν βάθους μουνοισφύζον, με βιά να τις ρωτάω και να έξηγάν σε μένα και τα δσα λέν τα βούκινα ξεφρενισμένα.

— Σις άπάνεμο μονότονο άερογάμι της δεν έμεινα ποτέ άκορθαλίστης.

— σιγά—σιγά τ' άπέραντα έλαχτάριζα, ξάφνου άσπου έγοργγοτάρα πούλι της, το στήθος κιματίζοντας άσπου φτάσει μέσ' στη φουλά της μάνας τόν δια να τα ξεχάσω.

— Κι' ήσουν ή μένα μου ή καλή, ήσωνα σε μένα, θάλασσα έσθ άνοχτόστηθη, κι' ένώ γι' ας.

— Άνεμισμένες ή ώρες που γεννήθηκα, τα κήματα δλο άφρός, άμα ή σελήνη.

— Τ' άσηκωτά σκαλόναρα έχρεύναν, ή φάλασσα έσφουρσε το δελφίνι σούτδρομο σκαρτούσε. Με χαρά τους τόση τρελλά σκαρτούσαν όλ' αυτά γι' ας είχαν νιώσει γέννημα—θρέμμα τόν άκεανού πως έγεννήθη και το έκαλοσύριζαν δια, άφροι και βύθη.

— Κι' έτσι πενήντα καλοναίρια έπέρασαν, μέσ' στης γαλήνης τότε την άρραλή, σιχνά στης ταραχίας το μέγ' άφρόστηθος, μερόνυχτα στον άνεμιο την αλή.

— Πενήντα καλοναίρια, δίχως να στενάσω, πετώντας γελαστός, κι' αν κάποιος άράσει, με ίδια χαρά μου άνοχτομα. Κι' αν έρθει, Χάρε, σ' ας κήμα έλα, στο πέλω την ψυχή μου πόσο!...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

— Πότες πως δεν έχωμε άλλο κατήμα έξω απ' την άσπη, γι' αυτό τα πύθη τόν κατάνι αυτή ποτέ δεν τάξε μάθε.

— Τί ρωτάω και τί σοφο κερνά, τί σταθερό με πόση τρυφερόδα και τί γερό με πόση έξηγάδα!

— Καθώς που δοκίμαζον το χουράκι, άμωα ο Θεός την είχε βασανίσει.

— Πέθανε! Μά το άνεμα είχε νικήσει...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

— Πότες πως δεν έχωμε άλλο κατήμα έξω απ' την άσπη, γι' αυτό τα πύθη τόν κατάνι αυτή ποτέ δεν τάξε μάθε.

— Τί ρωτάω και τί σοφο κερνά, τί σταθερό με πόση τρυφερόδα και τί γερό με πόση έξηγάδα!

— Καθώς που δοκίμαζον το χουράκι, άμωα ο Θεός την είχε βασανίσει.

— Πέθανε! Μά το άνεμα είχε νικήσει...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

— Πότες πως δεν έχωμε άλλο κατήμα έξω απ' την άσπη, γι' αυτό τα πύθη τόν κατάνι αυτή ποτέ δεν τάξε μάθε.

— Τί ρωτάω και τί σοφο κερνά, τί σταθερό με πόση τρυφερόδα και τί γερό με πόση έξηγάδα!

— Καθώς που δοκίμαζον το χουράκι, άμωα ο Θεός την είχε βασανίσει.

— Πέθανε! Μά το άνεμα είχε νικήσει...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

— Πότες πως δεν έχωμε άλλο κατήμα έξω απ' την άσπη, γι' αυτό τα πύθη τόν κατάνι αυτή ποτέ δεν τάξε μάθε.

— Τί ρωτάω και τί σοφο κερνά, τί σταθερό με πόση τρυφερόδα και τί γερό με πόση έξηγάδα!

— Καθώς που δοκίμαζον το χουράκι, άμωα ο Θεός την είχε βασανίσει.

— Πέθανε! Μά το άνεμα είχε νικήσει...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

— Πότες πως δεν έχωμε άλλο κατήμα έξω απ' την άσπη, γι' αυτό τα πύθη τόν κατάνι αυτή ποτέ δεν τάξε μάθε.

— Τί ρωτάω και τί σοφο κερνά, τί σταθερό με πόση τρυφερόδα και τί γερό με πόση έξηγάδα!

— Καθώς που δοκίμαζον το χουράκι, άμωα ο Θεός την είχε βασανίσει.

— Πέθανε! Μά το άνεμα είχε νικήσει...

— Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΙΓΛΑΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(ΤΟΥ Π.Ο.Π.)

— Έδώ κοιμάται μία καλή γυναίκα.

— Πιανε λαγυρή και μετρομένη.

— δίχως να το κάμπεται ή στωμένη.

— Δέ νούζωνταν γι' αλή κατάρτησε, κατάρτησε της είχε τόν έαπό της.

— και σε μια τέχνη έπέρα τον καρό της, πως θα την προσέχονε πιο λίγο.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΗ ΑΝΟΙΞΙ!...

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΕΡΡΙΚΟΣ, 30 ετών. ΡΕΝΑ, 25 ετών.

(Σε μία πολυτελή κρεββατοκάμαρα. Η Ρένα εινε ξαπλωμένη στο κρεβάτι, χλωμή κι' αδύνατη σαν νεκρή. Πλάι της κάθεται ο Έρρικος)

ΡΕΝΑ.—Πόσες του' μηνός έχουμε σήμερα,

Έρρικος;

ΕΡΡΙΚΟΣ.—20 Φεβρουαρίου, αγάπη μου.

ΡΕΝΑ.—Κι' εινε τόσο όμοιος καιρός;

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Κάποτε ή χειμωνιάτικες μέρες εινε πιο γλυκές απ' τις ανοιξιάτικες.

ΡΕΝΑ.—Θεέ μου!... Πόσο φοβάμαι την άνοιξη!... (Βήχει).

Πόσο φοβάμαι μήπως έρ'ει πιο νωρίς έφ'ετος...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Γιατί, αγαπημένη μου;

ΡΕΝΑ.—Γιατί; Γιατί την άνοιξη θα πεθάνω!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Τι λόγια είν' αυτά, Ρένα; Ποιός σου εινε τέτοιο πράγμα;

ΡΕΝΑ.—(Αναστενάζοντας).—'Ο γιατρός.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Οχι, Ρένα. Κάνεις λάθος. Δεν εινε τέτοιο πράγμα.

ΡΕΝΑ.—Ναι, το εινε. Το άκουσα καλά όταν σου το έλεγε. Είχα

πολύ πυρετό εκείνη την ημέρα, ειχα τα μάτια μου κλειστά, μιά άκουγα.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Χωρίς άλλο θα αναφεύτικες, Ρέ-να.

ΡΕΝΑ.—'Η δεν άκουσες καλά. 'Ο γιατρός εινε ότι την άνοιξη θα γίνης καλά.

ΡΕΝΑ.—Προσπαθείς να με ξεγελάσεις, αγαπη-μένη μου. Έρρικος. (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Οχι! 'Οχι! Σου λέγω την αλή-θεια. Την άνοιξη θα γίνης καλά.

ΡΕΝΑ.—'Ω, ας ήταν αλήθεια αυτό... Νά ξα-νάνθις κι' εγώ μαζί με τη φύση... Μά όταν τ'ά δέντρα θα λουλουδίζουν, όταν τ'α πουλιά θα κελαι-δούν, όταν τ' άγέρι θα φυσή άπ'αλά, τότε εγώ θα κομμηθώ για πάντα μέσα στο μαύρο χρώμα...

'Ω, τί σκοτεινά και τί κρύα θα εινε εκεί μέσα!...

(Κλαίει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Αγκαλιάζοντας την).—Μην κλαίς, μην κλαίς, αγαπημένη μου, μικρούλα μου Ρένα. Νά δης πού θα γίνης καλά. 'Η άνοιξη θα σου δώσει καινούργιες δυνάμεις, όπως και σ' όλη τη φύση. Θα σε κάνει ν' άνθισης σαν τραντάφυλλο και ν' άρχισης να κελαιδής σαν τ'α πουλιά.

ΡΕΝΑ.—Ναι, δεν θέλω να πεθάνω, δεν θέλω να πεθάνω γιατί σ' αγαπώ και μ' αγαπάς. Τι να κάνω, τί πρέπει να κάνω για να ζήσω; Σε ποιό μέρος της γης δεν υπάρχει άνοιξη για να καταφύ-γουμε εκεί;...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Μην ταράζεσαι, Ρένα. Μην κλαίς, μικρούλα μου... 'Ησύχασε κι' έλπιζε, έλπιζε πάν-τα... Έχουμε άλλωστε αρκετόν καιρό ακόμα ως πού νάρθη ή άνοιξη.

ΡΕΝΑ.—Έρρικος... Έρρικος, δεν μου λές αλή-θεια... Μου λές ότι βρισκόμαστε ακόμα στο Φλε-βάριο. Μά είν' αλήθεια τάχα; Μου πήρες — εινε τώρα τόσος καιρός — το ημερολόγιο απ' το δωμά-τιό μου. Και καθώς ήμουν βαρειά άρρωστη, με πυ-ρετό και βυθίσματα, δεν ξέρω πόσες μέρες έχουν περάσει. 'Ημέρες, βδομάδες, μήνες... Ποιός ξέρει;...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Προσπαθώντας ν' αλλάξη όμιλία).—Θέλεις να σου δώσω λίγο γάλα, αγάπη μου;

ΡΕΝΑ.—(Με μάτια που λάμπουν απ' τον πυρετό και την αγω-νία).—Ναι... Δεν ξέρω... Φοβάμαι!... Νιώθω νύρχεται ένα αγε-ράκι γλυκό, έτσι σαν ανοιξιάτικο, από το παράθυρο. Γλυκό ξαρινό αε-ράκι κι' όμως για μένα φέρνει μήνυμα θανάτου.

(Ο Έρρικος κλείνει το παράθυρο).

ΡΕΝΑ.—Γιατί έκλεισες το παράθυρο, Έρρικος; 'Ο γιατρός εινε να μένη πάντα ανοιχτό. (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Θέλεις να σου δώσω λίγο γάλα;

ΡΕΝΑ.—Κάνει τόσο ζεστό τώρα που έκλεισες το παράθυρο! (Προσπαθεί να σηκωθεί από το κρεβάτι). Θέλω να σηκωθώ... να σηκωθώ... Θέλω να σκύνω να ιδώ από το παράθυρο.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Τι θέλεις να δής;

ΡΕΝΑ.—Θέλω να δω το περιβάλλ.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Γιατί;

ΡΕΝΑ.—Νά δω αν άνθισαν τα τριαντάφυλλα, ή πασχλιές...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Κανένα δέντρο δεν άνθισε ακόμα, μικρούλα μου...

Εινε χειμώνας ακόμα. Δεν ήθελε ακόμα ή άνοιξη. Μά κι' αν έρθει, τί κι' αυτό; Γιατί έχεις την ιδέα πως θα πεθάνης την άνοιξη; 'Ολο αυτό έλεγες στά παρομιλιτά σου. Μά σου άρχίζομαι, Ρένα μου, πως ούτε ο γιατρός εινε πως θα πεθάνης την άνοιξη, ούτε και ήθελε ακόμα ή άνοιξη.

ΡΕΝΑ.—Κι' όμως το ξέρω, Έρρικος. Εινε φθισικοί που πεθαί-

νουν το φθινόπωρο, κι' άλλοι πάλι που πεθαίνουν την άνοιξη. Δεν πι-θανά το φθινόπωρο, θα πεθάνω τώρα.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Ρένα μου, μη λές τέτοια λόγια, γιατί μου σπαρά-ζεις την καρδιά. Πιστέψέ με... Πιστέψέ με, αγάπη μου.

ΡΕΝΑ.—Θέλω να πάω ως το παράθυρο, Έρρικος. Κάμε μου α-τή τη χάρη. Βοήθησέ με...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Θά κοιραστής, μικρούλα μου.

ΡΕΝΑ.—'Οχι, όχι, βοήθησέ με, σε παρακαλώ.

(Ο Έρρικος τή σκάνει στην αγκαλιά του και την πηγαί-νει ως το παράθυρο. Η Ρένα σκύβει, κοιτάζει έξω κι' αναστενάζει μ' ανακούφιση).

ΡΕΝΑ.—Θεέ μου!... Τι καλά!... Δεν ήθελε ακόμα ή άνοιξη...

Είχες δίκιο, Έρρικος. Ναι... Τα δέντρα δεν άνθισαν ακόμα... Ό-τε ή άμυγδαλιάς δεν λουλουδίσαν ακόμα. Ούτε ή άμυγδαλιάς...

Κι' ή τριανταφυλλιάς δεν έχουν ούτε ένα πράσινο φύλλο... Και ή γι-νιόκλιμα εινε ακόμα γυμνό. Δεν ήθελε ακόμα ή άνοιξη. Θα ζήσω άρ-κετές ήμέρες ακόμα. Θα εμαι ακόμα πολλές ήμέρες κοντά σου. Τι χαρά, τί χαρά, αγαπημένη μου!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Είδες λοιπόν, Ρένα μου, πως σούλεγα αλήθεια ότι δεν ήθελε ακόμα ή άνοιξη, αγάπη μου;

ΡΕΝΑ.—(Ακουμπώντας το κεφάλι της στον ώμο του).—Ναι, ναι... Και πως ξέρει;... 'Ισως ως πού νάρθη ή άνοιξη νάχ-νει πειρά καλά...

'Ισως γιατί τοντώ ως τότε...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Δαγκυρίζοντας).—Και βέβαια θα γιατίρη, αγάπη μου. Είσαι κούλα τόσο καί-τερα...

ΡΕΝΑ.—'Αλήθεια... 'Ο πυρετός μου έχει πέσει.

'Εχω μόνον όλίγα δέκατα. Και δεν κάνω τόσο χνά άμυγδαλιές.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Μά βέβαια. Είσαι πολύ καλύτερη, μικρή μου. Είσαι σχεδόν καλά...

ΡΕΝΑ.—Φαίνεται πως μου δίνεις έσύ ζωή με την αγάπη σου και τις φροντίδες σου. (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Πάμε πειά... Κοιραστής.

ΡΕΝΑ.—'Ας μείνουμε λίγο ακόμα... Μά τί παρ'άξιο!...

Μου φαίνεται σαν να νοιώθω κάποια άρώματα από λουλούδια... Μήπως άνθισαν τα δέντρα στους γειτονικούς κήπους;

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Είσαι παιδί, Ρένα. 'Αν ήταν ή έ-ποχή σου άνθίζουν τα δέντρα, δεν θ' άνθιζαν και στο δικό μας περιβάλλ;... Πώς εινε δυνατόν να ξέχασε ή άνοιξη μόνο τον δικό μας κήπο; Φαντά-σαι πως αν υπήρχαν λουλούδια, δεν θα σου έφερ-ναν άγκαλιές απ' αυτά;

ΡΕΝΑ.—Συχώρησέ με, Έρρικος... Είμαι αλή-θεια ένα παιδί από τον καιρό που άρρώστησα...

'Αλλά... Το άπαλό αυτό άγέρι... Κι' ο ούρανος... ο γαλάσιος ούρανος... Φυσάει ποτέ τόσο άπαλά τ' έ-γέρι το Φλεβάριο; Κι' εινε έτσι γαλάσιος ο ούρα-νος; (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Πάλι τα ίδια... Μά ξέχασες λο-πόν πως και τον χειμώνα εινε κάποτε ο ούρανος τόσο γαλάσιος;

ΡΕΝΑ.—Είχα πολλήν καιρό ν' άνταρώσω τη ουδανό... Μά τί γλυκό που εινε το χρώμα τ' ή γλυκό!...

'Ω... Πώς θέλω να ζήσω ακόμα!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Θά ζήσης, αγάπη μου... 'Ως την άνοιξη θα είσαι καλά...

ΡΕΝΑ.—'Ω, νά γινόταν αυτό το θαύμα!... 'Ω!... να μίν έ-δγαναν αληθινά τα λόγια του γιατρού!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Μά σου είπα, Ρένα... Δεν άκουσες καλά... 'Ο γιατρός εινε πως θα γίνης καλά την άνοιξη...

ΡΕΝΑ.—'Οχι!... 'Οχι!... Εινε πως την άνοιξη θα πεθάνω. Μ' άφου άργει να φτάσει ακόμα ή άνοιξη, πως ξέρει, μπορεί να γ-νη κανένα θαύμα και να σωθώ. (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Ελα, αγάπη μου... Γύρισε στο κρεβάτι σου. Κοι-ράζεσαι έτσι.

ΡΕΝΑ.—Λίγο ακόμα... 'Αφρώ με να κοιτάξω τον ούρανο...

(Έξωφρα ένα χελιδόνι περνάει, πετώντας μπρος από το πα-ράθυρο).

ΡΕΝΑ.—'Ω!... 'Ενα χελιδόνι!... 'Ενα χελιδόνι!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Οχι!... Δεν ήταν χελιδόνι!... 'Ηταν κάποιο αλ-λο πουλί...

ΡΕΝΑ.—(Τρομαγμένη).—Είδα καλά. 'Ηταν ένα χελιδόνι... 'Η-θε λοιπόν ή άνοιξη!... 'Ηθε!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Οχι... Δεν ήθελε ή άνοιξη. Και χελιδόνι αν ήταν αυτό το πουλί, δεν έχει καμιά σημασία. Το λέει άλλωστε κι' ή πα-ρομιά: 'Ενα χελιδόνι δεν φέρνει την άνοιξη.

(Εν' άλλο χελιδόνι περνάει εκείνη τη στιγμή μπρος απ' το παράθυρο).

ΡΕΝΑ.—Κι' άλλο χελιδόνι... Κι' άλλο!... 'Ω!... Έρρικος!...

'Ηθε ή άνοιξη!... 'Ηθε ή άνοιξη!... 'Ηθε ο θάνατος!...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Μη γίνεσαι πάλι παιδί. Τα δέντρα δεν άνθισαν ακόμα.

ΡΕΝΑ.—(Φέρνοντας το χέρι της στο μέτωπό της).—'Αρχίζω να

ΡΕΝΑ.—Ναι, δεν θέλω να πεθάνω, δεν θέλω να πεθάνω...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Προσπαθώντας ν' αλλάξη όμιλία).—Θέλεις να σου δώσω λίγο γάλα, αγάπη μου;

ΡΕΝΑ.—(Με μάτια που λάμπουν απ' τον πυρετό και την αγω-νία).—Ναι... Δεν ξέρω... Φοβάμαι!... Νιώθω νύρχεται ένα αγε-ράκι γλυκό, έτσι σαν ανοιξιάτικο, από το παράθυρο. Γλυκό ξαρινό αε-ράκι κι' όμως για μένα φέρνει μήνυμα θανάτου.

(Ο Έρρικος κλείνει το παράθυρο).

ΡΕΝΑ.—Γιατί έκλεισες το παράθυρο, Έρρικος; 'Ο γιατρός εινε να μένη πάντα ανοιχτό. (Βήχει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Θέλεις να σου δώσω λίγο γάλα;

ΡΕΝΑ.—Κάνει τόσο ζεστό τώρα που έκλεισες το παράθυρο! (Προσπαθεί να σηκωθεί από το κρεβάτι). Θέλω να σηκωθώ... να σηκωθώ... Θέλω να σκύνω να ιδώ από το παράθυρο.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Τι θέλεις να δής;

ΡΕΝΑ.—Θέλω να δω το περιβάλλ.

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Γιατί;

ΡΕΝΑ.—Νά δω αν άνθισαν τα τριαντάφυλλα, ή πασχλιές...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Κανένα δέντρο δεν άνθισε ακόμα, μικρούλα μου...

Εινε χειμώνας ακόμα. Δεν ήθελε ακόμα ή άνοιξη. Μά κι' αν έρθει, τί κι' αυτό; Γιατί έχεις την ιδέα πως θα πεθάνης την άνοιξη; 'Ολο αυτό έλεγες στά παρομιλιτά σου. Μά σου άρχίζομαι, Ρένα μου, πως ούτε ο γιατρός εινε πως θα πεθάνης την άνοιξη, ούτε και ήθελε ακόμα ή άνοιξη.

ΡΕΝΑ.—Κι' όμως το ξέρω, Έρρικος. Εινε φθισικοί που πεθαί-

ΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΓΕΙΡΟΥΣ

Μιά μαγειρή πορεία κι' ένας ευχάριστος συνδιατημών κάνουν το πό νόστιμο φαί.

(Μέγας 'Αλέξανδρος).

Τον καλό μάγειρο τον κάνει ή καλή φωτιά.

(Ολλανδική παροιμία).

Μην κάνεις τον δάσκαλο στο μάγειρο μέσα στην κουζίνα του.

(Αγγλική).

'Όταν μαλάνουν ο μάγειρος με τον οικονόμο του σπιτιού, τότε μο-ναί μαλώνουμε παός απ' τους δυο κλέβει το βούτυρο.

(Ολλανδική και Σκωτσέζικη).

'Όταν ανακατείνονται πολλοί μάγειροι, το φαί εινε λίσσα στ' αλάτι.

(Ιταλική).

Δεν υπάρχει ποτέ ειρήνη μεταξύ μαγείρων και σεργιάντων.

(Αγγλική).

'Ο πολιτισμός μιάς χώρας φαίνεται απ' τη μαγειρική της.

(Μπορνιά Σαδαρέν).

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙ

'Η καλή συνείδησης αποφεύγει το φώς όπως ο διάβολος το λιβάδι.

(Γερμανική).

'Η καθαρή συνείδησης εινε τείχος άσπάλεινο.

(Λατινική).

'Η καθαρή συνείδησης εινε το πιο άπαλό μαξιλάρι για τον έπνο του ανθρώπου.

(Γαλλική).

'Όσο πιο πολλά λόγια λέει κανείς, τόσο πιο λίγη εινε ή συνείδησή του.

(Αγγλική).

Και σης πιο κρυφές μας πράξεις, πάντα βρίσκονται δυο μάστιγες μπρο-στά: 'Ο Θεός κι' ή συνείδησή μας.

(Ιταλική).

Βάζε πάντα το χέρι σου στη συνεί-δησή σου και νύτταζε το μήπως βγαί-νει μαζο σαν την πίσσα.

(Ολλανδική).

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ

ΑΩΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Στας άντρες ο έρωτας μπαίνει α-πό τα μάτια. Στις γυναίκες από το αυτί.

(Εδ. Λε Μπερκέ).

Περισσότερο νοιώθει κανείς την αγάπη όταν αγαπά μόνο, παρά ό-ταν ανταγαπάται κούλας.

(Αδ. ν' Ουντετό).

Μιά παρηγοριά υπάρχει μονάχα για όποιον δεν ανταγαπάται: να βλέπει τί τραβάνε όσιν ανταγαπώνται!

(Ρ. ντε Φλέο).

Πολλές φορές μιά γυναίκα δεν φθηνεί για την πρώτη της αγάπη, παρά μόνο και μόνο επειδή... δεν βρήκε δεύτερη...

(Αρσεν Ούσσας).

καταλαβαίνω. 'Ηθελε ή άνοιξη. Τα δέντρα άνθισαν παντού... Τα χε-λιδόνια γύρσαν... Μόνο στο δικό μας περιβάλλ δεν άνθισε τίποτε...

Μά πως έγινε αυτό;

ΕΡΡΙΚΟΣ.—Πάμε, Ρένα...

ΡΕΝΑ.—Ναι... Ναι... Μόνο στο δικό μας περιβάλλ δεν άνθι-σαν τα λουλούδια!... 'Ω, Έρρικος!... Μ' αγαπάς λοιπόν τόσο που...

...Καταλαβαίνω... 'Εβλεψέ κι' έβλεψαν τα φύλλα και τα μπου-μπουά από τα δέντρα και δεν τ' άφηρες ν' άνθισουν για να νομίζω πως εινε ακόμα χειμώνας...

ΕΡΡΙΚΟΣ.—'Οχι!... 'Οχι!... 'Οχι!... Μά τα χελιδόνια μου ειναν την αλή-θεια. Δεν μπόρεσες, άλλωμονο, να τα έμποδισες να περάσουν από το παράθυρό μου. 'Αν μπορούσες, θα τ'α σκότωνες όλα για χάρη μου, δεν είν' έτσι;... Πόσο μ' αγαπάς, Έρρικος... 'Ω!... Γιατί, γιατί νύτταζε ή άνοιξη!... (Βήχει πολύ δυνατά και λιγοστό αίμα ροδω-φαιτά χλωμά χείλη της).

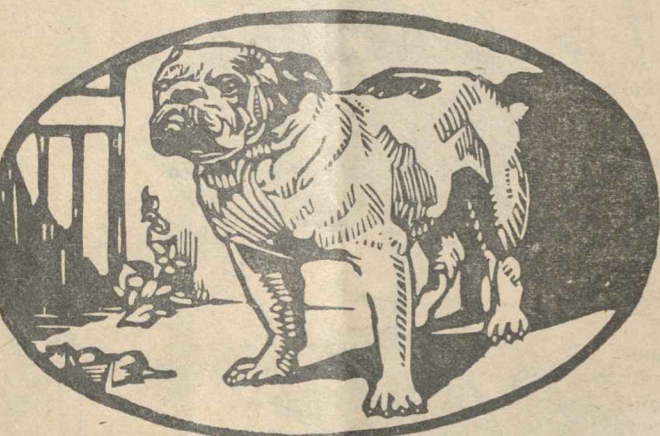
ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Δαγκυρμένος).—Αγάπη μου!...

ΡΕΝΑ.—(Ψυθυριστά).—Έρρικος... Πόσο μ' αγαπάς!... Μά κι' εγώ σ' αγαπώ πολύ... Και θά ήθελα τόσο να ζήσω γιά σένα...

Μά... Δεν μπορώ. 'Ω!... Γιατί, γιατί νύτταζε ή άνοιξη. 'Η καταρα-μένη άνοιξη... 'Ολα γύρω άνθισαν... Τα λουλούδια ευφραδίζουν... Τα πουλιά κελαι-δούν... Κι' εγώ... εγώ πεθαίνω...

(Γέρνει στην αγκαλιά του Έρρικου. Τα μάτια της σφραδύν. 'Η πνοή της σβύνει).

ΕΡΡΙΚΟΣ.—(Φιλώντας τα ματωμένα της χείλη).—Καταραμένη άνοιξη!... Μοί σούταρες την αγάπη μου!...

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ."

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

(Τυφλοί καλλιτέχναι, ποιηταί, στρατηγοί, βασιλείς, ήρωες)

Πολλοί ποιηταί από της αρχαιότητας μέχρι των ήμερών μας, ύ-πηρξαν τυφλοί. Παράδειγμα ο θεός Όμηρος, ο τυφλός τροβαδούρος της 'Ιλιάδος κι' ο περίφημος 'Αγγλος ποιητής Μίλτον, ο όλοιος, μη βλέποντας να γράφη μόνος του, υπαγόρευε τους στίχους του στην κό-ρη του.

Κατά τον 11ο αιώνα ζούσε στην Τοσκάνη της 'Ιταλίας ο γλύπτης 'Ιωάννης Γοννέλι, ο όποιος έτυφλώθηκε σε ηλικία είκοσι χρόνων. Ένώ έτοιμαζόταν να ταξιδεύη για να συμπληρώση τις σπουδές του, 'Εν τούτοις ο Γοννέλι δεν έχασε το θάρρος του, άλλ' εξακολούθησε την τέχνη του, στην οποία μάλιστα διακρίθηκε.

Μερικές προτομές πήλινες του Γοννέλι, που σώζονται ως σήμερα, θεωρούνται άριστουργήματα. Του άρχισαν ν' άπλωση το χέρι του και ν' άγγιξη ένα πρόσωπο για να αποδώση κατόπιν άκριβέστατα τα χα-ρακτηριστικά του στον πηλό. 'Ιδού τί γράφει στα 'Απομνημονευματά του ένας μορφωμένος κληρικός της εποχής του, ο άββάς 'Αρνόλντ:

«'Ηθελα πολύ να περάσω από την πόλι Λούκας της Τοσκάνης για να ιδώ ένα αληθινό θαύμα του καιρού μας, τον γλύπτη Γοννέ-λι. 'Ο γλύπτης αυτός έκαμε λαμπρές σπουδές και, μολοντί έχασε την όρασή σου, εξακολούθησε να κατασκευάζη έργα άρθιστου ώ-ρατισμού, τελειότητας και άκρίβειας.

«'Η πτόνα 'Αννα Κολόνα, ή πριγκίπισσα της Παλαιοθήνης, γυρώντας κάποτε από τη Γαλλία, πέρασε από το Λούκας και θε-λήσει να ιδή τον αξιοθαύμαστο καλλιτέχνη, τον όποιον είχε γνωρίσει προτού τυφλωθεί.

«'Η ευγενής επισκέπτρια, για να βεβαιωθή πως ήσαν αληθινά όλα όσα έθρυλούντο γι' αυτόν, του παρουσίασε ένα χρυσό νόμισμα, έπι-νω στο όποιον του εινε πως ήσαν ά-ποτυπωμένο το κεφάλι του πριγκί-πος συζύγου της. 'Ο γλύπτης ή-μως, μόλις το έπιασε με το χέρι του και περιέφερε επάνω του δάχτυλά του, άρχισε να το φιλή λέγοντας:

«Κύριε μου, δεν μπορείτε να με γελάσετε έτσι εύκολα. 'Εδώ έ-πάνω αναγνωρίζω το πρόσωπο του άγιωτάτου Πάπα Ουρβανού...

«Φαντασθήτε τώρα πόση εδει-σθησία θα είχε στην άκρη των δα-χτύλων του ο τυφλός γλύπτης, για να εινε σε θέση να διακρίνη άμέσως το ανάγλυφο ενός μικρού νομίσμα-τος...»

'Επίσης ο Λουάτσα, ένας από τους περιφημότερους ζωγράφους της 'Ιτα-λίας, έχασε σε προχωρημένη ηλικία την όρασή του, αλλά εξακολούθη-σε να ζωγραφίζη μέχρι τέλους του βίου του, με την ίδια επιτυχία.

Ακόμη αναφέρονται και στρατηγοί ή άνώτεροι αξιωματικοί, οι ό-ποιοι, αν και τυφλοί, ώδηγησαν μεγάλους στρατούς εις τας μάχας, ό-πως ο 'Ερρίκος Δ'αυτοκράτορας, ο 'Ιωάννης Ζίσκα και ο πρώτος Δούκης της Βενετίας, ο όποιος μάλιστα έλαβε μέρος στην άλωση της Κωνσταντι-νουπόλεως από τους Φράγκους στα 1204. Γι' αυτόν, κάποιος σύγχρονός του ιστορικός λέγει τα εξής:

«'Ηταν γέρος όταν τον εγγνώρισα και, μολοντί είχε όραση κε-φάλι και γλυκύτατα μάτια, δεν έβλεπε καθόλου, γιατί είχε χάσει την όρασή του από μια πληγή κοντά στο μέτωπο.

'Ο Ζίσκα που αναφέρουμε παραπάνω, λεγόταν έτσι (στη Βαρβαρική γλώσσα το όνομά του σημαίνει μονοφθαλμός), γιατί όταν ήταν μικρός έχασε το ένα του μάτι. 'Εν τούτοις διώκε άνετάχνη ένα από τους έ-ξοχότερους στρατιωτικούς της εποχής του.

Κατά το έτος 1420, στην πολιορκία της πόλεως Ραβιά ο Ζίσκα έ-τραυματίσθη από μια σφαίρα κι' έχασε και το δεύτερο μάτι του. 'Εν τούτοις, το επιφυλακροντόκυνός αυτό, καθώς αποκαλούσε ο ίδιος τον έαυτόν του, εξακολούθησε τον πόλεμο και μετά το νέο δυστύχημά του και έκδοσε λαμπρότατες νίκες.

'Ο Ζίσκα, γράφει γ' αυτόν ο Λεφράντ στην ιστορία του, μετά την απώλεια και των δυο των ματιών, περιεργάζονταν άπάντα σ' ένα άεσμα, έχοντας δίπλα του τη σημαία. 'Αφού έπαινος δε πληροφό-ριες για την τοποθεσία, τις βράχους, τους βράχους, τα δάση και τα βουνά, ταποθετούσε ο ίδιος τον στρατό του και έδινε αυ-τοπροσώπως το σύνθημα της μάχης.

Στην κατάσταση που βρισκόταν, ο Ζίσκα δεν μπορούσε φυσικά να διακρίνη ούτε την ημέρα από τη νύχτα. Σχετικώς μάλιστα διηγούν-ται και το εξής χαριτωμένο ανέκδοτο:

Κάποτε ο τυφλός στρατηγός διάταξε έπαιση κατά των εχθρών, όταν άπρω-σθεύτως τον πληροφόρησαν ότι είχε νύ-χιτώσει και δεν μπορούσαν οι στρα-τι-ότες του να προχωρήσουν. Τότε ο Ζίσκα, χωρίς να χύση την ψυχραιμία του, διέ-ταξε να... κάμουν το γεγονότο χάρη για να φανιστή έτσι ο στρατός και να προ-χωρήση!...

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΣΤ'.

Η μεγάλη Γαλλίδα καλλιτέχνης Σάρα Μπερνάρ στο σημείο αυτό των «Απομνημονευμάτων» της διηγείται την είσοδό της στο μοναστήρι, στο οποίο σε ηλικία δέκα ετών, την έλασαν οι γονείς της για να σπουδάσει.

Όταν έφθγαν οι γονείς μου —έξακολουθεί η μεγάλη ήθοποιος— ένωσαν τα δάκρυά μου να μου πλημμυρίζουν τα μάτια. Μά η ήγοιμένη με πήρε απ' το χέρι και μ' οδήγησε στο κρεβάτι δάσος για να ιδω ποτέ πάλι τον πατέρα μου.

Εκεί βρήκαμε τον κληρικό μάτρωμα Λαρσέ να χαράζει μια ελαφριά ορθογώνια γραμμή στην γωνία του δάσους. Απ' τη γωνία σχηματίζονταν απ' τον μαυρισμένο πόντο περιβάλλει το μοναστήρι με τα ξαφνημάτα του κι' εκεί βρισκόταν το περιβάλλον μου.

Ο πατέρας μου, ή μητέρα μου κι' ή θεία μου μου είχαν δώσει άφθονα χρήματα. Είχα πάνω μου πάνω από διακόσια φράγκα κι' ήθελα να τα δώσω όλα στον κληρικό για να μου αγοράσει σκύλους.

Η ήγοιμένη όμως χαμογέλασε και προσκάλεσε άμέσως δυο αδελφές, τη μητέρα Οικονόμου και τη μητέρα Άγρια Άπολλίνη. Στην πρώτη υποχρεώθηκαν να δώσω όλα μου τα χρήματα, εκτός από τρία φράγκα, τα οποία μου άφησε, λέγοντας:

—Όταν θά σωθούν, μικρούλα μου, να ρθής να μου ζητήσεις άλλα.

Έπειτα η μητέρα Άγρια Άπολλίνη, ή οποία ήταν καθηγήτρια της Βοτανικής, με ρώτησε ποιά λουλούδια μου άρεσαν, για να τα φυτέψει στον κήπο μου.

Ποιά λουλούδια μου άρεσαν;... «Ο-λα... όλα!...»

Τότε εκείνη μου είπε, ότι όλα τα λουλούδια δεν φυτρώνουν την ίδια εποχή κι' έπειτα, παίρνοντας μερικά από τα χρήματά μου από την Οικονόμου, τα έδωσε στο μάτρωμα Λαρσέ, λέγοντάς του να μου αγοράσει ένα φυτόκι, μια δικιά μου, ένα ποτιστήρι κι' ακόμα σπόρους λουλουδιών, των οποίων του έδωσε τον κατάλογο.

Ήμουν κυριολεκτικώς ξεροθιλιμένη. Έπειτα ξαναγύρισα με τη μητέρα Άγρια Σοφία, ή οποία μ' οδήγησε στο εστιατόριο. Ήταν πεινά ή ώρα του βραδινού φαγητού. Όταν μπήκα μέσα στην άπαιρητη αυτή αίθουσα, έβρινα με το στόμα ανοιχτό. Περισσότερα από εκατό κορίτσια βρισκόταν εκεί, έτοιμα να πούν την προσευχή τους.

Μόλις είδαν την ήγοιμένη, όλες ή μικρές μαθήτριες έκαναν μια βαθειά ύ-πόκλιση κι' έπειτα γύρισαν τα μάτια τους σε μένα.

Η ήγοιμένη μ' οδήγησε στο βάθος της αίθουσας, στη θέση που μου είχαν διαλέξει από πριν κι' έπειτα πήγε και στάθηκε στη μέση της αίθουσας. Έκανε το σταυρό της κι' απήγγειλε δυνατά μια επιταγή προσευχής.

Κατόπιν έφυγε κι' έμεινα ολομόνη μέσα στο κλουβί αυτό των μικρών θηρίων.

Βρισκόμουν καθημένη ανάμεσα από δυο κοριτσάκια, δέκα—δωδεκα χρόνων, πολύ μελαγχρόνα. Ήσαν δυο δίδυμες αδελφές από τη Ζαμάρια, ονομαζόμενες Νικολέτ και Πέτα Γκαρντάνιο. Βρισκόταν στο μοναστήρι από δυο μηνών και φανόταν σαν δειλές, δυο κι' εγώ.

Το βραδινό φαγητό ήταν σούπα και μισογάι με μπιζέλια. Συγνώμη μου τη σούπα και μόλις βέβαια κρέας μοσχαρίσιο, με κυριείει αρδιά. Γύρισα το πιάτο μου άποδο όταν άρχισε το σερόβισμα της σούπας, μά ή αδελφή που σερόβιζε, το ξαναγύρισε άποδο. Και με κινδύνει να με κλέβει, μου το γέμισε διά της βίας.

Πρέπει να φάτε τη σούπα σας, μου είπε σιγανά ή μικρή Πέτα που καθόταν δίπλα μου.

Δεν μ' άρεσει αυτή ή σούπα! της απάντησα. Δεν τη θέλω!

Εκείνη τη στιγμή, περνούσε πίσω μου μια αδελφή που επιτηρούσε το γείναι μας και μου είπε με γλυκύτητα:

—Πρέπει, μικρούλα μου, ν' αγαπήσεις όλα τα φαγητά. Φάε τη σούπα σου. Θά ξαναγύρισε σε λίγο για να δώ απ' την έφραξη. Έγώ εγώ! άρχισε να κυριεύομαι από λύσσα. Μά ή Ντολάρ; έβαλε τότε στη θέση μου το άδειανό της πιάτο και παίρνοντας το δικό μου, άρχισε να τρώει με πολλή όρεξη κι' εγένετο τη σούπα μου.

Έτσι, όταν ή επιτηρήτρια ξαναγύρισε, φάνηκε ειχαρισμένη, βλέποντας το πιάτο μου άδειανό. Μά εγώ, μαυρισμένη, της έβγαλα τη γλώσσα μου, πράγμα που έκανε όλες τις μαθήτριες να γέλουν. Εκείνη γύρισε τότε πίσω και συγχρόνως ή μαθήτρια που σέταν στην άκρη του τραπεζιού και που επέβλεπε τις άλλες ως μεγαλύτερη, της είπε: «Η νεοφερμένη βγάζει τη γλώσσα της».

Η επιστάτρια όμως απομακρύνθηκε χωρίς να πη τίποτε.

Σε λίγο και το μισογάι μου πέρασε στο πιάτο της Ντολάρ.

Εγώ έφαγα μόνο τα μπιζέλια.

Έπειτα από μια ώρα κάναμε τη βραδινή μας προσευχή κι' όλες μας πήγαμε να κοιμηθούμε. Το κρεβάτι μου ήταν πλάι σ' ένα κούφιο του κήπου, μέσα στο οποίο ήταν το άγαλμα της Παναγίας. Ένα καντήλι έκαψε πάντα εκεί. Από μικροσκοπικά γλάστρες με τεχνητά λουλούδια ήταν τοποθετημένα στα πόδια του αγάλματος.

Ήξερα κι' εγώ να φτιάχνω όμορφα τεχνητά λουλούδια κι' άποφάσισα καθώς πλάγιαζα, να σπείρω στο μέλλον το άγαλμα της Παναγίας. Κι' αποκοιμήθηκα, όνειροφανής γυλιάντες λουλουδιών, με ζέλια, μακρινούς τόπους και τις δυο δίδυμες από τη Ζαμάρια.

Το ξύπνημα ήταν πολύ σκληρό. Δεν είχα συνηθίσει να σηκώνομαι τόσο νωρίς. Δεν είχε καλή—καλή ήμερα. Με μεγάλη δυσκολία έκατέλειπα το κρεβάτι μου.

Μας έδιναν προσθεσία ένα τέταρτο της ώρας για να κάνουμε την τουαλέτα μας, ενώ σε μένα χρειάζονταν μισή ώρα τουλάχιστον για να γυρίσω τ' άποτοισμα μου. Η αδελφή Μαρία, βλέποντας πως δεν ήμουν έτοιμη, μ' έπληρωσε κι' άποτοισμα, πριν προφτάσω να την ήμπούσω, μου άρπαξε τη χτένια απ' το χέρι.

—Έμπρός!... Έμπρός! μου είπε. Δεν πρέπει ν' άργήεις εσύ....

Και βιάζοντας τη χτένια στην κόμη μου, μου άπέσπασε, καθώς την τράβηξα πάλι, μια τούφρα μαλλιά.

Ο πόνος μου κι' ή μανία μου, γιατί με κακομεταχειρόντουσαν έτσι, μου προκάλεσε άμέσως μια τρομερή κρίση όργης, που άφησε κατάπληκτες όλες την άνταναση τη στιγμή εκείνη.

Άρριμα άκατάτη έναντιον της άποτοισμένης αδελφής και με τα χέρια μου, τα πόδια μου, τα δόντια μου, τους άγκωνες μου, το κεφάλι, όλο το φτωχό μου κορμί, άρχισα να τη χτυπάω, σπρώχνοντας στη χροιάς.

Όλες ή μαθήτριες κι' όλες ή αδελφές, άκούγοντας τις φωνές μου, έτρεξαν μέσα. Τα κορίτσια φώναζαν: «Βοήθεια! Βοήθεια!» Η αδελφές πάλι έκαναν το σταυρό τους και δεν τολμούσαν να πλησιάσουν. Μία απ' αυτές μάλιστα μου έριξε άπαιρητο για να μ' έξορκισή.

Τέλος, ή ήγοιμένη μήνη Άγρια Σοφία, μπήκε μέσα.

Ο πατέρας μου της είχε μιλήσει για τις κρίσεις αυτές της όργης μου, που άποτελούσαν το μόνο πραγματικό μου έλάττωμα και που όφείλοντο στην άδύνατη κρίση μου.

Όταν εκείνη πλησίασε, εγώ κρατούσα ακόμα την αδελφή Μαρία. Μά ελγα έξανηλεθεί πειά απ' τον άγωνα μου. Η φωνή της Άγρια Σοφίας μ' έκανε τέλος να σηκώσω το κεφάλι μου.

Τα πλημμυρισμένα από δάκρυα μάτια μου, αντίκρισαν τότε το γλυκό πρόσωπό της, γεμάτο άπείραστο όλετο. Ντροπασμένη κι' από τον έλγα κάνω, μα τρέμοντας στήσχω, φώναξα, δείχνοντας την αδελφή Μαρία:

—Αυτή έκανε την όργη! Μου έξορκισσε τα μαλλιά!... Μ' έκανε να πονέσω! Είπε κακή!... Πολύ κακή!...

Και ξέσπασα σε λυγμούς.

Έπειτ' από λίγο, χωρίς να το άντηληφθώ πως βρισκόμουν έξιπλωμένη στο κρεβάτι μου. Η ήγοιμένη είχε άνοικησει το χέρι της στο μέτωπό μου και με την τρυφερή και σοβαρή φωνή της μου έλεγε τα γλυκύτερα λόγια του κόσμου.

Κανείς άλλος δεν ήταν γύρω μου. Ήμουν μόνη μαζί της και με

Η Σάρα Μπερνάρ.
(Εικόν παλαιάς Έλληνικής εφημερίδος).

ΤΑ ΑΓΑΡΜΠΑ ΑΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ... ΓΕΝΕΙΑ

Τα μοναστήρια και τα γένηνα είνε, ως γνωστόν, τα κυριότερα χαρακτηριστικά του άνδρικού φύλου και άποτελούν συγκεκριμένους μιά έκδηλωση άρενοαπότοισης.

Γυναίκες με... γένηνα και μοναστήρια δεν άπάρχουν. Κι' όταν συμβεί ή άπότοισή αυτή συμφορά σε καμιά γυναίκα, τρέχει άμέσως στο... μισομπερή. Ύψιζαν όμως και ιστορικές γυναίκες μονασταλισμένες—πως διάβολο να τις πη κανείς;—γυναίκες με μακράν γενεαλογία, ή όποιες έφεραν με ύπερηφάνεια τα σικά και φρονιμάτα αυτά γνωρίσματα του άνδρικού φύλου.

Μά απ' τις γυναίκες αυτές ήταν και ή μεγάλη βασίλισσα της χώρας του Νείλου Άμεναίς, ή οποία έδωσε από το θρόνο τους τούς βασιλείς Ύψιζαν και ίδρυσε δική της δυναστεία. Η Άμεναίς φημιζόταν για τα... πλούσια γένηνα της και το λεπτότατο μοναστήρι της! Ήταν όμως άόλη σκληρή και άμοχαρης και εκτός πών άλλων κορονογημάτων που έκαμε, έσφαξε, χωρίς λόγο, τόν σύζυγό της και έπνιξε στα νερά του Νείλου τόν γιό της!...

Έπίσης ιστορική για τη γενεαλογία της άπόμεινε και ή θυγατέρα του βασιλέως της Περγασίας Ύστατος. Η βασίλισσα αυτή, θέλοντας να κινή το τερατοδόξ άνδρικό, φρονιμάτο και δασύ πρόσωπό της, κλείστηκε για όλη της τη ζωή μέσα σ' ένα άνάκτορο, όπου έζησε μαζί με τις θεοκρανίδες της άπομονωμένη από τόν κόσμο, «άγρια στη μορφή σαν άστρας και φοβερίσσει σαν σπουργίτι!».

Αυτάς στην Κύπρο έλατρεύνονταν κατά την άρχαίότητα ή Γενεοφόρος Άποφροδίτη, της οποίας και ή έρεσις έπρεπε να φέρουν άπαράτητος γένηνα, πράγμα όχι δύσκολο, γιατί άπληχαν άρκητες γυναίκες στο νησί με τό άνδρικό αυτό γνώρισμα.

Στην Κύπρο μάλιστα, ή γυναίκες αυτού του τύπου είχαν μεγαλύτερη πέρας, γιατί άποφροδίζοντο θερμές, διαχυτικές, έρωτικώτατες.

Η έπιστήμη σήμερα παραδέχεται ότι το τρέχον του προσώπου, όταν παρουσιάζεται σε γυναίκα, φανερώνει κατά πιθανότατος έκαστο ψυχική άρενοαπότοισή, άποφροδιστική και ένεργητική, κατά τα τρία αυτά τούς έκαστο άπειρη καλωσύνη, μαλακότητα και σπογγή και μόνον κατά είκοσι τούς έκαστο μοχθηρία, ύπουλότητα και τα παρόμοια.

Μερικές γυναίκες όμως, στις όποιες ή φύσις θέλησε να προσθέσει τό άνεπιθύμητο αυτό στοιχείο, δεν τό άνέχονται με κανέναν τρόπο και προσπαθούν να τό έξάλειψουν, καταργώντας γι' αυτό τόν σκοπό στο ξωφύρι και σε άποφροδιστικές άλοιφές.

Άλλες όμως αντίθετως βλέπουν μ' έμχαρίστηση τη γενεαλογία τους, άρκει βέβαια να μην είνε... μεγάλων μή-χρους, και τη θεωρούν ως μια ιδιαίτερη παραχώρηση που τούς έκα-νους ο άμμουρογός και που πρέπει να τη δεχτούν χωρίς παράπονο...

το άγαλμα της Παναγίας. ***

Από εκείνη την ήμερα, ή μητέρα Άγρια Σοφία άρχισε να έξασπεί τερατοπία έπιδραση σε μένα. Κάθε πρωί με προσκαλούσε κοντά της και ή αδελφή Μαρία, από την οποία είχα ζητήσει συνγνώμη μικροσπία σ' όλες τις μαθήτριες, με χτένιζε παρουσία της.

Α! ή άξιολάτρευτη γυναίκα! Με πόση άγάπη ήν έξαναθημάτι και σήμερα ακόμα, έπειτ' από τόσα χρόνια...

Τη λάτρει, όπως λάτρευον όλα τα μικρά παιδιά, χωρίς να ξε-λάνουν γιατί λατρεύον. Μά άργότερα, όταν την κατάλαβα, ότι ήμουν με άσφαλώς έκαστο φορές χειρότερη απ' ό,τι είμαι τώρα, άν δεν είχα γνωρίσει την άγία.

Όταν έφυγα απ' το μοναστήρι, μου έγραψε συχνά και τα χρόνια μετά της τα φυλάω και τα ξαναδιαβάζω με μεγάλη ειχαριστήσια. Θά ήμουν με άσφαλώς έκαστο φορές χειρότερη απ' ό,τι είμαι τώρα, άν δεν είχα γνωρίσει την άγία.

Έτσι ήμουν τρισευτυχισμένη στο μοναστήρι. Η σημάθητρές μου μ' αγαπούσαν έξαιρετικά και συχνά μου έγραφαν τις έκθέσεις μου.

Δεν ένωισθα καμιά άγάπη για τα μαθήματα, εκτός από τη γεωγραφία και την ήτρογραφία. Η άρενη-τησή μ' έκανε τρελή. Η όρθογραφία με σκότωνε ή μάλλον τη... σκότωνε κι' ένωισθα μεγάλη περιφρόνηση πρὸς το πιάτο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Ένα όμορφο έργο τέχνης προκαλεί στον άνδρα ένα γαλήνιο αίσθη-μα, γεμάτο έκστασις και θαυμασμό. Αντίθετος, ή θεία μιας όμορφα-της γυναίκας, του προξενεί άπελπισία και λύσσα. Θά επιθυμούσε κατά βάθος να την πιάσει στα χέρια του και να την άκατηρήσει, να τη συντρίψει, να την έκμηδενίσει. ***

Η γυναίκες άπατούν από τούς άνδρες όμοιως αινίας πίστωσης, όχι γιατί θά πιστέψουν σ' αυτούς, αλλά για να δικαιολογήσουν τό σφάλμα τους. Δεν ενδιαφέρονται λοιπόν και πολύ άν οι άνδρες τών άνδρών είνε άληθινοί ή ψεύτικοι. Γι' αυτό δεν έχουν άργότερα τό δι-καίωμα να λένε για τόν έαυτό τους πως έπικαν θύματα άπάτης. ***

Ο άνδρας διατάζει κάποτε να ήθαύσει την έλευθερία του στον έρωτα, ή γυναίκα ποτέ. ***

Η γυναίκες φρονούν, ότι ένας άνδρας τούς άρκει περισσότερο, όταν μωρέσουν να τόν έξευτελίσουν. Έτσι έπειδή έτσι τόν νοιάθουν πιο κοντά τους. ***

Υπάρχει μια κατηγορία άνθρώπων, για τούς όποιους μπορεί να-νεις να προαντήν με άσφάλεια, ότι θά γίνουν μια μέρα έχθροί. Πρόκειται για τούς έρασμούς. ***

Η άπολύτως κόρη είνε πλάσμα από μυστηριώδες και από την παι πολύ-πλοη γυναίκα, γιατί μπορεί να κρύβε-ται στην καρδιά της το καθετί, χωρίς ακόμα να έκδηλώθ. ***

Στον έρωτα μπορεί κανείς να εύ-νοηθ ή καλύτερα, όταν δεν λείει τίποτε. ***

Όταν ένας άνδρας άπολογεί τις ά-πιστίες του, είνε σαν να συγχωρή τόν έαυτό του γι' αυτές. ***

Τό να κατηγορείς μια γυναίκα γιατί παρασύρθηκε από τόν έρωτα, είνε σαν να ζητάτε από έναν που πνίγεται την ατία, για την όποια έπεσε στο νερό. ***

Όταν μωστεύει κανενός ή άγάτη, τό άπολογεί με μεγαλύτερη δυσκολία στον έαυτό του, παρά στην αγαπημένη του. ***

Η θήκες γυναίκες αίσθάνονται με-γάλη άδυναμία για τούς κοινωλέους άν-δρες. Σκέπτονται έτσι, ότι μια και θά ύπαρχουν στον κόσμο, είνε προτι-μότερο να μείνουν καθ' όλα ειχαρισμένες. ***

Πόσο μια γυναίκα είν' εύτυχισμένη, όταν άρρωσθήει ο άνδρας που αγαπά! Τον κρατεί πειά, δεν μπορεί να της έσπρη και θά ύ-ποστή άναγκασιτά όλες τις περιουσίες της. (Της Έτεν Ραύ)

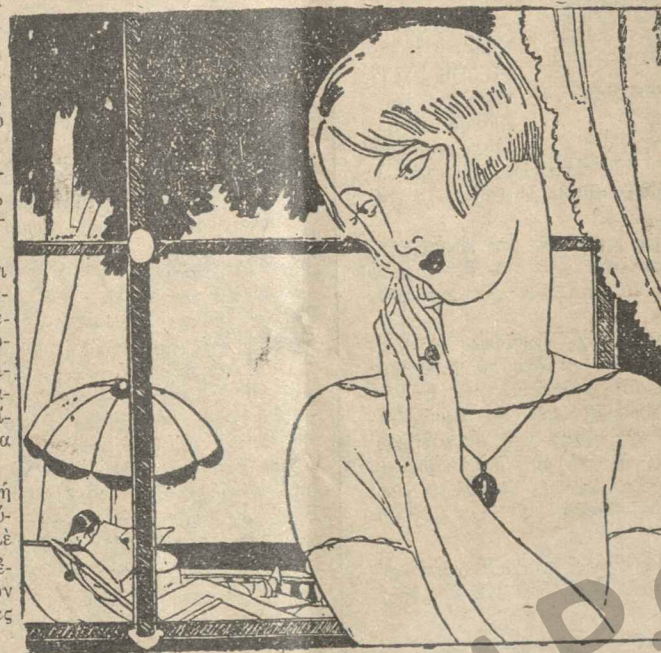
Η γυναίκες θέλουν να τις αγαπούν. Μά όταν τις αγαπούν, τις βασανίζουμε ή τις κάνουμε να λήθουν. (Ανατόλ Φράνς)

Έκείνος που θέλει να ξεφορτωθ ήν ένοχλητική φιλενάδα, άς μη νομίσω πως, δερνόντας την, θά την κινή να τόν συχαθή. Έτσι—έτσι, τότε είνε που θά γίνη τρυφερότερη από πριν. (Κλ. Δ. Ν. Α. Ν. Ε.)

Πολλοί νομίζουν πως τό ν' αγαπά κανείς μια γυναίκα, συνίστα-ται στο να της τό λη και να προσπαθή να τό πιστέψει κι' ο ίδιος. (Ερβέ Αφσόνβι)

Ο έρωτας μοιάζει με το φεγγάρι. Όταν δεν μεγαλώνει, άρκζει να μωστεύει. (Ντ. Σ. Ν. Ν. Ε.)

Υπάρχουν άνδρες που παραμένουν πάντοτε πιστοί σ' ένα μονάκι τύπο γυ-ναίκων. Αυτό είνε τρομερό για τις γυ-ναίκες που τούς αγαπούν, γιατί πρέπει να φοβούνται όλες τις γυναίκες που τούς μωστίζουν. (Αρσέν Ούσαί)

Μοιρολόι να μείνουν καθ' όλα ειχαρισμένες.

Πόσο μια γυναίκα είν' εύτυχισμένη, όταν άρρωσθήει ο άνδρας που αγαπά! Τον κρατεί πειά, δεν μπορεί να της έσπρη και θά ύ-ποστή άναγκασιτά όλες τις περιουσίες της.

(Της Έτεν Ραύ)

Η γυναίκες θέλουν να τις αγαπούν. Μά όταν τις αγαπούν, τις βασανίζουμε ή τις κάνουμε να λήθουν.

(Ανατόλ Φράνς)

Έκείνος που θέλει να ξεφορτωθ ήν ένοχλητική φιλενάδα, άς μη νομίσω πως, δερνόντας την, θά την κινή να τόν συχαθή. Έτσι—έτσι, τότε είνε που θά γίνη τρυφερότερη από πριν.

(Κλ. Δ. Ν. Α. Ν. Ε.)

Πολλοί νομίζουν πως τό ν' αγαπά κανείς μια γυναίκα, συνίστα-ται στο να της τό λη και να προσπαθή να τό πιστέψει κι' ο ίδιος.

(Ερβέ Αφσόνβι)

Ο έρωτας μοιάζει με το φεγγάρι. Όταν δεν μεγαλώνει, άρκζει να μωστεύει.

(Ντ. Σ. Ν. Ν. Ε.)

Υπάρχουν άνδρες που παραμένουν πάντοτε πιστοί σ' ένα μονάκι τύπο γυ-ναίκων. Αυτό είνε τρομερό για τις γυ-ναίκες που τούς αγαπούν, γιατί πρέπει να φοβούνται όλες τις γυναίκες που τούς μωστίζουν.

(Αρσέν Ούσαί)

Υπάρχει μια κατηγορία άνθρώπων, για τούς όποιους μπορεί να-νεις να προαντήν με άσφάλεια, ότι θά γίνουν μια μέρα έχθροί.

Πρόκειται για τούς έρασμούς.

Η γυναίκες φρονούν, ότι ένας άνδρας τούς άρκει περισσότερο, όταν μωρέσουν να τόν έξευτελίσουν. Έτσι έπειδή έτσι τόν νοιάθουν πιο κοντά τους.

Ένα όμορφο έργο τέχνης προκαλεί στον άνδρα ένα γαλήνιο αίσθη-μα, γεμάτο έκστασις και θαυμασμό. Αντίθετος, ή θεία μιας όμορφα-της γυναίκας, του προξενεί άπελπισία και λύσσα. Θά επιθυμούσε κατά βάθος να την πιάσει στα χέρια του και να την άκατηρήσει, να τη συντρίψει, να την έκμηδενίσει.

Η γυναίκες άπατούν από τούς άνδρες όμοιως αινίας πίστωσης, όχι γιατί θά πιστέψουν σ' αυτούς, αλλά για να δικαιολογήσουν τό σφάλμα τους. Δεν ενδιαφέρονται λοιπόν και πολύ άν οι άνδρες τών άνδρών είνε άληθινοί ή ψεύτικοι. Γι' αυτό δεν έχουν άργότερα τό δι-καίωμα να λένε για τόν έαυτό τους πως έπικαν θύματα άπάτης.

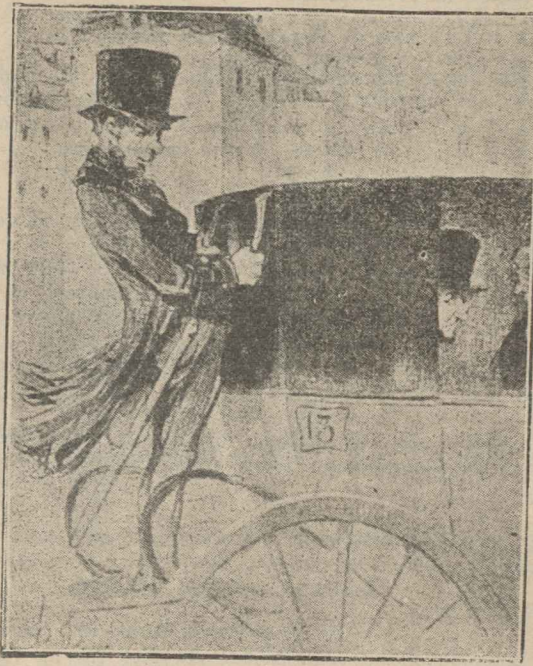
Ο άνδρας διατάζει κάποτε να ήθαύσει την έλευθερία του στον έρωτα, ή γυναίκα ποτέ.

Η γυναίκες φρονούν, ότι ένας άνδρας τούς άρκει περισσότερο, όταν μωρέσουν να τόν έξευτελίσουν. Έτσι έπειδή έτσι τόν νοιάθουν πιο κοντά τους.

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Η ΦΥΛΑΚΗ ΤΩΝ... ΚΑΝΟΝΙΕΡΗΔΩΝ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

(Κλισύ, ή φυλακή—παράδεισος)

Πώς οδηγούντο στο Κλισύ οι συλλαμβανόμενοι για χρέη. (Σκίτσο του Ντωμιέ).

που τρεμοβύσαν μέσα σε λίγο διάστημα στο στερέωμα της Τέχνης κι' άλλοι άστέρες που γίναν όστερα ήλιοι λαμπροφύτοι και δόξασαν τόν έναντο τους και την πατρίδα τους.

Μύρια δσα ανέδοτα σχετίζονται με τις φυλακές του Κλισύ. Θα σάς διηγηθώμε σήμερα τα πιο χαρακτηριστικά και πάν δτι σχετίζεται με τη λειτουργία των φυλακών και τη ζωή των φυλακισμένων μέσα σ' αυτές.

Στο Παρίσι μέχρι του 1867, ο δανειστής είχε δικαίωμα να κλείσει στη φυλακή και να τρέφει δι' έξοδον του σ' όλο το διάστημα της φυλακίσεως, τον κανονιέρη όφειλέτη του μόλις έθγαννε ή σχετική απόφασι της επροσωπικής κρατήσεως του από το Έμποροδικείο. Την απόφασι αυτή την έπαρνε ο κλητήρας του δικαστηρίου και βοηθούμενος από κάποιον αστυφύλακα ή από τόν ιδιαίτερό του μαρτύρο—είχαν τέτοιους και τότε—άρταζε άσ' τόν γκακά τόν καταδικασθέντα όφειλέτη, τόν έμπαζε κακην—κακώς σ' ένα μόνιμο και δρόμο για τόν... Κλισύ!

Κλισύ!... Έτσι λεγόντουσαν χάρην συντομίας «ΑΙ διά χρέη φυλακείς, γιατί βρισκόντουσαν σ' ένα άκνητο της όδοι Κλισύ, άρσθ-μους 70!...

Κάθε χρόνο, περισσότερα από 400 πρόσωπα περνούσαν τόν κατόφλι της φυλακής αυτής. Μαρκήσιοι άθθεντικοί και διεθνείς άπατεώνες, χρονοκοπήσαντες μεγαλείοι και γυρολόγοι τών παζαριών και της ρούγας, ποιητά και λόγιοι άδέσφοι, συνάμα του Μοντανύς μαζί με φοιτητάς που ηρούσαν άπ' την πέσινα κι' είχαν φάει τόν νούσα της σπιτυνοκοκυρής των. Όλοι αυτοί, άνακατεμένοι δ' έρχόμενοι, μαζί με ταυριλάτους και δολίους χρονοκόπους, κλειδωνόντουσαν εκεί μέσα κατόπιν έπίσημου άμαξάδας και με τιμητική συνοδεία κλητήρων μάλιστα...

Έχουμε σχετικώς πρόχειρη μιά στατιστική που μιάς δείχνει τούς κρατούμενους μιάς χρονιάς κατά επαγγέλματα:

Εισοδηματίας 55, βιομήχανοι 53, εργατικοί 30, υπάλληλοι 27, καθηγητά ξένων και ήμετερων (!) γλωσσών 24, καροτοέρηδες 24, ράπτα 17, άξιωματικοί 8, άτομα άνευ επαγγέλματος και άπροσδιορίστον πόρον 12, ήθοιοι 12, φοιτητά και σπουδαστά 10, λόγιοι και ποιητά 10, μηχανικοί και άρχιτέκτονες 6, μεσίται 3, καρδονιάρηδες 2 και νεροκουβαλήτρες 3.

Μά άπ' όλους τούς όφειλέτας που πέρσαν από τις φυλακές αυτές, ή πιο πρωτακουστή περίπτωση έβνε κάποιον Λαρσέν. Αιτός, σαφαντατεντάρης πειά, κλεισθηκε εκεί μέσα, γιατί δέν είχε νά πληρώσει τήν παραμύνα που τόν ήθλαζε... όταν ήταν μικρό!

Καταλαβαίνετε βέβαια πως έχουν τά

Καλλιτέχνης φυλακισμένος στο Κλισύ για χρέη. (Σκίτσο του Γκαθάρν).

πράγματα: Οι γονείς του Λαρσέν αυτοί, όταν άπόλαψε τόν γάμο, χρονοπούσαν στην παραμύνα του 400 φράγκα. Μή έχοντας νά τή τα πληρώσουν άμέσως, τής έκαναν ένα γραμμάτιο για τόν πόνον αιτό, μιά πέθαναν πριν προλάβουν νά τόν έξοφλήσουν.

Ο Λαρσέν μεγάλωνε με τόν καιρό κι' όταν έφτασε 22 χρόνων, θέλοντας νά τιμήσει τόν γάμο που ήπε μικρό άκόμα, και γιά νά βοηθήσει τόν στόμα της άκούραστα διαμαρτυρούμένης παραμύνας του, τής άνανέωσε τόν γραμμάτιο, προσθέτοντας και τής σεβάστως πιά τόκου.

Η παραμύνα, ότετρα από χρόνια πάλι, βαρέθηκε νά περιμένει πιά τά λεπτά της και τόν προσέβλησε, άνανεωμένο κι' έγώ δέν έβρω για ποσότη φορά, σε κάποιον τοκογλύφο. Αιτός δέ ότετρα από άκουστες προστάσεις νά πληρωθή, άναγκάστηκε νά στείλν τόν πόνον μπεμπέ και τώρα σαφαντατεντάρης Λαρσέν στη φυλακή σ' όφειλέτη 15.000 φράγκων!

Ποιά ήταν ή ζωή των φυλακισμένων μέσα στο Κλισύ; Από τροφή ήταν μιά φορά έξασφαλισμένοι. Ο δανειστής που τούς έβλεπε εκεί μέσα, πλήρουν έποχρηστικώς τόν φαγητό τους. Η έπιπλοσι όμως;

Ε... Την έπιπλοσι την είχε αναλάβει τόν κράτος!

Η φυλακή ήταν χωρισμένη στα δύο, χωριστά για τούς άρρενας και χωριστά για τή θήλεα. Είχε 200 δώα—δωα δωματία, άρετά ενήνοια κι' έφοδιασμένα όλα τους με πζάα.

Ένα σιδερένιο κρεβάτι, μιά κρεμάστρα, ένα ντουλάπ, δύο νήθνες καρέκλες κι' ένα μικρό ξύλινο τραπέζι ήταν τόν άπαντον της έπιπλώσεως τού κάθε δωματίου. Περισσότερα δέν έδινε τόν κράτος.

Αν όμως κανένας άπ' τούς κρατούμενους ήταν καλομαθημένος άπ' τόν σπίτι του;

Στην περίπτωση αιτή, υποψήσε νά δανειστή με έννοια καμιά πολυτελέστερη πολυθρόνα ή ένα άλλο όποιοδήποτε έπιπλο, άπ' τόν άντιζοντό παλαιωτόλη και νά συμπληρώσει την έπιπλωσι.

Ένας καναπές, π.χ., ρυθμιού Βολταίρον, είχε έννοια 18 φράγκα μηνιάως. Κι' έχουμε σχετικώς την χωρισμένη περίπτωση κάποιου όφειλέτου που κάθησε στη φυλακή αιτή 9 χρόνια για χρέη. Τή σιγμή όμως που έθγαννε, άρσθ κατόφθοσε με χίλες—δύ δυσκολίες νά έξοφλήσει τόν παλιό τον χρέος, βρέθηκε όφειλέτης τόν άντικρινό παλαιωτόλη για 630 φράγκα, άντίτιμον έννοιας μιάς ντουλάας που χρησιμοποιήσε σε όλο αυτό τόν διάστημα.

Φυσικά δέν τού έμενε πειά πεντάρα για νά έξοφλήσει και τόν κινούργιο αυτό χρέος κι' έτσι έσανκλεισθηκε πάλι μέσα... χωρίς ντουλάτα όμως αιτή τη φορά!

Στις 7 τόν πρωί, όταν ήταν χερμόνας και στις 6 όταν ήταν καλοκάρι, ή πόρτες των κελιών του Κλισύ άνοιγόντουσαν και οι κρατούμενοι καθέβαιναν στον πακοφυτευμένο με άκαλές κήποι, έπεσοκένοντο τούς άλλους δημοσυνάεις των ή πήγαναν στη βιβλιοθήκη—είχαν και βιβλιοθήκη!—και έξοκαζαν λιγά με τούς ήρωας των μυθιστορημάτων του 'Αλέξανδρον Δουμά πατρός.

Ο ίδιος άλλωστε ο Δουμάς συντηρούσε και τή βιβλιοθήκη τους κι' έστελνε πάντα στο Κλισύ πολλά άντίτυπα από κάθε κινούργιο μυθιστόρημά του, πανέντας τούς φτωχούς έκείνους διαβόλους, που τσές φορές στά νεύατα των στάθηκε όμοιοπαθής τους.

Στις φυλακές του Κλισύ έπιτροπώνονταν όλα τά παιχνίδια, έκτός βέβαια άπ' τή χαροτοπαζία, άπορούσαν δέ οι κρατούμενοι νά δεχτούν κι' άποκέρμες.

Θέλετε τώρα νά μάτε πως περνούσαν κι' από φαγητό; Έδώ όμως θά τά χαλίσουμε λιγάκι. Ο δανειστής ήταν έποχρησμένος νά δίνι 45 φράγκα τόν μήνα για τόν φαγητό του φυλακισμένου όφειλέτου του. Μ' ένα τέτοιο ποσόν βέβαια, ή ύπηρεσία των φυλακών δέν μπορούσε νά παραστή πολυτελή και λαυκοίλια γεύματα και δεινά σπούς κρατούμενους. Είχαν όμως όλο τόν ελεύθερο, άν έννοιαται τώλεγε ή τσότη τους, νά συμπληρώνουν τόν φαγητό τους με καμιά παραπανιστή μερίδα, τούς μετροπής ή έπ' ποσότη άπ' τόν γειτονικό έστιατόριο. Και πολλές φορές οι τοίχοι της πρωτοτύπου

Η μαρκήσια ντ' Σατελέ στον μαρκήσιο ντ' Ζαίν - Λαρ-... Αύγουστος 1749.

Κύριε, Η έπιστολή σας έφθασε άσφα-... σως στά χέρια μου και θά συμ-... με τούς όφειλέτες σας... Πως μπορείτε, Θεέ μου, όσεις, νά έχετε τσθή έπιβολή στη φωνή... της καρδιάς σας και νά την πνί-... τε άποτε σας άρσσει, κι' άποτε πιά σας άρσσει, νά την άφινετε... έλευση, έλευση;

Αν έβρω τί νά πώ... Τάχω... ρμμένα... Σκέτομαι πως μονάχα... κάποιος που δέν αγαπάει μπορεί... νά έχη αιτή την ψυχραιμία κι' αι-... τη τη θέλησι, όποτε νά επαβάλλε-... ται όταν κι' όποις θέλει στις κλι-... σεις της καρδιάς του...

Συνάμα άραγε αιτό και σε σάς;... Δέν τολμά νά τόν πιστέ-... νο... Έχω παραπολιές άποδείξεις της αγάπης σας... Με πείσατε... πολλές φορές ότι με λατρεύετε όπως σάς λατρεύω, και γι' αυτό δέν... μάθο μέσα μου άρετή δύναμι για νά σας παραξηρήσω...

Γ' αιτό θά προσπαθήσω νά συμμορφωθώ με δσα μου λέτε στην... έπιστολή σας... Θα κάνω άρχη από άπνη βράδυ, μάλιστα, στο χορό... της καρας Ντε Β...

Παράδοξα τη λεπτή σας θέσι κι' άναγνωρίζω ότι κι' έγώ εί-... μαι δεινέη με πολλές ύποχρεώσεις... Θα τηρήσω κι' οι δύο μας... λαμόνι τή σάσι και την ταπεινή που μου συνιστάτε στην έπιστολή... σας για νά άπομακρύνουμε τις ύποψεις τού κόσμου και νά μη δώ-... σουμε πειά άφορη στο μέλλον νά κώρον και νά ράφον ή κακές... γλώσσες των γνωστών μας εις βάρος μας...

Έχετε δίκιο... Κι' έγώ έννοιασε τις τελευταίες αυτές μέρες ή-... ποτα χρονοκτιήματα, που άσφαλώς είχαν έμεινα για στόχο τους... Κι' άρετούς ως τά τώρα ύπανιγμούς άκουσα από διάφορες γρη-... κανάδες, ύπανιγμούς που άνέβαναν ή-... θέλι μου τόν κακινάδι της ντροπής στά... μάγουλά μου και που έκαναν τήν καρδιά... μου νά χιπήσει με τρευόλα, γιατί στά... βάρος τους ήσουν σ' άγαπημένο μου, γιάννη μου Ζοή...

Τι κοινή που είμαι!... Άρχισα τήν... έπιστολή μου με όλους τούς κανόνες της... καλής συμπεριφοράς, στον πληθυντικό... ψυχραιμής λιγάκι μαζί σου, γιατί νόμίζα... πως δέν έινε δυνατόν ή αγάπη σου σε... μένα νά έινε τόσο θερμή και παρόφρη... άρσθ έχες τή δύναμι και την κανονί-... σεις όποις θέλεις!...

Μι' έχεις δίκιο, χρισέ μου... Σιγώ-... ρεσε με... Σ' αγαπώ τόσο πολύ, που με... νευράζον, που γταίνε όλα, δσα δέν μου... μάλλν για σένα, δσα έινε ξένα κι' ή... διάφορα στην αγάπη μας τήν παντοτινή... και τή τόσο θερμή...

Έίπα σου, άγαπημένο μου, και θά... προσπαθήσω νά φε'ω όποις μου γρά-... νεις...

Ο πρίγκηψ Μέντεριχ στην κό-... ρησα ντ' Λίβεν).

Βουξέλλα, 3 Δεκεμβρίου 1818.
Γιάννη μου κόρη μου,
Σας έναγαράω πάλι, άν και είμαι βέ-

αίτης φυλακής τράνταζαν άπ' τόν γλέντι... και τόν ξεφάντωμα των κρατούμενων, που τώρριχαν συχνά έξω για... νά πάνε κάτω τά φαμιάκια της... έπροσωπικής κρατήσεως!...

Πολλά άλλωστε άνογαν και διάφορα μαρομαγιάζαα στά κελιά... τους, άπορούσε δέ, όποιος ήθελε, νά φωνή από αυτά χρήσιμα πραγ-... μάτια και τρώσιμα σε πάμψηδες τιμές... Ένας κρατούμενος λε-... μονοκαλώλης π.χ. άνοιξε στά Κλισύ ποτοπολείο και χρεώσε στην πό-... ρτα τού κελιού του τήν έξής έπαγραφή: «ΚΑΦΕΠΟΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ «ΣΥΜΠΑΝ»... Κάθε ποτό κόστιζε 15 λεπτά!

Κάποιος άλλος άνοξε παντοπωλείο έφοδιασμένο θαμνάσια. Και τόν... εισαγό τον τόσο προώδευ, που πλήρωσε σε λίγον καιρό όλα τά χρέη... του. Μετά τήν πληρωμή όμως των χρεών του, δέν ήθελε με κανέναν... τρόπο νά τόν κινήσει άπ' τή φυλακή... Άπειλώς πως άν τόν... έ-... κληθήσαναν διά της βίας, θά έανάανε κανονόγια χρέη, για νά τόν... κλείσουν πάλιν εκεί μέσα και νά έξακολούθησι τόν έμπορό του!...

Η λοταρία έπίσης έταίρναν κι' έδιναν στά Κλισύ. Κάποιος κρα-... τόμενος, πανί με πειά ο δύστηνος, λιγούργε γάλον ψητό και παραγε-... μιστό με τρούφρες... Τόν πήρε λοιπόν έπ' πιστώσει από τόν γειτονί-... κό έστιατόριο και τόν έβγαλε στά λόντο!...

Ο γάλος κόστιζε 10 φράγκα. Και με τή λοταρία έβγαλε άφε-σθσε... τά έξοδά του, άγόρασε και έξοκαλίσσε έναν άλλον γάλο, πόν παχι... και πόν άρετών και τόν έμειναν καθαρά κέρδη 19 φράγκα!...

Σ' άλλο φύλλο θά σας έναστούμε πάλι μερικά ανέδοτα για τήν... πρωτότυπη αιτή φυλακή τού Παρισιού.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΠΑΘΗΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

παλάμες και νά καμαρώσω... Νά γευθώ προκαταβολικώς όλη τήν... ψυχική ήδονή, που θά νοιώθω τήν ώρα που θά τόν διαβάσω...

Μά δσα νάρθη ή είδηγημένη, ή τρευσυχημένη έκείνη ώρα, ής... δάσω στην ψυχή μου μιά άνακούφισι, φέρνοντας στίς μισές μου τις... παράξενες περιστάσεις που συνέβαιναν νά γνωριστούμε... Έινε, πρδς... τόν παρόν, τόν πιο άγαπημένο μου θέμα... Λοιπόν:

Στις 22 'Οκτωβρίου που μιάς πέρασε, σε πρωτοείδα στίς σαλόνι... της κυρίας Ντε Ν... Μόλις ντυτατήκαμε... Έλνε ζήτημα άν ά-... λάξαιμε και δυό-τρείς λέξεις...

Στις 26 έφενγα για τας Βρυξέλλας, έχοντας για άπαραίτητο σύν-... τροφο τόν ιδιαίτερο γραμματέα μου... Μά πριν άκόμα βγούμε από... τις πύλες της Βιέννης, ένα άμάξι πέρασε πλάι στίς δυό μου και κα-... θώς με προστέρασε, έρριξα μιά άδάφρη ματιά από τή θυρίδα...

Ήσουν έσύ... Σε χαρήθησα και σταμάτησε... Άλλάξαμε δυό λόγια και βρε-... θήκαμε πως πηγαίναμε κι' οι δύο για τήν ίδια πόλιν...

Σε κάλεσα τότε στίς πιο εύρηγορο κι' άναπαντικώτερο άμάξι μου, στέλνοντας τόν γραμματέα μου στίς δυό σου...

Ξεανήκαμε για τόν μικρόν μας τα-... ξείδι... Στην άρχη, κασουφισμένος λιγάκι έγώ, δειλή, σιμιασμένη σε μιά... γωνίτσα σου, μόλις άλλάξαμε λίγα λό-... γα... Μά σιγά-σιγά κατόφθοσε, λα-... τρεία μου, νά λιώσει τόν πάγο έκείνου της έπιφυλακτικότητας, που άπλώθηκε άνάμεσα μας...

Ήσουν καλή, ξένη, και παρά τήν... εξαιρετική καλλονή σου, ήσουν χωρίς... άξιώσεις και γεμάτη μετροφορητή... Προήμα σπάνιο, γιατί σιγήθηκε ή ό-... μορφή και μάλιστα ή τόσο ύπεροχη... σάν τή δική σου, σινωδείται από φου-... σκουμένα μισιά και άδειο από λογική... κεφάλι... Τό έστειλμα λοιπόν τόν σά... νιο από προτέρημά σου, δσο έπαρε...

Στις 27, τήν άλλη μέρα δηλαδή, ή-... μουν ένδυσασμένη μαζί σου... Είκο-... γούσα τήν ώρα που σου προσέφερα θέ-... σι πλάι μου και βρήκα πως όποι σε έ-... ραίνουσαν, είχαν τόν πιο άποστό δικαίο... τού κόσμου...

Στις 28 με είχες μαγειρέ... Και ή... έπιπνη έκείνη μέρα τού ταξιδιού μας... δέν μου φάνηκε καθόλου... Πρωξε-... νούσιον πως ή άκαλονία σου παραστο-... γιόταν και βλαστημώσε για τις πολλές... δυσκολίες και για τήν κακή κατάσταση...

Έγώ ότεις γάν έννοιασα, πιά σου, τόν... τού δρόμου τή μέρα αιτή... παραμυρό...

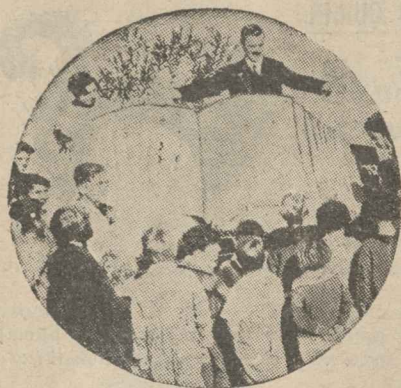
Στις 29 σταμάτησα στην έξοχη έκείνη έπαυλ για νά άνα-... παντούμε λίγο... Σε έπισκέψακα στίς σαλόνι σου τόν άπογνισμα και... έννοιασα πως τόν νά κάθεται κανένας στίς πάτωμα, έπάνω στί ταπέ-... το, και νά γεύν τόν κεφάλι τού στί γόνατά σου, έινε ή πιο γοητευ-... τική θέσι τού κόσμου, που θά τή ήλθεναν και οι άγγελί άκόμα τού... Παράδεισου...

Στις 30... Τή σβήνω αιτή τήν ήμερα... Δέν τήν έβγα καθό-... λου, γιατί δέν σε είχα... Δέν σε είχα κοντά μου...

Χτυπών τήν πόρτα μου, γιάννη μου κόρη μου... Έξω πούς εί-... νε και π' με θέλουν... Θα σου στείλω τήν έπιστολή αιτή και θά συ-... νεχισω σε άλλη μόλις ξεπλέξω... Αχ! αιτές ή ύποψεις τού κορά-... τος!... Όλα-δία-δία στίς όψεις μου φορτωμένα και ή καρδιά... μου νά μου λείπει... Νά έινε κοντά σου... Έινε φοβερό... Έινε σο-... στί μαρτύριο...

Μή με ξεχά- στείλν τής ζωής μου...

M.

Η τεραστία Βίβλος και το... χόσμον αμερικανικών κοινών!...

να έχουν τις ιδέες τους και κανείς δεν τους εξαναγκάζει να επιστρέψουν στον Χριστιανισμό.

Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και στην Αμερική. Έχει μπορεί να ελπίσει ο πτωχός: Έκαστος μπορεί να ελπίσει, ο εργάτης, ο αγρότης, ο μικροεμπόρος, ο εργοστάσιος, ο εργάτης, μπορεί να ελπίσει κομμουνιστής ή μοναρχικός, κτλ. κτλ., δεν μπορείς όμως να ελπίσεις «ελευθερόφρον» ή «άνευ θρησκείας». Η λέξη αυτή δεν υπάρχει στο Αμερικανικό λεξιλόγιο. Αν πείτε στην Αμερική πως δεν ανήκετε σε όρισμένο θρησκεία και πως δεν πηγαίνετε ποτέ σε εκκλησία, έστω και αν αυτή εινε βουδδιστική, θα σας κοιτάζουν με φρίκη, σαν να είσατε τρέλας τεράτων.

Και επειδή οι Αμερικανοί εινε θετικοί άνθρωποι και έννοούν να ξεκαθαρίζουν άμεσα κάθε άμφοβη κατάσταση, έπαισαν και επέπασαν έναν κατάλογο, στον οποίο εινε γραμμένες όλες η θρησκείες και όλες η αίρέσεις του κόσμου, ανερχόμενες — αν αγαπάτε — όλες εις έναν σαράντα!

Αμα λοιπόν τύχει να παρουσιασθίτε σε κανένα δημόσιο γραφείο και πείτε πως δεν έχετε όρισμένο θρησκεία, θα σας βάλουν το βιβλιαράκι αυτό στο χέρι και θα σας παρακαλέσουν εντός μιας ώρας να διαλέξετε σε ποιά απ' όλα τα θρησκείματα που εινε γραμμένα έχει μέσα, θέλετε να ανήκετε. Αλλιώς δεν έχει. — Δεν μπορούμε ν' ανεχθούμε στη χώρα μας άνθρωπο χωρίς θρησκεία, θα σας πη χαμογελώντας ο άρμόδιος υπάλληλος. Κυτάζετε τον κατάλογο αυτό και διαλέξετε το θρησκεία που προτιμάτε. Θέλετε δεν θέλετε τότε θα πιάξετε και θ' αποφασίσετε να διαταχθίτε μιά οποιήδήποτε θρησκεία. Και μόνον όταν ανακοινώσετε την έλογή σας, θα ελπίσει πάλι ελεύθερος να φύγετε, παραλαμβάνοντας και τα χαρτιά σας εν τάξει.

Η Αμερική εινε η χώρα των εφευρέσεων. Δεν εφευρίσκουν όμως μονάχα μηχανές, έχει. Εφευρίσκουν και... θρησκείες! Οτι μούρλια μπορεί να περάσει από το μυαλό του ανθρώπου, γίνεται στην Αμερική θρησκεία ή αίρεση και άποια εύθης χιλιάδες άπαθων.

Ο καταλλήλότερος τόπος για την καλλιέργεια των νεοφανών αυτών θρησκειών, εινε η Καλιφορνια, η χώρα της αινίας άνοξεως. Μιά σοβαρά στατιστική που έγινε τώρα τελευταία, πιστοποιεί, ότι στο Λος Άντζελες μονάχα και στα περίχωρά του υπάρχουν πενήντα επτά διάφορα θρησκείματα και αίρέσεις!... Κάθε μέρα χτίζονται έχει κανονικές εκκλησίες και ναοί και κάθε μέρα λαμβάνει κανείς άμετροιτες προσκλήσεις και εισιτήρια για να παρευρεθί στην τελετή της τάδε εκκλησίας ή στην όμιλία του δεινα ιεροκήρυκος.

Όλα αυτά τα θρησκείματα και η αίρεσεις εινε, ως επί το πλείστον, έπηρεασμένα από την βουδδιστική θρησκεία, τη χριστιανική, την έβραϊκή και ούτω καθεξής. Πολλοί άνδρες και γυναίκες μάλιστα που ανήκουν σ' αυτά τα θρησκείματα κ' έχουν σημαίνουσα θέσι ή θεωρούν

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ... ΜΠΑΡ ΚΑΙ ΧΟΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ!...

(Όταν η θρησκεία γίνεται έπιχειρησις)

τα από τους άπαθους τους ως «ερωφίτες», φορούν και την άλογη στολή και έτσι κυκλοφορούν στους κεντρικότερους δρόμους του Λος Άντζελες ή του Άγιου Φραγκίσκου με τα πιο έξωφρενα ντυσίματα. Αν τύχει δηλαδή και βρεθί κανείς κομμάτι φουα στην λεωφόρο Πέρονγκ του Λος Άντζελες ή στην Μοντγκόμερ — Στρίτ του Άγιου Φραγκίσκου, θα συναντήση εκεί μαζί με τους κομικούς κυρίες και τις «σέξ» κυρίες, βιβλικούς προσόντες με μακριά άσπρα γένια, ποδήρεις μανδύας και σανδάλια, σαρκωφόρους ίερεις κανέναν ίνδικου τεμένους, γυναίκες με μακριά άρραμωρετή φορέματα, κεντημένα με στανούρις, κ' άλλους παρόμοιους... σαρκωσιπανούς μαχαράδες!

Μεταξύ των διαφόρων αυτών αίρεσεων και θρησκείματων που υπάρχουν στην Αμερική, η αίρεσις που έχει τους περισσότερους άπαθους εινε των Θεοσοφιστών. Ίδρυτής της εινε η διάσημη Άννα Μπέζαντ και άρχηγός της ο γνωστός και σε μιάς νεαρός και κομψοφύμενος Ίνδός Κρισναμούρτι, ο οποίος από πολλούς θεωρείται ως η μετενοάρκωσις του Χριστού επί της γης.

Οι Θεοσοφιστάι εινε μοιλατάτα μιά αίρεσις σεβαστή που διδάσκει πράγματα άποσιήποτε φρόνιμα και λογικά. Έπάρχουν όμως στην Αμερική και οι «Όπαδοί του Πυρός», οι οποίοι λειτουργούν... τον ήλιο και τον θεωρούν ως ένα όν ζωντανό και παντοδύναμο κ' ένα πλήθος άλλων ανθρώπων που προσεδύνουν όλες τις θρησκείες όσες φανερώθηκαν στη γη από την έποχή του Ζωροάστρου.

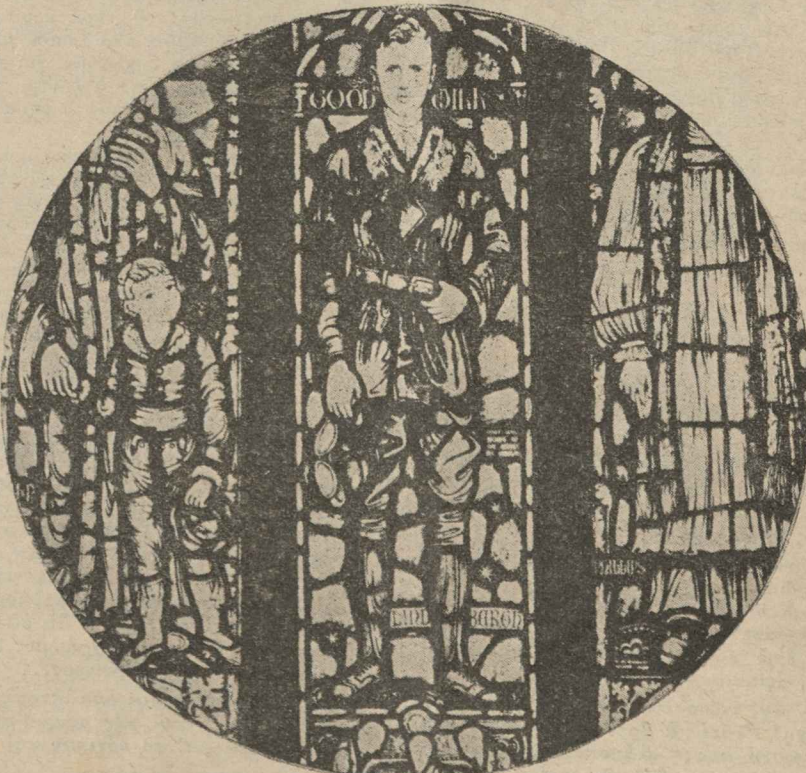
Μεταξύ των διαφόρων αυτών θρησκειών υπάρχει και άναγνωσμός. Μάλιστα άναγνωσμός πραγματικός, άναγνωσμός άγριος. Συναγωνίζονται δηλαδή ποιά θα προσελκύσει τους περισσότερους άπαθους. Και επειδή η θρησκεία εινε πολλές, ο συναγωνισμός καντατά πιά σωστός πόλεμος. Γιατί όπως κάθε πράγμα στην Αμερική έχει βιομηχανοποιηθεί, έτσι και η θρησκεία καντήθηκε να γίνει έπιχειρησις. Δεν μπορεί κανείς να εινε πιστός άπαθός της θρησκείας του έτσι δοσέν και χωρίς να την ύποστηρίξη ύλικά. Σε κάθε εκκλησία λοιπόν βρίσκεται μπροστά στην είσοδο ένα τραπέζι, στο οποίο κάθε πιστός πρέπει να καταθέση τον όβολό του. Ένα δολλάριο εινε το μικρότερο ποσόν που μπορεί κανείς να προσφέρει. Οι εισεβέστεροι καταθέτουν πέντε και πολλές φορές δεκά δολλάρια και γ' αυτό τον λόγο βλέπει κανείς στην Αμερική και στη μικρότερη ακόμα πόλη εκκλησίες τόσο πολυτελείς, όσο δεν χτίζονται πια σε πολλές Εύρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Ένας άλλος λόγος που συντελεί πολύ στον άναγωνισμό των αίρεσεων μεταξύ τους και στον μεγάλο πόλεμο για την άπόκτηση άπαθών, εινε και το ότι στην Αμερική τα παιδιά δεν βαπτίζονται εύθης μετά την γέννησή τους, αλλά όταν φθάσουν σε ήλικία δεκαέξι έτών. Τότε λοιπόν ύποχρεούνται να δηλώσουν ποιά θρησκεία θ' ακολουθήσουν. Έτσι η διάφορες εκκλησίες σκοτώνονται μεταξύ τους ποιά θα προσελκύσει τα περισσότερα άγούρια και κορίτσια.

Και επειδή η νεότης θέλει και ηνταγωγία και όχι μόνον ήθη και κηρύγματα, γ' αυτό διοργανώνονται από τις διάφορες αίρεσεις τρανές βραδινές συγκεντρώσεις και διασκεδάσεις. Οι «κατηχημένοι» μαζεύονται στην εκκλησία, τρώνε, πίνουν, τραγουδούν και άναγνωστικά φιλετάρον καλώς μεταξύ τους. Στο τέλος τα παιδιά κ' οι άγχοι παραμερίζονται, η εκκλησιαστική άρχιστρα, αντί για εκκλησιαστικούς ύμνους, διατάσσεται να παίξη τα τελευταία φρέ-φρέ και ταγκό και η φιλοδωρητική νεολαία χορεύει πολλές φορές μέσα στους ναούς ως τη μιά μετά τα μεσάνυχτα!...

Έννοείται κατόπιν αυτού πως όποια αίρεσις έχει να διασκεδάξη καλύτερα το κοινό της, αυτή άποια και τους περισσότερους άπαθους.

Μιά και για ν' άκούσουν το κήρυγμα του θείου λόγου άκούμα, οι πιστοί προσελκύονται με κάθε είδους ρεκλάμς και με τις δε-

Η εικόνα του περιφήμου άεροπόρου Λίντμπεργκ στο τζάμι μιάς εκκλησίας, εν μέσφ των άγιων... για ρεκλάμα!...

λεστικότερες ύποσχέσεις. Η μιά εκκλησία π.χ. δηλώνει πως δέσμευσε την προτιμήσι, μετά τη λειτουργία και το κήρυγμα θα τραπασίθη άωρείν με τα εννοσιμότερα άσποντες της Αμερικής! Η άλλη ύποσχεται πως τον λόγο του πάτορος θα ακολουθήση η συνανμία ενός διασημου βιολιστού. Άλλη πάλι προσφέρει στους πιστούς διάφορα γλυκίσματα της άρεσκείας τους... των όποιων τους δίνει ακόμα και τη συνταγή!... Η εκκλησία των μαύρων στο Χάρλεμ της Νέας Υόρκης έχει και κολιμητική δεξαμενή και αίθουσα γυμναστικής, όπου το φιλακόλουνον εκκλησιασμός, άμα άκούσει τον θείον λόγο, μπορεί να έξασκηθί και σωματιάζος.

Υπάρχουν όμως και... περιδεύουσες εκκλησίες στην Αμερική. Η εκκλησία αυτές εινε άπλούστατα σημένες επάνω στις τέσσερες ράδες ενός άυτονήτου και... ακολουθεί την μέθοδο του Μωάμεθ. Έρψον δεν πηγαίνουν οι πιστοί σ' αυτήν, πηγαίνει αυτή στους πιστούς. Ο εύλωτος ιεροκήρυξ που βρίσκεται μέσα στην κινητή εκκλησία, βάσει τον σωφέρο και σταματά σε κάθε γειτονιά ή σε κάθε χωριό και χωρίς πολλές διαδικασίες, κηρύσσει τον θείον λόγον στους διαδότες και ύστερα τους ζητάει τον όβολό τους για βοήθεια της εκκλησίας.

Άλλοι ιεροκήρυκες που δεν έχουν τα μέσα να προμηθευθύν έδιατερο άυτονήτο, γυρίζουν τον τόπο ποδαρόδρομο και σταματούν μπροστά σε κάθε σπίτι για να ρεκλαμάρον το θησκεία τους, όσος οι περιδεύοντες παραγγελλόδη. Διαβάζουν π.χ. το κήρυγμα από μιά όγκωδέστατη βίβλο, ήρουν ενός και μισού μέτρου, η παίρνουν μαζί τους κ' ένα πρόχειρο θιασό, ο όποιος παίξει διάφορες σκηνές από την Παλαιά ή τη Νέα Διαθήκη.

Η μεγαλύτερη όμως ρεκλάμα γίνεται το βράδυ. Χώρις στον ήλεκτροφωτισμό, όλες η εκκλησίες έμφανίζουν την έπισημότητα άναμψης. Σε άλλες βλέπει κανείς ν' άνάβουν και να σβήνουν πολύχρομοι φωτεινοί στανοί. Σε άλλες έμφανίζονται άσπρη-λοι στέφανοι, άστέρια που στροφογυρίζουν, άγρι-λοι φωτεινοί, κτλ. Άλλες έχουν ζωγραφισσει στα τζάμια τους τον άεροπόρο Λίντμπεργκ κ' άλλα δημοφιλή πρόσωπα για ρεκλάμα και σ' άλλες έχουν έπιγραφές με κανονίμα γραμματα, δια των όποιων πάροφωρεται κανείς, ότι μόνον αν πάει σ' αυτές, μπορεί να σώση την ψυχή του και να απέλθι στον Παράδεισο.

Πόσο εκκλησίες θα έμενε άλήθεια ο άπόλος και ταπεινός Ναζωραίος, αν έρχόταν ξανά στον κόσμο και έβλεπε σε τί σημεία έχουν έξετελείσει οι άπόγονοι των πρώτων χριστιανών την όρμή και ιδανική θρησκεία του!...

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ

ΓΑΜΠΡΟΣ... ΔΑΧΕΙΟ!...

Κάποια έφημερίδα του Μπορντό, θέλοντας ν' άνέσθι την κυκλοφορία της, έπενυσε ένα έξυπνιστό τεχνασμα. Προκήρυξε διαγωνισμό, όποις και μερικώς δικές μας τελευταία, με τη διαφορά όμως, ότι το δώρο που προσφέρει στις άναγνώστες της, δεν εινε ούτε χρηματικό ποσόν, ούτε άντικείμενο άξιας, αλλά ένας... συντάκτης της!

Σύμφωνα με την ύπόσχεσι της έφημερίδος, η άναγνώστρια που θα την είννηση ή τύχη, θα πάρη και θα στεφανωθί τον... άποφατικό συντάκτη, ο όποιος, έκτός των άλλων προσόντων του, εινε νέος, άμωρος, εύρωστος και έξυπνος. Προσέφερε δε τον έαυτό του στη διάθεσι της έφημερίδος έχάρυν... περιπετείας, όσως έδη-λουσε, και θα μείνη εύχαριστημένος όποιήδηποτε σίγγος κ' αν του τύχει, είτε πλουσία, είτε πτωχή, είτε νέα, είτε ήλικιωμένη.

Έννοείται ότι οι άναγνώστες της έφημερίδος αδηήτησαν ύπερβολικά, κατόπιν ιδίως της δηλώσεώς της, ότι θα... προκήσι πλουσιότατα τον συντάκτη της και θα άναλάβη να παρέχη ίσοβίως στο ζεύγος ένα όρισμένο έπίδομα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Τα σωτηρία δάκρυα εινε επικίνδυνα δάκρυα. (Σ ο φ ο ρ ι η ς)
Ο έρωτας που δεν βασίζεται στην εκτίμησι, δεν βαστάει πολύ. (Π. ντέ Κόζ)

Η έξέγερσι της συνειδήσεως φανερώνει ψυχικό μαρτύριο. (Ού γ κ α)
Η χειρότερη απ' όλες τις άρρώστειες που προσβάλουν τους ανθρώπους, εινε η άνάθεια.

Η μουσική για τον έρωτα εινε ισχυρότατος σύμμαχος. (Μ π ο υ ρ ζ έ)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ... ΣΥΝΤΑΓΕΣ

ΠΩΣ ΓΡΑΦΕΤΑΙ ΕΝΑ... ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Όμιλεί ο Πονσόν ντέ Τερράι)

Όλοι μας οι άναγνώσται έχουν διαβάσει βέβαια μυθιστορήματα και έχουν άναμυρίδους καταγορηθεί απ' αυτά. Κανείς όμως δεν μπορεί να φαντασθί πως γράφεται ένα μυθιστορημα, πως έμπνέεται μάλλον, με τί φτωχά ύλικά προσπαθεί να εκληφώση τον σκοπό του ο συγγραφέας. Όσοι έχουν την περιέργεια να μάθουν πως γράφονται τα μυθιστορήματα, άς διαβάσουν την παρακάτω διασκεδαστική... συνταγή, γραμμένη από τον όνομαστό παλαιό έπιφυλλιδόγραφο της Γαλλίας Πονσόν ντέ Τερράι, τον γνωστότατο συγγραφέα του «Ό-καμιά».

Έιά να συναμολόγησι κανείς άναμεταξύ τους τις λεπτομέρειες που άπαιτεί ένα μυθιστορημα — γράφει ο Τερράι — και για ν' άποτελεσθί ολοκληρω το έργο, χρειάζεται πολύ περισσότερη φαντασία απ' όση νομίζει κανείς. Και από πάντων άπαιτείται να μην έχη ο συγγραφέας... καμιά άπολύτως ύπόθεσι στο νου του!

Αυτό που λέω παραπάνω, θα φανή παράξενο, αλλά εινε άλη-θινό. Για να έξηγηθώ καλύτερα επί του προκειμένου, θα σας διηγηθώ κάτι που συνέβη π.χ. χτες στο σπίτι όπου κατοικώ και που μπορεί να χρησιμοποιηθί για τη... σωραφή ενός μυθιστορηματος 30,000 στίχων. (Ο Πονσόν ντέ Τερράι, όπως και όλοι οι έπιφυλλιδόγραφοι της εποχής του, έλληρώνοντο κατά στίχους).

Ο σπιτονοικοκύρης μου λοιπόν είχε τη συνήθεια ν' άνεβαίνη καθημερινώς στην ταράτσα και να ταΐζη τα περιστεράκια του με καλαμπόκι. Χτες λοιπόν, ενώ άνέβαινε τη σκάλα με κόπο — γιατί έχει γεράσει μιά — συναντήθηκε με τον νοικάρη του που κρατεί ένα δωμάτιο κάτω άκριδώς από τη στέγη.

Ο νοικάρης αυτός ήταν ένας νέος λίγο ποιητής και λίγο έρωτευμένος, άρετα συμπάθη, αλλά θεόφτωχος. Κατά συνέπεια, καθυστερούσε μιά ό-λοκληρη τομήνια στο σπιτονοικοκύρη του.

Μόλις λοιπόν άντίκρινε τον φίλο μας ο σπιτονοικοκύρης, έγινε έξω φρενών, άγριος, άφροσις, ζαλιστηκε, παραπάτησε, γκαρμιάστηκε από το θυρό της σκάλας, στην όποια ήταν άνεβασμένος, κ' έμεινε νεκρός.

Τώρα, πως θα γίνη δυνατόν να γραφτούν από την πενήνη αυτή ύπόθεσι 30,000 στίχοι; έξακολουθεί ο άμμιτος Πονσόν ντέ Τερράι; Αφελής ερώτησις. Ίδου πως:

Εν πρώτοις έχουμε βέβαια τον θάνατο του γέρον. Θα κατηγορηθί λοιπόν ο... ήμιοιρής του ύπερώον ως ένοχος του θανάτου του. Θα δημιουργηθί κάποιος έχθρός του, ο όποιος θα πάη στην άστυνομία και θα καταγγείλι ότι δήθεν αυτός έγκραμψε τον γέρο από τη σκάλα.

Κατά τη διάρκεια των άναρσεων θα άποκαλυφθί ότι ο κατηγορούμενος εινε έρωτευμένος. Με ποιά άμως; Να ένα θέμα, άπάνω στο όποιο μπορούν να γραφτούν... πενήντα τουλάχιστο κεφάλαια.

Άλλ' έκτός αυτού, ο γέρος ποιητής δεν μπορεί να άποδείξη τίπος εινε γινός. Οι δικαστοί καταβάλλουν κάθε έξ-νέργεια για να διαφωτίσουν το σκοτεινό αυτό μυστήριο και η χήρα του νεκρού έλύνει μαζί τους τις προσπάθειες της για τον ίδιο σκοπό.

Στο μεταξύ άνακαλύπτεται κάποια βολύτα του μακαρίτη, άνοίγεται και βρίσκεται γεμάτη από κτηνολογικά και σκηνολογικά έγγραφα. Και από τα παλιά αυτά χαρτιά άποδείχνεται επί τέλους η άλήθεια! Ο γέρος εινε γινός του σκοτωμένου, έξαφανεσθεί μυστηριωδώς από νεαρό ήμιοιρής!...

Τότε η χήρα, μαδώντας τα μιλιά της και άφρόντας σπασματικές κραυγές, φωνάζει:

— Άλλε! Σκότωσε! σκοτώσε, τον πατέρα μου! Καταλάβει-νεις; Τον πατέρα σου!... Θεέ μου!... Θεέ μου!...

Κατόπιν, έννοείται, πέφτει κάτω κλάψιμη. Αν θέλετε, μπορεί να έμμεταλλευθί μια χούφτα και τη λιποθυμία της αυτή, για να προσθέσει νέα κεφάλαια στο φοιαντίο σας, στα όποια θα δια-γυρήτε πως κάποιος δικαστής άγιστης τη χήρα και κτλ.

Κατά τον ήμιοιρής αυτόν τρόπο συμπληρώνεται τέλει η ιστο-ρία. Ως κορωνίδα, όρμολογείτε στο τέλος μιά σκηνή, κατά την ό-ποια άνακαλύπτεται ότι ο γέρος έπεσε θύμα όχι έρωτισμού, αλλά ηρώων διωγισμού. Στο τελευταίο κεφάλαιο τελώνται άίσως οι κάμιοι του νέου με την έκλεκτή της ζω-όρας του, της χήρας με τον δικαστή κ' έτσι τελειώνει το έργο.

Καταβάλλει τώρα πως γράφεται ένα μυθιστο-ρημα!... Καταβάλλει; σας πωτάει και μεις.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΛΑΪΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Π'.
ΟΤΕ η Λαΐς έβγαλε το στεφάνι που φορούσε στο κεφάλι της, το έβαλε στα πόδια του αγάλματος της 'Αφροδίτης κ' έπειτα, υψώνοντας τα χέρια της, άρχισε ν' απαγγέλλει μια όδη προς τη θεά, που την είχε συνθέσει η ίδια, κατ' απομίμηση της περιφημής όδης της Σαπφούς.

Όταν τελείωσε την απαγγελία της ή ώραία έταίρα, η μεγάλη ίέρεια την πλησίασε και της είπε:

— 'Ω Λαΐς, σὺ πού εἶσαι ἡ ώραϊότερη κ' ἡ πὺ γενναϊώτερη ἀπ' όλες τῆς γυναικὸς τῆς Ἑλλάδος, δέξου σήμερα, εἰς ἀνταμώβην τὸν τόσον ἀγαθοεργὸν σου, τὴν τιμὴ τῆς ἀποθεώσεως...

Συγχρόνως δὲ ἐτάβηξε ἕνα μεγάλο παρατέτασμα πὺ σκέταζε τὴ μὴ πλευρὰ τοῦ τοίχου, καὶ τότε φάνηκε ἕνα ἄνεργο ἀγάλμα τῆς Λαΐδος, πὺ ἦταν στημένο διπλὰ στ' ἀγάλματα τῶν Ἑρώτων.

— 'Ω, Κορίνθιοι, ἐξακολούθησε ἡ μεγάλη ίέρεια, τὸ ἀριστούγλημα αὐτό, ἔργο ὑπέροχο τοῦ μεγάλου Σκότα, θὰ διαγωνίση μεταξὺ σας τὴν ἀνάμνηση τῆς γυναικὸς πὺ συνδύαζε τὴν τελεία φυσικὴ καὶ ψυχικὴ ὁμορφιά.

Ἀρχαίλασε κατόπιν τὴ Λαΐδα, τὴ φίλησε καὶ της εἶπε:

— Εἶθε οἱ θεοὶ νὰ σὲ διατηροῦν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα χρόνια κοντὰ μᾶς!

Συγχωνυμένη μέχρι χρόνια κοντὰ μᾶς! Ἐταίρα γὰρ τὴ μεγάλη αὐτὴ τιμὴ πὺ τῆς γυναικὸς, γονάτισε μπροστὰ στὸ βωμὸ κ' άρχισε νὰ προσευχεται, ἐνὺ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ πὺ εἶχε καταβῆσαι τὸ ναό, χειροκροτοῦσε μ' ἐνθουσιασμό.

Ἡ μεγάλη ίέρεια ἔπρεε ὅσοτε τὴ Λαΐδα ἀπὸ τὸ χερί καὶ τὴν ὠδήγησε στὸ δωμάτιό της, πὺ ἦταν πλῆρὸ ἀπ' τὸ ναό τῆς Ἀφροδίτης. Πλούσιο καὶ μεγαλοπρεπὲς συμπόσιο παρετέθη ἐκεῖ πὺ κράτησε ὡς τὸ δέλι.

Εἶχε βραδυάσει πᾶν, ὅταν ἡ Λαΐς σηκώθηκε, χαρῆτησε τὴ μεγάλη ίέρεια καὶ συνοδευομένη πάντοτε ἀπ' τῆς γυναικὸς τῆς ἀκολούθιας της, ξεκίνησε νὰ φύγει. Γὰρ νὰ φτάσει στὸ σπίτι της, ἔπρεε νὰ περῶσι ἀπὸ ἕνα μικρὸ καὶ παντὸ δάσος, πὺ ἦταν ἀριερωμένο στὸν Ποσειδῶνα.

Ἡ συνοδεία εἶχε μπεῖ στὸ δάσος αὐτὸ καὶ βρισκόταν στὸ πὺ πικρὸ του σημείου, ὅταν ἔξαφνὰ περᾶχτηκαν μέσα ἀπ' τὰ φύλλα μισοκαὶ ἔνοπλοι καὶ ὄρμησαν ἐναντίον τῆς Λαΐδος.

Πέντε ἀπ' αὐτοὺς ἄρπαξαν τὴν ώραία ἑταίρα στὰ χερί τους κ' ἔφυγαν σάν ἀστρατὴ, ἀκολουθοῦμενοι ἀπ' τοὺς ἄλλους συντρόφους τῶν.

Ἡ γυναικὸς τῆς Λαΐδος ἄρχισαν τότε νὰ ξεφρονίζουν τρομαγμένες, καλῶντας σὲ βοήθεια.

Ἀμέσως ἀπ' τὸ ἀντίθετο μέρος τοῦ δάσους πρόβαλε ἕνας εὐπατρίδης, ὁ ὁποῖος ὄρμησε ἐναντίον τῶν ἀπαγωγέων, συνοδευόμενος ἀπὸ ἄρκετους ἐνόπλους. Τοὺς κατέφρασε, συνελήξαε μαζί τους, ἐλευθέρωσε τὴ Λαΐδα καὶ τοὺς ἔτρεψε σὲ φυγή.

Ὁ εὐπατρίδης αὐτὸς ἦταν ὁ γενναῖος Λεοντίδης, ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀμβρακίας.

Ὁ Λεοντίδης εἶχε παρῶσι, μαζί μὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, στὴν ἀποθέωσι τῆς Λαΐδος μέσα στὸ ναό τῆς Ἀφροδίτης κ' ἔπειθὲ φοβὸταν γὰρ τὴν ἀσφάλειά της, εἶχε ἀποφασίσει νὰ τὴν περικυλίσει μὲ μικροὺς μισθοφόρους τῶν σὺ δασύλλῳ τοῦ Ποσειδῶνος, γὰρ νὰ τὴν συνοδεύει ὡς τὸ σπίτι της. Ἡ ἔκπληξίς του αὐτὴ ὑπῆρξε σωτήρια γὰρ τὴ Λαΐδα.

Όταν ἡ Λαΐς βρέθηκε πᾶν μπροστὰ στὸ Λεοντίδη, τοῦ ἔφαξε θερμὸ τὸ χερί καὶ τοῦ εἶπε μ' εὐγνωμοσύνη:

— Ἀγαπητέ μου φίλε! Μὲ γλίτωσες γὰρ δευτέρη φορά. Σοὺ χροστᾶω διπλὰ τὴ ζωὴ μου.

Δὲν εἶχε καιρὸς γὰρ λόγια, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀμβρακιώτης στρατηγός. Πρέπει νὰ ἐξακριβώσω πὺς τιποτένης εἶχε βάλει τοὺς ληστές αὐτοὺς νὰ σ' ἀπαγάγουν. Πρέπει νὰ πᾶσω ἕνα κ' αὐτοὺς.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσει καιρὸ, ἄρπασε τοὺς μισοὺς ἀπ' τοὺς ἐνόπλους τὸν κοντὰ τῆς Λαΐδας κ' ἀκολουθοῦμενος ἀπ' τοὺς ἄλλους μισοὺς, ἔτρεξε πρὸς καταβῶσι τῶν ἀπαγωγέων. Δὲν τοὺς πρόφτασε ὅμως,

γιατὶ εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ πᾶν. Μόνον ἕνα βόϊκε ἀνέμεσε στὸς θάμνους βαρεῖα πληγωμένο. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔπρεε νὰ λησθῇ καὶ σὲ λίγα λεπτὰ ξεπλύνθηκε, χωρὶς νὰ προσέξῃ οὔτε λέξ. Ἔτσι ὁ Λεοντίδης δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακριβώσῃ πὺς εἶχε ὀργάνῳσι τὴν ἀπαγωγή τῆς Λαΐδος.

Στενοχωρημένος ὁ γενναῖος στρατηγός κ' ἀνήσυχος τοιμερὰ, γιατί φοβόταν, ὅτι ἡ ἀπαγωγή τῆς ώραίας ἑταίρας εἶχε γινῇ κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἱεροφάντη τῆς Ἐλευσίνας, ξεκίνησε κοντὰ τῆς καὶ μαζί μὲ τοὺς ἐνόπλους του, τὴ συνόδευε ὡς τὸ σπίτι της. Ὁταν φτάσανε στὴ μεγάλη πύλη τοῦ κήπου της, ὁ Λεοντίδης ἔβλεπε ν' ἀποχωρετῇ τὴ Λαΐδα καὶ νὰ φύγει. Ἡ ώραία ἑταίρα ὅμως τὴν κράτησε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀνδρεῖ Λεοντίδη, μένε μαζί μου στὸ σπίτι μου ὡς αἶμα. Ἐπειτα ἀπ' τὴν τοιμερὴ αὐτὴ σκηνή, δὲν θέλω νὰ μείνω μόνη μου. Ἡ παρουσία σου θὰ καθιστήσῃ τῆς ἀνίσχυλῆς μου.

— 'Ωραία Λαΐς, ἀπάντησε ὁ στρατηγός, τὸ νὰ μείνω κοντὰ σου, εἶνε γὰρ μένα ἡ πὺ ὀνειρευτὴ εὐτυχία, πὺ δὲν τοῖμινα νὰ τὴν ἐλπίσω. Δέχομαι λοιπὸν τὴν πρόκλησί σου καὶ σ' εὐχαριστῶ γ' αὐτή.

Ἡ Λαΐς τοῖδωσε τότε τὸ χερί της καὶ τὸν ὠδήγησε μέσα πὺ ἀπέραντο καὶ μεγαλοπρεπὲς καλλιντήριό της, πὺ ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀμέτρητα ἀριστοτεχνήματα ἰσορραμικῆς, γλυπτικῆς καὶ κεραμικῆς.

— Φίλε μου, τοῦ εἶπε, ὅταν κἀνθρωπὸν ἐκεῖ, μὲ ἔπρεε διὰ τὸν ῥῆς τὴ ζωὴ, γιατί καὶ τῆς διὰ αὐτῆς φορῆς μὲ γλίτωσες ἀπ' τὴν σκλαβιά, πὺ γὰρ μένα εἶνε χαρῆτη καὶ πὺ φοβερὴ ἀπ' τὸ θάνατο. Πᾶς θὰ μπόρῳ νὰ σοὺ ἐξελθῶσῳ τὸ διπλὸ αὐτὸ χρεὶς μου;

— Ἐνα βλῆμμα τῶν ὠραίων σου ματιῶν κ' ἕνας πᾶμος τῆς μεγάλης σου καρδίας εἶν' ἄρκετὰ γὰρ νὰ μ' ἀνταμώβῃς μὲ τὸ παραπάνω γὰρ ὅτι ἔκανα, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀμβρακιώτης στρατηγός.

— Τὰ λόγια σου φανεροῦν ἀνὰ πᾶν πὺ τὴν γενναϊότητα πὺ δέξῃς ὡς τώρα, ἀνδρεῖ Λεοντίδη, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ μπόρῳσι νὰ σὲ ἱκανοποιήσω πὺ θετικὰ γὰρ τὴν καλωσύνη σου. Πῆς μου λοιπὸν, τί μπορὼ νὰ κάνω γὰρ σένα;

— Τίποτε, ὦ Λαΐς, γιατί αὐτὸ πὺ ποθεῖ, εἶνε ἀσφαλῶς ἀδύνατον. Ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή πὺ σὲ εἶδα, ἐδῶ στὴν Κόρινθο, σ' ἀγάπησα τρελὰ καὶ σ' ἀγαπᾶ ἄρκετα. Μὴ πὺς μπορῶ ν' ἀπατήσω ἀπὸ σένα νὰ μὴ ἀνταμώβῃς τὴν ἀγάπη μου, ὅταν ἡ καρδιά σου δὲν χτυαίει γὰρ μένα;

— Καλέ μου Λεοντίδη! Τὰ λόγια σου θάκωναν εὐτυχισμένη καὶ ἄλλο γυναικί, ἐκτός ἀπ' τὴ Λαΐδα. Ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι μὴ ἑταίρα. Σκευαστὴ καὶ περὶρήτη, ἀλλὰ πάντοτε ἑταίρα. Τὶ ἀξέω λοιπὸν γὰρ ἕνα μεγαλὸ καὶ γενναῖο στρατηγὸ, σάν καὶ σένα;

— 'Οχι, ὦ Λαΐς, φώναξε μὲ πάθος ὁ Λεοντίδης. Αὐτὸ δὲν εἶν' ἀλήθεια. Ἀσκέ με, σὲ κετεύω... Ἀφοῦ οἱ θεοὶ θέλουν καὶ νὰ ἐνοδοῦμε γὰρ πάντα. Ἀφῆτε λοιπὸν τὸ ἐνοδοῦμε γὰρ πάντα. Ἀφῆτε καὶ δέξου νὰ γίνῃ σὺ γυνὴ μου. Ἀθῶν καὶ δῶς, θὰ φύγωμε γὰρ τὴν Ἀμβρακίαν, ὅπου θὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι.

— Τὸ σκέφτηκες καλὰ, ὦ Λεοντίδη, αὐτὸ πὺ μοὺ προτείνεις; Σὺ, ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Ἀμβρακιωτῶν νὰ παντρευτῇς μὴν ἑταίρα;

— Ὁ Περικλῆς ἦταν πᾶν πὺ μεγαλειότερος ἀπὸ μένα, κ' ὅμως αὐτὸ δὲν τὸν ἐμποδίσε νὰ παντρευτῇ τὴν Ἀσπασίαν.

— Ἡ Ἀσπασία ἦταν μὴ φιλόδοξη γυναίκα, πὺ θύσισε τὰ πάντα γὰρ νύχην τὴν ἔξουσία στὰ χερί της. Ἐμένα, ἡ μόνη φιλόδοξα μου εἶνε νὰ μ' ἀγαπᾶνε. Κ' ἄλλοι μόνον, ὁ γάμος, ἀρὰ ἡ γυνή μου, διόχνη τὸν ἔρωτα ἀπ' τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων.

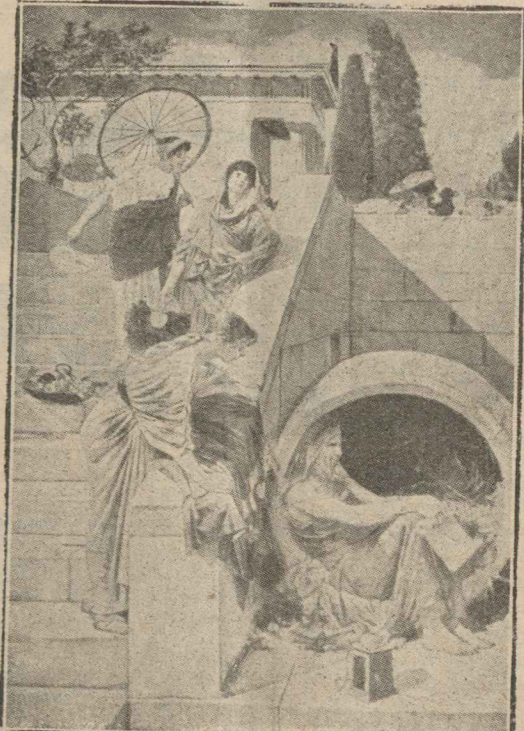
— Μὴν τὸ λῆς αὐτὸ, Λαΐς.

— Κ' ὅμως αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, φίλε μου. Καὶ μὴ ἄλλο αὐθῆκα, ἐξ ἰσού ὀδονηρῆ, εἶνε ὅτι ὁ γάμος σου μὲ μὴ ἑταίρα θὰ σ' ἐμψώσῃ ἡθικῶς καὶ θὰ σὲ κῆν νὰ ξεπέσης στὴν ἐπίσημὴν τὴν Ἀμβρακίαν.

— 'Οχι, Λαΐς, ὄχι... Δὲν ἔχεις δίκιο.

— Ναι, ναι, ἔτσι εἶνε. Χρεάστηκε ὅλο τὸ γόητρο καὶ τὸ πᾶν τοῦ Περικλῆ γὰρ νὰ κῆν τοὺς Ἀθηναίους νὰ διακαλοῦνται τὸ γάμο του μὲ τὴν Ἀσπασίαν, ἕνα γάμο πὺ ἦταν χωρὶς προηγούμενη ἱστορία ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Ὁ κυνικός φιλόσοφος Διογένης στὴν Κόρινθο, μέσα στὸ πιθάρι πὺ τὸν χάρισε ἡ Λαΐς. (Πίναξ τοῦ Ζ. Βατερχάουζ).

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΣΕΒΑΚΟ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἡ στιγμή πὺ ὁ Ἑρρίκος Δονμορᾶνσὺ μπῆκε στὸ μέγαρό του, καμμιὰ δωδεκαριά εὐγενεῖς τὸν περιέμεναν στὴν κεντρικὴ αἴθουσα. Τοὺς χαρῆτησε μὲ μιὰ χειρονομία καὶ τοὺς ρώτησε πὺ ἦταν ὁ εὐνοῦμενός του Ὁρτένσιος ντ' Ἀσπερινὸν. Τοῦ εἶπαν, ὅτι καταγίνονταν μὲ τὴν ἐκγίνουσι τῶν σκόλων του καὶ πῆγε ἀμέσως καὶ τὸν βρῆκε στὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου.

— Λοιπὸν, τοῦ εἶπε, πὺ ἔχεις ἐστὶ τὰ δῶτα σου; Ἡ σφαγὴ ἀρχίζει.

Ὁ Ὁρτένσιος τοῦ ἔδειξε, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ, τοὺς διὰ μολοσοῦς του καὶ ὁ Ἑρρίκος χαμογέλασε εὐχαριστῶς. Κατόπιν ὁ ντ' Ἀσπερινὸν τοῦ ἔδειξε στὸ βάθος τῆς αὐλῆς ἕνα ἀνδρείκι, προχώρησε ὡς αὐτὸ καὶ ὦσσε, γυρίζοντας τοὺς σκόλους του, τοὺς χτύπησε μ' ἕνα μασιτίγιο.

Τότε οἱ διὰ μολοσοῖ ὄρμησαν ἐναντίον τοῦ ἀνδρείκιου, βρέθηκαν μὲ ἕνα μόνον πλῆγμα κοντὰ του, βύθισαν τὰ δῶτα στὸ λαμπρὸ καὶ ἄρπασαν νὰ τὸ κατεσπαρῶσιν.

Ποῖν ἀνδρὶα σημαίνει μεσονύχτι, ἡ νύκτα Κατὸ, ἡ γυναίκα τοῦ Λατῶ, παρὰ τὴ συνήθειά της, εἶχε δώσει ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο τῆς διὰ τὴν πελατεία της. Ἀλλ' ὅταν στὴ γειτονιὰ ἀπλώθηκε ἀπόλυτη σιωπή, ἡ πόρτα τοῦ ξενοδοχείου μισάνοιξε καὶ πάλι καὶ μερικὲς σκιεῖς μπῆκαν κλειτὰ μέσα.

Κατόπιν μπῆκαν κ' ἄλλες κ' ἄλλες καὶ σὲ λίγο ἡ αἴθουσα γέμισε ἀπὸ γυναῖκες διαφόρων τάξεων, στὰ στόματα τῶν ὁποίων ὤρχη ἕνα ὄνομα, τὸ ὄνομα Παρνατιανῶν.

Ἡ Κατὸ εἶπε τότε σ' ἕλες τοὺς διὰ λίγα λόγια κ' ἀνοίγοντας ἕνα ντουλάπι, πῆρε ἀπὸ μέσα τρεῖς σακούλες μὲ σκινὸν καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς τὰ μοιράζῃ.

Μετά τὴ διανομὴ τῶν χρημάτων, κίνησαν ὅλες νὰ φύγουν σιωπῆς. Ἡ Κατὸ τῆς ἀκολούθησε κ' αὐτή, ἀφοῦ προηγήτερα ἔροδᾶσταν μ' ἕνα μικρὸ μαχαίρι.

Ἐξῆς εἶδε ν' ἀνοίγεται ἀπὸ πᾶν μὴ πόρτα καὶ νὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα δεκαπέντε περίπου ἄνδρες. Ἦσαν ὅλοι τοὺς πᾶντοι κ' εἶχαν περασμένη στὸ μαγεῖται τοὺς μὴ ἄσχημο Λουρδα.

Ξένησαν ὅλοι, ἀμίλητοι πάντα, ἀκολουθώντας ἕνα ἀνδρῶν πὺ κρατοῦσε κάποιο χαρτί, καὶ μετά λίγα βήματα σταμάτησαν. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδείας διάβασε στὸ φῶς τοῦ φαναρίου τὸ χαρτί καὶ κατόπιν ἐπῆγε κοντὰ σ' ἕνα σπίτι καὶ χάραξε στὴν πόρτα του ἕνα σταυρὸ.

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ ἐπανεληφθῇ καὶ σὲ κάποια ἄλλα στίτια τῆς γειτονίας. Κατόπιν ἡ συνοδεία ἀκολούθησε ὅλο δρόμο καὶ ἀπομακρύνθηκε.

Δὲν πέσαναν παρὰ λίγες στιγμὲς καὶ ἄλλῃ ἀκολούθια φάνηκε. Κατὰ πᾶν παρουσιάστηκε καὶ δευτέρη καὶ τρίτη καὶ ὅλες αὐτὲς σκουπῆσαν στὴν πόλη, χαράσσοντας σταυροὺς ἔξω ἀπὸ ὁρισμένους πύστες.

Τὴν ἰδίαν ὥρα, ὁ Ἑρρίκος Γκῆνης περίμενε ἔρπαιος στὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου του. Ἐπὶ σὲ ὅτι Ὁμῖλ στεκόταν μπρὸς στὸ μέγαρό του ἐκτὸς μ' ἑκατὸ ἄνδρες. Ὁ μαρκήσιος Μπαρζὶν εἶχε σταθεῖ στὰ πόρτα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ καὶ εἶνε μεγαλόφωνα διαπραγματῶν τὸν ναοῦ τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ καὶ εἶνε πενήντα ὀπλιτῶν.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

Ὁ στρατάρχης Λαμῖλ ἐπὶ σὲ περιμένε ἔρπαιος μπρὸς στὸ μέγαρό του, ἔχοντας γύρω του ἄλλους τρακόσους λῆτες πὺ περιμέναν γὰρ τοὺς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς. Ὁ Κρουσὲ ἔξ' ἄλλου, παραβῆκαγε μαζί μὲ εἰκοσιτρεῖς διὰ τοὺς.

Ἐρρόκωτο ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγενεῶν.

τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο καὶ ἔδιναν κουράγιο στοὺς συγκεντρωμένους ἐνόπλους.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΥΓΕΝΟΤΟΥΣ!...

Κατὰ τῆς διὰ μετά τὰ μεσάνυχτα, ὁ Ρουτζίερ, σύμφωνα μὲ τὴν ἱπὸσχεσι πὺ εἶχε δώσει στὴ βασιλομήτορα, ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ. Ἐκεῖ βρῆκε τὸν κωδωνοκρούστη, ὁ ὁποῖος τὸν ρώτησε:

— Κύριε, μήπως θέλετε νὰ σᾶς βοηθήσω;

Ὁ ἀστρονόμος κούνησε τὸ κεφάλι του ἀνηντικά.

— Σὺς τὸ λέω αὐτὸ, γιατί ἡ μεγάλη καμπάνα εἶνε πᾶν βαρεῖα, εἶπε πάλι ὁ κωδωνοκρούστης.

Καλὰ, καλὰ. Μπορεῖς νὰ σηγαίνῃς, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ρουτζίερ.

Ὁ κωδωνοκρούστης ὑπάκουσε. Τότε ὁ Ρουτζίερ, ἀντιβῆκε πρὸς τὴν πελώρια καμπάνα κ' ἔπιασε τὸ χοντρὸ σκοινὶ της.

— Πρὸς τὴν ὥρα, ψιθύρισε, νὰ σηγαίνῃ πένθημα γὰρ τὴν ψυχὴ τοῦ γιοῦ μου...

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ σκοινὶ μὲ ὅλο τὸ βάρος τοῦ σώματός του.

Τὴν ἰδίαν στιγμή ἀντήχησε ὁ πρὸς τοῦ ἤχος τῆς καμπάνας, σκουπίζοντας ὀλόγυρα στὴν σκαλιὰ μὴ παρατεταμένη βοή, ἕνα εἶδος βαθεῖο ἀναστεναγμοῦ.

Στὸ μεταξύ, στὴν ἀντεκρινὴν πλευρὰ τοῦ Λούβρου, ἀνοίχτηκε ὁ ἐξώστης μιᾶς μεγάλης αἰθουσᾶς βυθισμένης στὸ σκοτάδι. Ἐπάνω στὸν ἐξώστη ἔστεκαν διὰ σκιεῖς πὺ μὴ εἰσπρόσκειαν καὶ πὺ περιέμεναν τὴ μοῖρα σιγῆς.

Ἦσαν ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων καὶ ὁ γιὸς της Ἑρρίκος ντ' Ἀνζῶ. Κρατιόντουσαν ἀπὸ τὰ χερί καὶ σχεδὸν ἔτρεπαν. Ἐκῆτα-ξαν πρὸς τὸ καμπαναριὸ καὶ οἱ ὄντας.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΠΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΑΖΚ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΗ

«Κ υ ρ ί α,

Μι' ακατανίκητη συμπάθεια που με τραβάει προς σάς, μ' αναγκάζει να αποκαλύψω σήμερα τον κύριο μου, του οποίου, επί πολλά χρόνια τώρα, υπήρξα ένας άθλιος συννόχος. Θέλω να σάς σώσω από οποιδήποτε από τα χέρια του κι' από την καταστροφή. Δοιπόν, άκουστε με και μη νομίζετε ότι σάς λέω καμιά υπερβολή: Ο κ. ντ' Μερσιέ, τον οποίο ως χτες άκουα υπηρετούσα τόσο τυφλά και τόσο άσυνείδητα, είν' ένας άθλιος άπατεών των γυναικών, τις οποίες προσελκύει με κατοχθόνους τρόπους στις νυκτικές κατοικίες που έχει σε διάφορα μέρη για να τις καταστρέψει και να τις εγκαταλείψει αφού ικανοποιηθεί το πάθος του. Έσας βέβαια θέλει να σάς παντρευτεί, μα αυτό που φαίνεται ότι αποτελεί μια πρόφαση για να σάς κάνει δική του, αφού δεν μπορεί να το πετύχει αυτό άλλοιώς. Είμαι όμως βέβαιος ότι και σε σάς δεν θα φερθή καλύτερα από τις άλλες...

Προς Θεού! Άρνηθήτε με κάθε τρόπο να γίνετε σύζυγός του. Έχετε υπ' όψει σας ότι ο ιερέας που θα σάς φέρη για να ευλογήσει τον γάμο σας, είνε συννόχος του. Άρνηθήτε κι' εγώ, αν κατορθώσω και ξεφύγω από δω μέσα, θα φροντίσω για σάς... "Ηθελα να σάς τα πω όλα αυτά προφορικά στο ραντεβού που σας έδωσα τα μεσάνυχτα, αλλά ο κύριός μου άντελήφθη τους σκοπούς μου, με παραφύλαξε και μου επέτρεψε τη στιγμή που ετοιμαζόμουν να χτυπήσω την πόρτα σας. Μ' έδωκε τότε χειροπόδαρά και μ' έγραψε σ' ένα σκοτεινό υπόγειο. Εύτυχώς κατάρθωσα να κόψω τα δεσμά μου και να δραπέτευσω. Κινδυνεύοντας να με συλλάβει πάλι, ειςκρινόμουν και ήρθα στο δωμάτιό σας για να σάς φανερώσω την αλήθεια, μα σάς βρήκα υπό την επίδραση κάποιου ναρκωτικού που θα σάς έδωσε σίγουρα ο κύριός μου, κι' έτσι δεν μπόρεσα να σάς ξυπνήσω.

Σας άφηνω λοιπόν αυτό το γράμμα κι' ελπίζω ότι θα το βρήτε. Τώρα που έχετε την αλήθεια, ενεργήστε και μόνη σας σύμφωνα με το συμφέρον σας. Πάντως ελπίζω να σάς βοηθήσω κι' εγώ ν' ανακτήσετε την ελευθερία σας, γιατί, έχετε το, έφρονον βρίσκεστε στην κατοικία του ντ' Μερσιέ, είνε μια σκιάδα του.

Με μεγάλο σεβασμό
ΙΩΣΗΦ ΤΚΟΥΜΠΑΡ.

Μια απεριόριστη φρόνη με κυρίευσε μόλις διάβασα την επιστολή αυτή. Μια φρόνη ανάμικτη με λύσσα. Τι πρέπει να κάνω τώρα; Πως να φερθώ; Η άρδια, η βδελυγμία που μ'α προσκαλεί αυτός ο άθλιος ντ' Μερσιέ, με κάνει άδικη να υποκριθώ μπροστά του.

Είμαι χαμένη, ανεπαρκής, χαμένη. Κι' αν ακόμα υποθέτει, ότι ξεφύγω απ' τη λυκοφωλιά αυτή, τι θα γίνει; Πως θα τομήσω ν' αντιπάρω το Γάστονα, που τόσο επιτόλμα, τόσο απεριόριστα τον εγκατέλειπα, μοιεύοντας στα λόγια ενός έλκευτο υποκειμένου...

Η καλύτερη, ασφαλώς, λύση θα ήταν ο θάνατός μου.

Χαίρε, Μάρθα μου. Δεν ξέρω αν θα λάβεις το γράμμα μου αυτό. Αν απελευθερωθώ, θα σου το στείλω ή ίδια. Αλλάως, αν μου συμβεί τίποτε, άς φροντίσουν οι άλλοι να σου το στείλουν.

Σε φιλώ ή άφοσιωμένη σου φίλη,
ΚΛΑΡΑ ΛΑΡΜΟΡΕ

(Ο μαρκήσιος Γαστών ντ' Σατινιύ προς τον Όκτάβιο ντ' Παλιέ).

Καλέ μου φίλε,

Βρίσκομαι πάλι στον πύργο μου στο Σατινιύ, απ' όπου και σου γράφω. Τα γεγονότα που μεσολάβησαν από την ημέρα που σου έστειλα την προηγούμενη μου επιστολή, μ' έχουν συντρίψει κυριολεκτικά. Θα σου τα διηγηθώ λεπτομερώς, για να ιδής και συ πόσο δυστυχισμένος είμαι.

Σου είχα γράψει στην προηγούμενη μου επιστολή, πως έμαθα ότι ο άθλιος αυτός ντ' Μερσιέ σ' είχε κρύψει την Κλάρα σε μια μικρή έπαυλη που έχει στο Σατινιύ, πως πήγα κι' εγώ εκεί μαζί με τον φίλο μας τον κύριο Λουί ντ' Λαργκιέ και τον μαύρο υπηρέτη μου Άλφ και πως πληροφορήθηκα, ότι έπρόκειτο να γίνει την επομένη ένα φρικτό πράγμα, δηλαδή ο γάμος της Κλάρας με το Μερσιέ...

Περάσαμε όλη εκείνη τη νύχτα με το φίλο μου άγρυπνοι, σκεπτόμενοι με ποιά τρόπο θα κατορθώναμε να ελκυσθήσουμε κρυφά στην έπαυλη. Μα δεν βρήκαμε τίποτε. Τέλος, λίγο

πριν ξημερώσει, έφυγα απ' το ξενοδοχείο όπου έμεινα, και διηγήθηκα προς την έπαυλη για να την περησυχάσω και για να δω πως θα μπορούσα να μπει μέσα, έτσι και διά της βίας.

Καθώς όμως χωρούσα προς το μέρος της έπαυλης, είδα μια σκιά να κινείται από την αντίθετη διέξοδο. Φαντάστηκα

πως θύταν κανείς χωρικός και ετοιμάστηκε να τον προσπεράσω, χωρίς να του δώσω σημασία.

Μα έξαφνα ή σκιά στάθηκε και την άκουσα να με ρωτάει διασταχτικά:

— Στείς είσαστε, κύριε μαρκήσιε ντ' Σατινιύ;

Πως έπαινε τάχα αυτός που με ήξερε τόσο καλά; Όσοσο, ρήθησα κι' εγώ:

— Πρινός είσαι σύ:...

— Α! δόξα σοι ο Θεός! Έκανε ή σκιά. Είστε σεις, κύριε μαρκήσιε... Δεν γελάστηκα... Άναγνωρίζω τη φωνή σας. Ο Θεός σ' εβγάλε μπροστά μου... Είμαι ο Ιωσήφ, ο υπηρέτης του κυρίου ντ' Μερσιέ... και σάς ζητούσα...

Στην αρχή, άκούγοντας ν' όνομά του, έμεινα κατάπληκτος. Τι με ήθελε αυτός ο άθλιος υπηρέτης, ο οποίος άσφαλώς είχε βοηθήσει τον κύριο του για να μου κλέψει την Κλάρα; Θα είχα πάλι δάσκα να δειψώ εναντίον του και να τον πνέω, μα καταλάβαινα πως μόνον ήταν πολύ χρήσιμος, αν έστο και διά της βίας, τον έκανα να μείνει.

— Που είνε ή Κλάρα; τον ρώτησα με μανία, παίρνοντας τον από το λαβού. Μίλα, άθλιε, γιατί άλλοιμολό σου!

Τότε με φωνή κομμένη απ' το σπ'έμο μου, ο Ιωσήφ τραυλίζει:

— Άφήστε με, κύριε μαρκήσιε. Θα σάς τα πω όλα... Είμαι όμως μάλιστα εύτυχης γιατί σάς βρήκα τόσο άπρόσδοκα εδώ, τη στιγμή που νόμιζα πως βρισκόσαστε στο Σατινιύ.

Άμέσως τον άρρησα και τότε εκείνος, παίρνοντας με παρμένα, μέσα σε μια συντάδα δέντρων, μου άπενόλησε πράγματα σκληρά και τρομερά. Μου είπε, μεταξύ των άλλων, ότι ο κύριός του τον είχε δέσει και τον είχε φυλάκισει σ' ένα υπόγειο, γιατί θέλησε να τον αποκάλυψη στην Κλάρα, της άπείχε ή καλύτερη και ή άμωρη είχε συγχίσει τη διεφθαρμένη ψυχή του. Αλλά κατάθωρε να δραπέτευση και μόλις έφυγε από την έπαυλη, βρέθηκε μπροστά μου. Μου είπε ακόμα, ότι πραγματικά ο ντ' Μερσιέ θα παντρευόταν την Κλάρα κι' ανέλαβε να με μπάση κρυφά μέσα στην έπαυλη, μαζί με τον φίλο μου και τον υπηρέτη μου.

Στην αρχή δυσπιστούσα προς τα λόγια του, αλλά ο τόνος της φωνής του ήταν τόσο πενιχός κι' ή μεταβολή του φαινόταν τόσο ελκυστική, ώστε βεβαίως πως μου έλεγε την αλήθεια.

Έτσι έμεινα να μπει στην έπαυλη πριν άκούα ξημερώσει και γι' αυτό τον έστειλα στο ξενοδοχείο μου για να φέρη τον κύριο ντ' Λαργκιέ και τον υπηρέτη μου, τους οποίους θα περιμένα εκεί.

Έπειτ' από μισή ώρα, πράγματι ο Ιωσήφ έαναγύριζε μαζί με το φίλο μου και τον υπηρέτη μου. Τότε μ'α ώδηγησε και τους τρεις από ένα μονοπάτι που κατέληγε σ' ένα μικρό παραπόνο του κύριου της έπαυλης. Εκεί, ο Ιωσήφ έβγαλε ένα κλειδί απ' την τσέπη του και το άνοιξε. Έτσι μπήκαμε μέσα στον κήπο, που τα πάντα του δέντρου έμπόδιζαν τις πρώτες αντανακλάσεις της ήμέρας να φτάσουν ως έμας.

Προχωρήσαμε με μεγάλη προσοχή, μισήτοι ή έπαυλη φαινόταν έντελως νεκρομένη και φράσσε μπρός σ' ένα παραθύρο του ισόγειου, το οποίο ο Ιωσήφ άνοιξε χωρίς δυσκολία. Πηδάσαμε τότε κι' οι τέσσερες μέσα σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο, το οποίο, απ' τα έπιπλα που βρισκότανσαν σωριασμένα φύδη-μύγνην σ' αυτό, φαινόταν σαν άποθνη. Κλείσαμε το παράθυρο πίσω μας και όπως μ'ας υπέδειξε ο Ιωσήφ, μείναμε εκεί μέσα περιμένοντας να ξημερώσει.

Η ώρα περνούσε άργά κι' εγώ ήμουν άσπληκτος. Το μόνο που μ' έκανε να μένω κλεισμένος μέσα στην άποθνη εκείνη, ήταν ότι ήθελα να δω ποιά θάταν ή συμπεριφορά της Κλάρας άπέναντι του άγαπώμενός της. Όσοσο στενωχωριόμουν τρομερά. Η όρχή μου μ' έκανε. "Ηθελα να τιμωρήσω, να εκδικηθώ.

Πως έμεινα ξη ώρα μέσ' στην άποθνη

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ρεϊνάκ και Ζωακίμ. Τα σπαρμένα ναπολεόνια. Ποιές γαί-δαρος τα έκανε. Η καλύτερη μουσική για τις γυναίκες. Η ιδιοτροπία της Μαίρης Σκώτ. Ένας σύζυγος μ' άνοιχτή καρδιά και άνοιχτό πορτοφόλι. Γιατί τον έχωρισε ή Μαίρη. Δεν ήξερε να... δέρνη!... Γνωμικά του Σούμαν, κτλ.

Μια φορά, ο διακεκριμένος Γερμανός μουσουργός Κάρολος Ρεϊνάκ έδωσε στη Βρέμη μια συναυλία εν συνεργασία με τον συνάδελφό του Ζωακίμ.

Την ακόλουθη μέρα, οι δυο φίλοι, συνεχίζοντας την καλλιτεχνική περιόδιά τους, μπήκαν στο σιδηρόδρομο και τραβήξαν για μια γειτονική πόλη. Είχαν πιάσει την κουβέντα και συζητούσαν για διάφορα πράγματα, όταν ο Ρεϊνάκ αντίκρουσε κατά γης κάτι που έλαμπε. Τό πήρε στα χέρια του και είδε πως ήταν ένα ναπολεόνιο.

— Κύτταξε, κύτταξε τί βρήκα! είπε στο σύντροφό του.

— Κάποιος γάιδαρος θα τόχασε! άπάντησε ο Ζωακίμ. Κράτησέ το να το πούμε παρατέρα...

Έπειτα από λίγη ώρα, ο Ρεϊνάκ βρήκε δεύτερο και σε λίγο τρίτο ναπολεόνιο.

— Μά αυτός ήταν γάιδαρος... στο τετράγωνο! φώναξε θανμά-ζοντας ο Ζωακίμ.

Όταν επί τέλους έφτασαν στην πόλη όπου κατηνύοντο, ο Ζωα-κίμ θέλησε να πληρώσει το παιδί που θα μετέφερε τις άποσιενές του.

Τότε μονάχα άντελήφθη πως ή τσέπη του ήταν τρύπα και πως τα ναπολεόνια του είχαν... πετάξει. — Διάβολε! μουρμούρισε τροσπαμένος. Έγώ λοιπόν ήμουν ο γάιδαρος που βόριζα!...

Για τον Ρεϊνάκ επίσης διηγουόταν, ότι δεν έκανε πολλές δοκιμές στις συνθέσεις του.

— Είτε μια πρόβα κόμω, έλεγε, είτε ένα κό, οι μουσικοί δεν θα παίξουν τη σύνθεσή μου όπως θέλω εγώ. Γιατί λοιπόν να σπώ άδικα το κεφάλι μου:...

Κάποτε, μια νέα παρουσιάστηκε στον Ρεϊνάκ και τον ρώτησε αν έπρεπε να σπουδάσει μουσική.

— Παντρεύου, κορίτσι μου! της άπάντησε ο πολ-λύπειρος μουσουργός. Ο γάμος είνε ή καταλληλότερη μουσική για τις γυναίκες....

Η τριόμηνη Άγγλιδα ήθοποιός Μαίρη Σκώτ, ήταν υπερβολικά νευρασθής και συνεπώς είχε καταντήσει άφορητη στους ανθρώπους που συναναστρεφόταν. Στο όπισθο που εργαζόταν, κανείς δεν ήξερε αν θα πήγαινε το βράδυ να παίξει. Έπίσης παράγγελλε συνήθως καλλιτέλεστές φορεσιές, έπειδή αγαπούσε πολύ τα λούσα. Αλλά έδινε τις παραγγελίες πολύ άργά, ή φορεσιές της δεν ήταν έτοιμες την ώρα της παραστάσεως και τότε πάλι νευρίαζε τρομερά, έβαζε τις φωνές και λιποθυμούσε.

Έπίσης τη νύχτα καταλαμβάνονταν από ύπερικές προσβολές και έμειναν με τα έσπρητά της όλους όσους κατοικούσαν στο ίδιο με αυτή ξενοδοχείο. Κομόταν πολύ λίγο, χωρίς να γδύνεται ποτέ. Στο κορμάτι που πλάγιαζε, φορούσε πάντα τα παπούτσια της, όσο άρρωδα και αν ήταν.

Η Μαίρη Σκώτ είχε παντρευτεί κάμποσ συνπατριώτη της, ο όποιος εύτυχώς ήταν πολύ πλούσιος. Έτα ο καλόβουλος σύζυγος έστεκε πάντα με το πορτοφόλι άνοιχτό, έτοιμος να πληρώσει τους παντοειδείς προσηυθεντάς της γυναίκας του. Στο τέλος όμως ή ήθοποιός τον βροθήκε και τον εγκατέλειψε με την ακόλουθη δικαιολογία:

— Αυτός ο χοσινός, έκανε πάντα ότι του έλεγα εγώ και μένα δεν μόν άρεσουν τέτοιου είδους άντρες. Θέλω να με διατάζουν, να μόν φέρνουνται άπότομα και άμα το βρίσκουν σωστό, να με δέχνουν μόλις!...

Δημοσιεύουμε τέλος εδώ μερικά από τα καλύτερα άποθνήματα του μουσουργού Σούμαν:

— Προσευχόμενος της τέχνης δεν είνε να μ'α προσηυθενή πλούτη.

— Προσπάθησε να είσαι εύγενής καλλιτέχνης και τα άλλα θα έρθουν μόνα τους.

— Είτε άδύνατον να κατορθωθεί στην τέχνη κάτι μεγάλο χωρίς να άπείχη ένθουσιασμός.

— Προσπάθησε να είστε μετρούφορος.

— Να έχετε ίση όμνη σας, ότι τίποτε δεν έσχε-φθήκατε ή άνακαλύψατε που να μην το έχη σκεφθεί ή άνακαλύψει κάποιος άλλος προτίτερα.

— Όταν θέλετε να άναπαύητε από τις μουσικές μελέτες σας, έπιδοθήτε στο διάβασμα των έργων των καλύτερων μουσουργών μας.

παραγγέλλει πολύ άργά, ή φορεσιές της δεν ήταν έτοιμες την ώρα της παραστάσεως και τότε πάλι νευρίαζε τρομερά, έβαζε τις φωνές και λιποθυμούσε.

απ' ότ' εγώ δεν το ξέρω. Το βέβαιον είνε ότι όλόκληρο το πρωί δεν συνέβη τίποτε που ν' άναυτήση την επέμβασί μας. Από την αλεθρότητα της άποθήκης μπορούσαμε και βλέπαμε στο διπλανό δωμάτιο που ήταν το σαλόνι της έπαυλης, μα όλόκληρο το πρωί δεν είπαμε κανείς σ' αυτό. Έξαφνα, κατά το μεσημέρι, ένας ύπη-ρέτης και μια καμαριέρα μπήκαν μέσα κι' άρχισαν να το συζητούν, να το συζητούν με λουλούδια και στο τέλος έφεραν κι' άκοήματασιν από τραπεζι του ένα δίσκο με στέφανα.

Κατάλαβα άμέσως, ένώ ή καρδιά μου σφιγγόταν από τη λύσσα της, ότι εκεί μέσα θα γινόταν ή στέφης. Η τύχη μ'ας είχε ευνοήσει. Α! ο κ. ντ' Μερσιέ την είχε πολύ άσχημα!...

Όταν έφταναν απ' το σαλόνι οι ύπηρέτες, θέλησα ν' άνοίξω την πόρτα, μα την βρήκα κλειδωμένη. Τότε ο Ιωσήφ έστεισε την κλει-δωτά κι' έτσι είμαστε έτοιμοι να επέμβουμε....

Πέρασαν ακόμα τρεις ώρες άσυγκράτητης άναμνήσης, όταν έξα-φνα είδα να μπουν άνθρωποι με έμφανισι κυρίων. Άσφαλώς θα ήσαν πασι καδάματα του φρυγματος του ντ' γάμο του.

Έτσι, από λίγο πάλι, μπήκε μέσα κι' ο κ. ντ' Μερσιέ, συνο-δεύοντας την Κλάρα.

Θέ μου! Πως είχε γίνει ή άγαπημένη μου; Ήταν πάλι το φάν-τασμα του έαυτός της, γλαυή, πελιδνή, με δυσκολία στεκόταν στα πόδια της.

Μόλις είδε στο σαλόνι τον πατά και τους δυο άγνώστους, έβγαλε μια κραυγή εκπλήξεως και γυρίζοντας προς τον ντ' Μερσιέ, τον ρώ-τησε με φωνή που έτρεμε από άγανάκτηση:

— Τι είν' αυτό, κύριε; Έσεις με φέρετε εδώ για να μόν μάλιστα ιδιαιτέρως, όπως μόν είπατε.

Τότε εκείνος, χαμογελώντας σαρκαστικά, της ά-πάντησε:

— Κλάρα, πρέπει να γίνη τώρα ο γάμος μας. Ο έξυδαρός σας μάς καταδιώκει. Σε λίγη ώρα θα βρεθείτε εδώ και θα σάς πάρει πάλι κοντά του για να σάς εκδικηθή... για να σάς τιμωρήσει που τον παραφρονησάτε...

Και γυρίζοντας προς τον πατά, έπρόσθεσε:

— Έμπρός, πάτε μου. Άς μη χάνουμε καιρό. Είλα λοιπόν στην ένοσί μας.

Συγχρόνως θέλησε να πιάσει την Κλάρα απ' το χέρι. Μα αυτή τον έστρωξε άπότομα και φώναξε:

— Όχι, ο γάμος αυτός δεν θα γίνη ποτέ! Ά-φήστε με να φύγω από δω μέσα!

— Απατάσαι, άγαπημένη μου, της άπάντησε ο Μερσιέ. Δεν μπορείτε ν' άρνηθήτε πάλι. Έμπρός!...

Έμπρός!... Άς μη χάνουμε ώρα!...

Ηθελα ν' άνοίξω την πόρτα και να παρουσιαστώ με τους φίλους μου μπρός στους παληκνθρώπους αυ-τούς, αλλά συγχρόνως ήθελα να ιδώ ως που θα έ-φτανε ή θρασυτής του ντ' Μερσιέ.

Η Κλάρα είνε γένει πειά σωστό πτώμα. Όσοσο, προσπαθούσε να συγκρατηθή και είπε:

— Κι' εγώ σάς λέω, ότι δεν θα γίνη ποτέ ένα τέτοιο βδελυρό πράγμα.

— Θα γίνη, πρέπει να γίνη, είπε ο Μερσιέ.

— Ποτέ! φώναξε ή Κλάρα.

— Μην παραλογίζεσαι, παιδί μου. Μου το υποσχέθηκες.

— Δεν σου υποσχέθηκα τίποτε.

— Σεχνάς, ότι διά πέσης πάλι στο χέρι του Γάστονος; Θα σ' έν-δωσθι σκληρά. Είλ' άδυσώπητος.

— Όχι, όχι, ο γάμος αυτός δεν θα γίνη ποτέ, ποτέ, φώναξε ή Κλάρα έξαλλη.

Και συγχρόνως, τραβώντας ένα έχειρίδιο, άπαθοχώρησε σε μια γωνιά του σαλονιού και φώναξε:

— Άν τομήσει κανείς και με πλησιάσει, θα σκοτωθώ άμέσως!

Είδα τότε τα μάτια του ντ' Μερσιέ να πετάνε άστραπές λύσσας. Συγχρόνως, ύπουλα, ένας απ' τους φίλους του προχώρησε προς το μέρος της Κλάρας με την πρόθεσι να την άρπασει.

Και πράγματι το κατορθώθηκε, γιατί εκείνη είχε προσηλωμένη την προσοχή της στο ντ' Μερσιέ.

Τότε, όλοι εκείνοι οι κακώργοι ώρησαν εναντίον της και διά της βίας την έστησαν όρθια στο πλευρό του έξαδέλφου της μητρονιάς μου. Συγχρόνως ο ιερέας πήρε τα στέφανα κι' ετοιμάστηκε να παίξει.

Αυτός ο ρόλο του στην τραγική εκείνη κομωδία.

Άρχισε να ψιθυρίζει μερικά λόγια, μα την ίδια στιγ-μή ή Κλάρα έβγαλε μια δυνατή κραυγή:

— Γαστών!... Γαστών!...

Τότε δεν κρατήθηκα πειά και άνοίγοντας την πόρ-τα, πετάχτηκα μέσα στο σαλόνι, με το περιστρεφόμε-νο, πετάχτηκα μέσα στο σαλόνι, με το περιστρεφόμε-νο. Ο κύριος, ο Άλφης κι' ο Ιωσήφ μ' άκο-προτεταμένο. Ο κύριος, ο Άλφης κι' ο Ιωσήφ μ' άκο-προτεταμένο. Ο κύριος, ο Άλφης κι' ο Ιωσήφ μ' άκο-προτεταμένο.

ΑΓΟΡΑΖΑΤΕ
ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡΤΙ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΝ
ΑΠΑΡΤΙΖΟΜΕΝΗΝ
ΑΠΟ 20 ΕΙΚΟΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
ΤΙΜΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΔΡΧ. 250
ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΔΙΑ ΔΩΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΙΣΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΠΩΛΕΙΤΑΙ :

ΕΙΣ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΕΡΜΟΥ 6

ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΛΛΗ-ΒΟΥΔΟΥΡΗ-ΣΙΑΝΕΥ-ΝΟΒΑ Κ. Α. Π.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,"

		Έσωτερ.	Έξωτερ.
ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ	του ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ	Δρχ. 60	Δρχ. 80
ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ	του ΜΗΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ	" 30	" 40
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ	του ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ έκαστος τόμος	" 15	" 20
ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ (2 τόμοι)		" 20	" 30
ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ	του ΘΟΡΕ ΜΠΑΛΖΑΚ	" 20	" 30
ΣΦΙΓΕ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ	του ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ	" 15	" 20
Η ΣΟΝΙΑ	του ΕΡΡΙΚΟΥ ΓΚΡΕΒΙΑ	" 15	" 20
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΣΩΗ	του ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ	" 15	" 20
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ	της ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ	" 15	" 20
Η ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ	του ΜΥΡΖΕ	" 15	" 20
Η ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ		" 5	" 8
ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ	του Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ	" 5	" 8

*Απαντα τ' άνωτέρω έιληχτά βιβλία εύρίσκονται και πωλούνται εις τὰ γραφεία του "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ"
Οδός Λέγκα 7.